

U S T A W A

z dnia

o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, podmioty uczestniczące w realizacji

- ¹⁾ Ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1084/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 281), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259) – w zakresie dotyczącym wykorzystania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w ramach programów realizowanych w zakresie polityki spójności.
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego, ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

tych programów i polityki oraz tryb współpracy między nimi.

2. Ustawę stosuje się do Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, o której mowa w art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470).

3. Ustawy nie stosuje się do programów, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.³⁾).

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 lub w art. 63 rozporządzenia ogólnego;
- 2) decyzja o dofinansowaniu projektu – decyzję podjętą przez jednostkę sektora finansów publicznych, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy ta jednostka jest jednocześnie wnioskodawcą;
- 3) desygnacja – potwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego spełniania przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą i instytucję wdrażającą lub krajowego kontrolera lub wspólny sekretariat, warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego;
- 4) dofinansowanie – współfinansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa;
- 5) fundusze strukturalne – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny, o których mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 6) Fundusz Spójności – Fundusz Spójności, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 7) instrument finansowy – instrument finansowy, o którym mowa w części drugiej w tytule IV rozporządzenia ogólnego;
- 8) instytucja audytowa – instytucja audytowa, o której mowa w art. 127 rozporządzenia ogólnego lub w art. 25 rozporządzenia EWT;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2011 r. Nr 279, poz. 1644, z 2012 r. poz. 1237, z 2013 r. poz. 714 oraz z 2014 r. poz. 379.

- 9) instytucja pośrednicząca – podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją zarządzającą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego;
- 10) instytucja wdrażająca – podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją pośredniczącą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego;
- 11) instytucja zarządzająca – instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego lub w art. 23 rozporządzenia EWT;
- 12) korekta finansowa – kwota, o jaką pomniejsza się współfinansowanie UE dla projektu lub programu operacyjnego w związku z nieprawidłowością indywidualną lub systemową;
- 13) krajowy kontroler – kontroler wyznaczony zgodnie z art. 23 ust. 4 rozporządzenia EWT;
- 14) nieprawidłowość indywidualna – nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 36 rozporządzenia ogólnego;
- 15) nieprawidłowość systemowa – nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 38 rozporządzenia ogólnego;
- 16) portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego;
- 17) program operacyjny:
 - a) krajowy program operacyjny – program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez Radę Ministrów i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych stanowiących załącznik I do rozporządzenia ogólnego oraz w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, będący podstawą realizacji działań w nim określonych, stanowiący program, o którym mowa w art. 96 rozporządzenia ogólnego,
 - b) program EWT – program Europejskiej Współpracy Terytorialnej, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia EWT, na przystąpienie do którego wyraziła zgodę Rada Ministrów, przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych stanowiących załącznik I do rozporządzenia

ogólnego oraz w umowie partnerstwa, będący podstawą realizacji działań w nim określonych,

- c) regionalny program operacyjny – program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności w rozumieniu art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalony przez zarząd województwa i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych stanowiących załącznik I do rozporządzenia ogólnego oraz w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych, będący podstawą realizacji działań w nim określonych, stanowiący program, o którym mowa w art. 96 rozporządzenia ogólnego;
- 18) projekt – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, posiadające określony początek i koniec realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego;
- 19) rozporządzenie EFRR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289);
- 20) rozporządzenie EFS – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470);
- 21) rozporządzenie EWT – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259);
- 22) rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz

ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320);

- 23) system teleinformatyczny – system, o którym mowa w art. 125 ust. 2 lit. d rozporządzenia ogólnego;
- 24) system zarządzania i kontroli – system, o którym mowa w części drugiej w tytule VIII rozporządzenia ogólnego;
- 25) szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego – dokument przygotowany przez instytucję zarządzającą krajowym albo regionalnym programem operacyjnym i przyjęty przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego, określający w szczególności zakres działań lub poddziałań w ramach poszczególnych osi priorytetowych programu operacyjnego;
- 26) umowa o dofinansowanie projektu:
 - a) umowę zawartą między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierającą co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.⁴⁾),
 - b) porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania,
 - c) umowę lub porozumienie, zawarte między właściwą instytucją a wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania – w ramach programu EWT;
- 27) umowa partnerstwa – umowę partnerstwa, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego;
- 28) wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;
- 29) wspólny sekretariat – wspólny sekretariat, o którym mowa w art. 23 ust. 2 rozporządzenia EWT;
- 30) współfinansowanie krajowe z budżetu państwa – środki budżetu państwa nie pochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wypłacane na rzecz beneficjenta albo

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646 oraz z 2014 r. poz. 379.

wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu, z wyłączeniem podlegających refundacji przez Komisję Europejską środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej, projektów w ramach programów EWT oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

31) współfinansowanie UE:

- a) środki pochodzące z budżetu środków europejskich, o którym mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, oraz podlegające refundacji przez Komisję Europejską środki budżetu państwa przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej, wypłacane na rzecz beneficjenta albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu – w przypadku krajowego lub regionalnego programu operacyjnego,
- b) środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pochodzące z budżetu programu EWT wypłacane na rzecz beneficjenta w ramach projektu – w przypadku programu EWT;

32) wytyczne – instrument prawny określający ujednolicone warunki i procedury wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów operacyjnych oraz stosowane przez te instytucje na podstawie właściwego porozumienia, kontraktu terytorialnego albo umowy oraz przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu.

Art. 3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonuje, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia ogólnego.

Rozdział 2

Koordinacja realizacji programów operacyjnych

Art. 4. 1. Za koordynację realizacji programów operacyjnych odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

2. Koordinacja, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) reprezentowaniu Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z Komisją Europejską w zakresie związanym z realizacją umowy partnerstwa;
- 2) udzielaniu, zawieszaniu lub wycofywaniu desygnacji;

- 3) wydawaniu wytycznych dotyczących wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, zwanych dalej „wytycznymi horyzontalnymi”;
- 4) monitorowaniu stanu realizacji programów operacyjnych;
- 5) określaniu celów finansowych i rzeczowych wydatkowania środków w ramach programów operacyjnych na kolejne lata oraz monitorowaniu realizacji tych celów w perspektywie finansowej 2014–2020;
- 6) zapewnieniu systemu informacji i promocji programów operacyjnych, w tym prowadzeniu portalu.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej w zakresie wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską w tym zakresie, a także w celu zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów operacyjnych i prawidłowości realizacji zadań i obowiązków określonych ustawą, może wydać wytyczne horyzontalne dotyczące:

- 1) ewaluacji programów operacyjnych;
- 2) trybu i zakresu sprawozdawczości oraz monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych;
- 3) kontroli realizacji programów operacyjnych;
- 4) trybu dokonywania wyboru projektów;
- 5) kwalifikowalności wydatków w ramach programów operacyjnych;
- 6) warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych;
- 7) korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- 8) warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej;
- 9) informacji i promocji programów operacyjnych;
- 10) wykorzystania środków pomocy technicznej;
- 11) innych kwestii związanych z realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

2. Wytyczne horyzontalne mogą dotyczyć wszystkich programów operacyjnych lub wybranych programów operacyjnych i są skierowane do instytucji uczestniczących w ich realizacji.

3. Projekt wytycznych horyzontalnych i ich zmian jest przekazywany do zaopiniowania:

- 1) instytucjom zarządzającym;

- 2) ogólnopolskim organizacjom jednostek samorządu terytorialnego, tworzącym stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759);
- 3) organizacjom związkowym i organizacjom pracodawców reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.⁵⁾);
- 4) organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.⁶⁾).

4. Podmioty, o których mowa w ust. 3, przekazują swoją opinię w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego, nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania projektu wytycznych albo ich zmian. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej lub portalu, treść wytycznych horyzontalnych, a także ich zmian oraz termin, od którego wytyczne horyzontalne lub ich zmiany są stosowane;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - a) adresie strony internetowej oraz portalu, na których zostanie zamieszczona treść wytycznych horyzontalnych oraz ich zmian, a także o terminie, od którego wytyczne horyzontalne lub ich zmiany są stosowane,

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1707.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241, Nr 209, poz. 1244 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2014 r. poz. 223 i 498.

- b) nowym adresie strony internetowej lub portalu, o których mowa w pkt 1, w przypadku zmiany tego adresu.

Rozdział 3

System realizacji programu operacyjnego

Art. 6. 1. System realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje.

2. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne horyzontalne oraz wytyczne, o których mowa w art. 7, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Art. 7. 1. Instytucja zarządzająca krajowym albo regionalnym programem operacyjnym może wydawać wytyczne dotyczące kwestii szczegółowych dla danego programu operacyjnego, zwane dalej „wytycznymi programowymi”, zgodne z wytycznymi horyzontalnymi.

2. Instytucja zarządzająca krajowym albo regionalnym programem operacyjnym przedstawia projekt wytycznych programowych:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego wykonującemu zadania państwa członkowskiego w celu stwierdzenia ich zgodności z wytycznymi horyzontalnymi;
- 2) instytucji pośredniczącej i instytucji wdrażającej tego programu w celu wyrażenia opinii.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego przedstawia instytucji zarządzającej krajowym albo regionalnym programem operacyjnym informację w sprawie zgodności projektu wytycznych programowych z wytycznymi horyzontalnymi, w terminie wyznaczonym przez instytucję zarządzającą, nie krótszym niż 14 dni od dnia jego otrzymania. W przypadku nieprzekazania stanowiska we wskazanym terminie uznaje się, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego stwierdził zgodność wytycznych programowych z wytycznymi horyzontalnymi.

4. W przypadku stwierdzenia niezgodności projektu wytycznych programowych z wytycznymi horyzontalnymi, instytucja zarządzająca może przedstawić ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego wykonującemu zadania państwa członkowskiego projekt wytycznych uwzględniający zastrzeżenia przez niego zgłoszone albo odstępuje od wydania wytycznych.

5. Instytucja pośrednicząca i instytucja wdrażająca przekazują swoje opinie w terminie wyznaczonym przez instytucję zarządzającą, nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania projektu wytycznych programowych. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

6. Wytyczne programowe nie mogą dotyczyć zagadnień z zakresu wykorzystania środków pomocy technicznej, które zostały zawarte w wytycznych horyzontalnych.

7. Przepisy ust. 2–6 stosuje się odpowiednio w przypadku zmian wytycznych programowych, w tym wynikających z konieczności dostosowania treści wytycznych programowych do treści wytycznych horyzontalnych.

Art. 8. Instytucja zarządzająca:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, treść szczegółowego opisu osi priorytetowych programu operacyjnego oraz wytycznych programowych, a także informację o ich zmianach oraz termin, od którego szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego oraz wytyczne programowe lub ich zmiany są stosowane;
- 2) ogłasza komunikat o:
 - a) adresie strony internetowej oraz portalu, na których zostanie zamieszczona treść szczegółowego opisu osi priorytetowych programu operacyjnego oraz wytycznych programowych lub ich zmian, a także o terminie, od którego szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego oraz wytyczne programowe lub ich zmiany są stosowane,
 - b) nowym adresie strony internetowej lub portalu, o których mowa w lit. a, w przypadku zmiany tego adresu– w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” – w przypadku krajowego programu operacyjnego albo programu EWT albo w wojewódzkim dzienniku urzędowym – w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

Rozdział 4

System instytucjonalny

Art. 9. 1. Instytucją zarządzającą, odpowiedzialną za realizację programu operacyjnego, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku krajowego programu operacyjnego oraz w przypadku programu EWT, jeżeli instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zarząd województwa – w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

2. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności:

- 1) przygotowanie propozycji kryteriów wyboru projektów, spełniających warunki określone w art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego;
- 2) wybór projektów do dofinansowania – w przypadku krajowego albo regionalnego programu operacyjnego;
- 3) zawieranie z wnioskodawcami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji o dofinansowaniu projektu;
- 4) zlecanie płatności, o których mowa w art. 188 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz zlecanie wypłaty współfinansowania krajowego z budżetu państwa w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego na rzecz beneficjentów albo, w przypadku programu EWT, dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów;
- 5) zapewnienie aktualności i poprawności danych służących do monitorowania programu operacyjnego;
- 6) pełnienie funkcji instytucji certyfikującej, o której mowa w art. 123 ust. 2 rozporządzenia ogólnego;
- 7) prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów – w przypadku krajowego albo regionalnego programu operacyjnego;
- 8) nakładanie korekt finansowych;
- 9) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym:

- a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w lit. a i b, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję pośredniczącą albo instytucję wdrażającą;
- 10) prowadzenie ewaluacji programu operacyjnego;
 - 11) monitorowanie postępów realizacji programu operacyjnego;
 - 12) zapewnienie informacji i promocji programu operacyjnego.

Art. 10. 1. Instytucja zarządzająca może powierzyć instytucji pośredniczącej, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją krajowego albo regionalnego programu operacyjnego, z zastrzeżeniem ust. 6, w tym:

- 1) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w pkt 1 i 2, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję wdrażającą.

2. Za zgodą instytucji zarządzającej, instytucja pośrednicząca może powierzyć instytucji wdrażającej, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją krajowego albo regionalnego programu operacyjnego, w tym:

- 1) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

2) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3. Porozumienie albo umowa, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają w szczególności zobowiązanie do stosowania wytycznych przez instytucję, której powierzono zadania.

4. Powierzenie instytucji wdrażającej zadań, o których mowa w ust. 2, nie wyłącza odpowiedzialności instytucji pośredniczącej za ich realizację.

5. Instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może zlecać usługi związane z realizacją swoich zadań innym podmiotom, z wyłączeniem usług polegających na prowadzeniu kontroli systemowych.

6. Instytucja zarządzająca nie może powierzyć zadań, o których mowa w art. 126 rozporządzenia ogólnego, ani zlecać usług polegających na realizacji tych zadań.

7. Powierzenie zadań lub zlecenie usług związanych z realizacją programu operacyjnego nie wyłącza odpowiedzialności instytucji zarządzającej za ich realizację.

Art. 11. 1. W przypadkach nieprawidłowej realizacji przez instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą zadań powierzonych zgodnie z art. 10 ust. 1 lub 2, nieprzestrzegania przez te instytucje przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, a także zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 144 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, zwanych dalej „uchybieniami”, instytucja powierzająca zadania lub instytucja zarządzająca może:

- 1) wydać rekomendacje instytucji, której powierzono zadania, wskazujące uchybienia, które powinny zostać usunięte oraz termin na ich usunięcie;
- 2) zobowiązać instytucję, której powierzono zadania, do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania;
- 3) wstrzymać albo wycofać część albo całość dofinansowania z pomocy technicznej dla instytucji, która dopuściła się uchybień, nie usunęła ich w terminie lub nie wykonała działań naprawczych;
- 4) wystąpić do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o zawieszenie tej instytucji desygnacji.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 12 pkt 1, anulowanie części albo całości dofinansowania w wyniku nałożenia korekty finansowej, nie zwalnia instytucji, która

dopuszcza się uchybień lub instytucji zobowiązanej do wypłaty dofinansowania, z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 12 pkt 1, instytucja, która dopuściła się uchybień, jest obowiązana do zapewnienia środków na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi lub zwrotu kwoty równej kwocie dofinansowania już wypłaconego beneficjentowi.

4. Zasady odpowiedzialności finansowej instytucji pośredniczącej oraz instytucji wdrażającej określa porozumienie albo umowa, o których mowa w art. 10 ust. 1 albo 2.

Art. 12. 1. Koordynatorem Europejskiej Współpracy Terytorialnej jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego związane z realizacją programu EWT, określone w rozporządzeniu ogólnym lub rozporządzeniu EWT, zwany dalej „koordynatorem EWT”.

2. Koordynator EWT może powierzyć krajowemu kontrolerowi, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu EWT, w szczególności:

- 1) kontrole, o których mowa w art. 125 ust. 4 lit. a rozporządzenia ogólnego i art. 23 ust. 4 rozporządzenia EWT;
- 2) nakładanie korekt finansowych.

3. Instytucja zarządzająca może powierzyć, w drodze porozumienia albo umowy, zadania związane z realizacją programu EWT wspólnemu sekretariatowi.

4. Przepisy art. 10 ust. 3–7 oraz art. 11 stosuje się odpowiednio.

Art. 13. Instytucją audytową jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. Instytucja audytowa pełni również funkcję niezależnego podmiotu audytowego, o którym mowa w rozporządzeniu ogólnym.

Art. 14. 1. Realizacja programu operacyjnego podlega monitorowaniu przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego.

2. Komitet monitorujący powołuje instytucja zarządzająca:

- 1) w drodze zarządzenia – w przypadku krajowego programu operacyjnego albo
- 2) w drodze uchwały – w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

3. Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel instytucji zarządzającej.

4. Instytucja zarządzająca zwraca się pisemnie do:

- 1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,
- 2) ministrów właściwych ze względu na zakres programu operacyjnego,

- 3) ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego tworzących stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, o której mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej,
 - 4) organizacji związkowych i organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, których przedstawiciele wchodzi w skład:
 - a) Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych – w przypadku krajowego programu operacyjnego,
 - b) właściwej wojewódzkiej komisji dialogu społecznego – w przypadku regionalnego programu operacyjnego,
 - 5) Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego lub Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
- o wyznaczenie, z uwzględnieniem zakresu programu operacyjnego, jednego lub więcej przedstawicieli do składu komitetu monitorującego.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4 pkt 2–5, mogą zrezygnować z wyznaczenia przedstawicieli do składu komitetu monitorującego, o czym pisemnie informują instytucję zarządzającą.

6. W Komitecie monitorującym przedstawiciele:

- 1) organizacji związkowych i organizacji pracodawców,
 - 2) organizacji pozarządowych, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - 3) środowiska naukowego
- stanowią łącznie co najmniej jedną trzecią składu tego komitetu.

7. Instytucja zarządzająca określa rodzaj i liczbę organizacji pozarządowych oraz liczbę ich przedstawicieli w składzie komitetu monitorującego.

8. Przedstawiciele organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego wybierają organizacje pozarządowe w sposób określony w art. 48 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia ogólnego.

9. Wybór przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu monitorującego, na wniosek instytucji zarządzającej, organizuje:

- 1) Rada Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 35 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w odniesieniu do komitetu monitorującego krajowy program operacyjny oraz w odniesieniu do komitetu monitorującego regionalny program operacyjny, jeżeli w danym województwie nie utworzono Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- 2) Wojewódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego, o której mowa w art. 41a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w odniesieniu do komitetu monitorującego regionalny program operacyjny.

10. Komitet monitorujący realizuje w szczególności zadania, o których mowa w art. 49 i art. 110 rozporządzenia ogólnego, w tym zatwierdza kryteria wyboru projektów, uwzględniając art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego.

11. Przepisów ust. 2–9 nie stosuje się do programów EWT.

Rozdział 5

Desygnacja

Art. 15. 1. Warunkiem rozpoczęcia finansowej realizacji programu operacyjnego, rozumianego jako wystąpienie z pierwszą deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność do Komisji Europejskiej, jest uzyskanie desygnacji.

2. Desygnacji podlegają instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca i instytucja wdrażająca lub krajowy kontroler lub wspólny sekretariat.

3. Warunkiem uzyskania desygnacji przez podmioty, o których mowa w ust. 2, jest spełnienie kryteriów desygnacji określonych w załączniku XIII do rozporządzenia ogólnego, odpowiednich do zakresu realizowanych zadań, potwierdzone pozytywną opinią i sprawozdaniem instytucji audytowej oraz zawarcie właściwych porozumień albo umów, o których mowa w art. 10 ust. 1 lub 2.

Art. 16. 1. Do zadań ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego w zakresie desygnacji należy w szczególności:

- 1) udzielanie desygnacji podmiotom, o których mowa w art. 15 ust. 2, po sprawdzeniu spełnienia warunków, o których mowa w art. 15 ust. 3;

- 2) prowadzenie kontroli służących potwierdzeniu utrzymania kryteriów desygnacji przez podmioty, o których mowa w art. 15 ust. 2, wytypowane w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka;
- 3) prowadzenie doraźnych kontroli w przypadku uzasadnionego podejrzenia, iż podmiot, o którym mowa w art. 15 ust. 2, przestał spełniać którekolwiek z kryteriów desygnacji;
- 4) zawieszanie desygnacji, w przypadku zaprzestania spełniania przez podmiot, o którym mowa w art. 15 ust. 2, warunków określonych w art. 15 ust. 3, w tym w związku z wystąpieniem, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 4, do czasu zrealizowania przez ten podmiot działań naprawczych określonych w planie, o którym mowa w ust. 4 pkt 1;
- 5) wycofanie desygnacji, w przypadku niezrealizowania przez podmiot, o którym mowa w art. 15 ust. 2, działań naprawczych określonych w planie, o którym mowa w ust. 4 pkt 1;
- 6) rozpatrywanie zastrzeżeń podmiotu, w stosunku do którego nastąpiła odmowa udzielenia, zawieszenie albo wycofanie desygnacji.

2. Udzielenie, zawieszenie lub wycofanie desygnacji może obejmować jeden lub więcej podmiotów, o których mowa w art. 15 ust. 2. W uzasadnionych przypadkach zawieszenie lub wycofanie desygnacji może nastąpić w zakresie określonych osi priorytetowych programu operacyjnego.

3. Skutkiem zawieszenia lub wycofania desygnacji jest wstrzymanie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej w ramach programu operacyjnego w zakresie odpowiadającym zawieszeniu lub wycofaniu desygnacji.

4. W przypadku zawieszenia desygnacji:

- 1) podmiot, któremu zawieszono desygnację, przygotowuje i przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego plan działań naprawczych w terminie wskazanym przez tego ministra;
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po zasięgnięciu opinii komitetu do spraw desygnacji, wskazuje działania, których podmiot, któremu zawieszono desygnację, nie może wykonywać.

5. W przypadku zrealizowania planu działań naprawczych w terminie w nim określonym, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje podmiotowi, któremu zawieszono desygnację, pisemną informację o cofnięciu zawieszenia.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje Komisję Europejską o każdym przypadku zawieszenia lub wycofania desygnacji.

7. W przypadku odmowy udzielenia desygnacji, jej zawieszenia albo wycofania desygnacji, podmiotowi, w stosunku do którego nastąpiła odmowa udzielenia, zawieszenie albo wycofanie desygnacji, przysługuje prawo wniesienia do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego pisemnych zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisemnej informacji o odmowie udzielenia, zawieszeniu albo wycofaniu desygnacji.

8. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 7, w terminie 7 dni od dnia ich wniesienia.

9. W wyniku rozpatrzenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) utrzymuje odmowę udzielenia albo zawieszenie, albo wycofanie desygnacji – w przypadku negatywnego rozpatrzenia zastrzeżeń, albo
- 2) udziela desygnacji albo cofa zawieszenie desygnacji, albo przywraca desygnację – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia zastrzeżeń.

10. Udzielenie, zawieszenie oraz wycofanie desygnacji następuje w formie pisemnej.

11. Do udzielenia, zawieszenia oraz wycofania desygnacji nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 oraz z 2014 r. poz. 183).

Art. 17. 1. Tworzy się komitet do spraw desygnacji, stanowiący organ doradczy ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

2. W skład komitetu do spraw desygnacji wchodzi:

- 1) trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 2) trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

3. Pracom komitetu przewodniczy przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

4. Do prac komitetu do spraw desygnacji przewodniczący zaprasza przedstawiciela Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, przedstawiciela Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz przedstawiciela Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

5. Podmioty, o których mowa w ust. 4, uczestniczą w pracach komitetu do spraw desygnacji bez prawa głosu.

6. Do osób wchodzących w skład komitetu do spraw desygnacji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika oraz organu.

7. Kandydat na członka komitetu do spraw desygnacji składa ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodująca wyłączenie go z udziału w pracach komitetu do spraw desygnacji na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 6. Członek komitetu do spraw desygnacji niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o zaistnieniu okoliczności powodujących wyłączenie go z udziału w pracach tego komitetu na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 6.

8. Do zadań komitetu do spraw desygnacji należy w szczególności:

- 1) udzielanie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego rekomendacji w zakresie desygnacji, w tym w przypadku wniesienia zastrzeżeń, o których mowa w art. 16 ust. 7,
- 2) opiniowanie planu działań naprawczych, o którym mowa w art. 16 ust. 4 pkt 1 – z uwzględnieniem wyników audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową, wyników kontroli określonych w art. 16 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz wyników kontroli przeprowadzonych przez inne upoważnione podmioty.

9. Komitet do spraw desygnacji jest powoływany na okres realizacji umowy partnerstwa.

10. Tryb pracy komitetu do spraw desygnacji określa regulamin, przyjmowany przez ten komitet, w drodze uchwały, zwykłą większością głosów na posiedzeniu.

Rozdział 6

Przeływy finansowe i system rozliczeń projektu

Art. 18. 1. Procentowy udział środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu realizowanego w ramach krajowego albo regionalnego programu operacyjnego nie może przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danej osi priorytetowej wynikającego z art. 120 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

2. Na wniosek instytucji zarządzającej minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może wyrazić zgodę na zastosowanie wyższego niż określony w ust. 1, procentowego udziału środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu, uwzględniając stan finansów państwa, w tym w szczególności:

- 1) wysokość deficytu sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetu środków europejskich;
- 2) znaczenie projektu dla możliwości osiągnięcia celów programu operacyjnego;
- 3) interes publiczny oraz zakres oddziaływania społecznego projektu.

3. Zgoda, o której mowa w ust. 2, może dotyczyć więcej niż jednego projektu.

4. Procentowy udział środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych projektu realizowanego w ramach programu EWT nie może przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danej osi priorytetowej wynikającego z programu EWT. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 19. 1. Wniosek o płatność, w ramach którego beneficjent:

- 1) wnioskuje o przekazanie dofinansowania w formie zaliczki lub refundacji,
 - 2) wykazuje wydatki poniesione na realizację projektu,
 - 3) przekazuje informację o postępie realizacji projektu
- oraz dokumenty niezbędne do rozliczenia projektu określone w umowie o dofinansowanie projektu lub w decyzji o dofinansowaniu projektu, w szczególności w zakresie monitoringu rzeczowo-finansowego, harmonogramów finansowych i trwałości projektu, są składane przez beneficjenta za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

2. W przypadku gdy z powodów technicznych przesłanie dokumentów, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, beneficjent, za zgodą właściwej instytucji, składa je w inny sposób wskazany przez tę instytucję.

Art. 20. 1. Podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, wynikającego z art. 120 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowalne, o których mowa w art. 120 ust. 2 lit. a rozporządzenia ogólnego.

2. W programie EWT podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, wynikającego z art. 120 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, mogą być kwalifikowalne wydatki publiczne, o których mowa w art. 120 ust. 2 lit. b rozporządzenia ogólnego.

Art. 21. 1. W ramach procedury analizy i zatwierdzania zestawień wydatków, o której mowa w art. 139 rozporządzenia ogólnego, instytucja zarządzająca przekazuje instytucji audytowej:

- 1) projekt rocznego zestawienia wydatków, o którym mowa w art. 137 rozporządzenia ogólnego, oraz projekty deklaracji zarządczej i rocznego podsumowania, o których

mowa w art. 59 ust. 5 lit. a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz. Urz. UE L 298 z 26.10.2012, str. 1, z późn. zm.), w terminie do dnia 31 października następującego po roku obrachunkowym, którego dotyczy zestawienie wydatków;

- 2) ostateczne wersje dokumentów, o których mowa w pkt 1, w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, którego dotyczą te dokumenty.

2. Instytucja audytowa przekazuje instytucji zarządzającej opinię audytową i sprawozdanie, o których mowa w art. 127 ust. 5 lit. a i b rozporządzenia ogólnego, w terminie określonym w art. 59 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002.

Rozdział 7

Kontrola i audyt

Art. 22. 1. Kontrola i audyt programu operacyjnego obejmują:

- 1) kontrole realizacji programu operacyjnego, służące zapewnieniu, że system zarządzania i kontroli programu operacyjnego działa prawidłowo, a wydatki w ramach programu operacyjnego ponoszone są zgodnie z prawem lub zasadami unijnymi i krajowymi;
- 2) audyty wykonywane przez instytucję audytową zgodnie z art. 127 rozporządzenia ogólnego oraz art. 25 rozporządzenia EWT;
- 3) kontrole spełnienia i utrzymania kryteriów desygnacji.

2. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują:

- 1) kontrole systemowe, służące sprawdzeniu prawidłowości realizacji zadań przez instytucje, którym instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub koordynator EWT powierzyli zadania związane z realizacją programu operacyjnego;
- 2) weryfikacje wydatków, służące sprawdzeniu prawidłowości i kwalifikowalności poniesionych wydatków, które:
 - a) przybierają formę kontroli każdego składanego przez beneficjenta wniosku o płatność,

- b) mogą przybrać formę kontroli projektu w miejscu jego realizacji, które mogą być prowadzone również po zakończeniu realizacji projektu,
 - c) mogą przybrać formę kontroli krzyżowych, służących zapewnieniu, że wydatki ponoszone w projektach nie są podwójnie finansowane:
 - z tego samego funduszu polityki spójności w ramach jednego programu operacyjnego,
 - z kilku różnych funduszy polityki spójności lub instrumentów wsparcia Unii Europejskiej albo z tego samego funduszu polityki spójności w ramach co najmniej dwóch programów operacyjnych, dla których instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) kontrole na zakończenie realizacji projektu, służące sprawdzeniu kompletności dokumentów potwierdzających właściwą ścieżkę audytu, o której mowa w art. 125 ust. 4 lit. d rozporządzenia ogólnego, w odniesieniu do zrealizowanego projektu;
- 4) kontrole trwałości, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego.

3. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą ponadto obejmować kontrole zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach trybu pozakonkursowego oraz beneficjentów realizujących projekty wybrane do dofinansowania w takim trybie do prawidłowej i efektywnej realizacji projektów, obejmujące w szczególności weryfikację procedur obowiązujących w zakresie realizacji projektów. Kontrole te mogą mieć charakter kontroli uprzednich, prowadzonych przed dniem otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wyborze projektu do dofinansowania, które służą sprawdzeniu potencjału administracyjnego wnioskodawcy do realizacji projektu.

4. Kontrole, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą także przybrać formę weryfikacji dokumentów w zakresie prawidłowości przeprowadzenia właściwych procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych lub oceny oddziaływania na środowisko lub udzielania pomocy publicznej. Kontrole te mogą być prowadzone przed dniem otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wyborze projektu do dofinansowania.

5. Kontrole, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 4, mogą być prowadzone na próbie projektów.

6. Weryfikacja dokumentów podczas kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 2 i 4 oraz w ust. 4, może być prowadzona na próbie, zgodnie z metodyką określoną przez instytucję zarządzającą lub koordynatora EWT, z zastrzeżeniem ust. 8.

7. Za prowadzenie kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, odpowiada instytucja zarządzająca lub koordynator EWT, z zastrzeżeniem kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. c tiret drugie, za których prowadzenie odpowiada minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego.

8. Na każdy rok obrachunkowy instytucja zarządzająca lub koordynator EWT sporządza dla programu operacyjnego roczne założenia dotyczące doboru próby do kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b i c tiret pierwsze i pkt 4, oraz doboru próby do weryfikacji dokumentów zgodnie z ust. 6.

9. Do kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 1, ust. 2 pkt 2 lit. b, ust. 2 pkt 4 i ust. 3, stosuje się przepis art. 25.

10. Do kontroli prowadzonych w formie, o której mowa w ust. 4, stosuje się przepis art. 25, z wyjątkiem kontroli prowadzonych w trakcie procedury oceny wniosku o dofinansowanie projektu.

Art. 23. 1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli oraz audytowi w zakresie prawidłowości realizacji projektu, przeprowadzanych przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, koordynatora EWT, wspólny sekretariat, krajowego kontrolera, a także instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz inne podmioty, uprawnione do przeprowadzenia kontroli lub audytu.

2. Kontrole prowadzone w miejscu realizacji projektu przeprowadza się na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

3. Kontrole oraz audyty mogą być przeprowadzane w każdym czasie od dnia otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wyborze projektu do dofinansowania, z wyjątkiem określonym w art. 22 ust. 3 i 4, nie później niż do końca okresu określonego zgodnie z art. 140 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, z zastrzeżeniem przepisów, które mogą przewidywać dłuższy termin przeprowadzania kontroli, dotyczących trwałości projektu oraz pomocy publicznej, o której mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub pomocy *de minimis*, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) i w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym

interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8), oraz podatku od towarów i usług, o którym mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.⁷⁾).

4. Kontrole oraz audyty mogą być przeprowadzane w siedzibie kontrolującego, na podstawie dostarczonych dokumentów lub w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu.

5. Beneficjent jest obowiązany udostępnić podmiotom, o których mowa w ust. 1, dokumenty związane bezpośrednio z realizacją projektu, w szczególności dokumenty umożliwiające potwierdzenie kwalifikowalności wydatków, zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenu realizacji projektu, dostęp do związanych z projektem systemów teleinformatycznych oraz udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.

6. Jeżeli jest to konieczne do stwierdzenia kwalifikowalności wydatków ponoszonych w projekcie, beneficjent jest obowiązany udostępnić podmiotom, o których mowa w ust. 1, również dokumenty niezwiązane bezpośrednio z jego realizacją.

7. Podmioty uprawnione do przeprowadzania kontroli lub audytu, w celu potwierdzenia prawidłowości i kwalifikowalności poniesionych wydatków, mogą zwrócić się o złożenie wyjaśnień do każdej z osób zaangażowanych w realizację projektu.

8. W ramach kontroli w miejscu realizacji projektu mogą być przeprowadzane oględziny. Oględziny przeprowadza się w obecności beneficjenta.

9. Z czynności kontrolnej polegającej na oględzinach oraz przyjęciu ustnych wyjaśnień lub oświadczeń sporządza się protokół, podpisany przez osobę kontrolującą i pozostałe osoby uczestniczące w tej czynności.

10. Z czynności kontrolnej niewymienionej w ust. 9, która ma istotne znaczenie dla ustaleń kontroli, sporządza się notatkę podpisaną przez osobę kontrolującą.

11. Do kontroli, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4, przepisy ust. 1 oraz ust. 4–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. 1. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo systemowej, zwanych dalej „nieprawidłowościami”, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań, o których mowa w ust. 10 lub 12.

2. Niestwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości w toku wcześniejszej kontroli przeprowadzonej przez właściwą instytucję, nie stanowi przesłanki odstąpienia od

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1342, 1448, 1529 i 1530, z 2013 r. poz. 35, 1027 i 1608 oraz z 2014 r. poz. 312.

odpowiednich działań, o których mowa w ust. 10 lub 12, w przypadku późniejszego stwierdzenia jej wystąpienia.

3. Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości oraz nałożenie korekty finansowej jest poprzedzone czynnościami wyjaśniającymi prowadzonymi przez właściwą instytucję, podczas których instytucja ta może uwzględnić wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne uprawnione podmioty.

4. Do stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości, pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, i nałożenia korekty finansowej oraz w przypadku, o którym mowa w ust. 12, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Wartość korekty finansowej, wynikającej ze stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej, jest równa kwocie wydatków poniesionych nieprawidłowo w części odpowiadającej kwocie współfinansowania UE.

6. Wartość korekty finansowej, o której mowa w ust. 5, albo wartość wydatków poniesionych nieprawidłowo, stanowiąca pomniejszenie, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, mogą zostać obniżone, jeżeli Komisja Europejska określi możliwość obniżania tych wartości.

7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może określić, w drodze rozporządzenia, warunki obniżania wartości korekt finansowych, o których mowa w ust. 5, oraz wartości wydatków poniesionych nieprawidłowo, stanowiących pomniejszenie, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, a także ich stawki procentowe, mając na względzie charakter i wagę nieprawidłowości, ich skutki finansowe, a także stanowisko Komisji Europejskiej, o którym mowa w ust. 6.

8. W przypadku gdy kwoty nieprawidłowo poniesionych wydatków nie można określić, wartość korekty finansowej ustala się na podstawie art. 143 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, z uwzględnieniem ust. 6 i 7.

9. Przepis ust. 5 nie narusza zasad odzyskiwania środków związanych ze stwierdzoną nieprawidłowością indywidualną, pochodzących z innych źródeł.

10. W przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej:

- 1) przed zatwierdzeniem wniosku o płatność – instytucja zatwierdzająca wniosek o płatność dokonuje pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność złożonym przez beneficjenta, o kwotę wydatków poniesionych nieprawidłowo;

- 2) w uprzednio zatwierdzonym wniosku o płatność – właściwa instytucja nakłada korektę finansową oraz wszczyna procedurę odzyskiwania od beneficjenta kwoty współfinansowania UE w wysokości odpowiadającej wartości korekty finansowej, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w przypadku programu EWT – zgodnie z umową o dofinansowanie projektu albo decyzją o dofinansowaniu projektu.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10 pkt 1, jeżeli beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność, może zgłosić umotywowane pisemne zastrzeżenia. Tryb określony w przepisach art. 25 ust. 2–12 stosuje się odpowiednio.

12. W przypadku gdy nieprawidłowość indywidualna wynika bezpośrednio z działania lub zaniechania:

- 1) właściwej instytucji lub
- 2) organów państwa

– korygowanie wydatków następuje przez pomniejszenie wydatków ujętych w deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność, przekazywanych do Komisji Europejskiej, o kwotę odpowiadającą oszacowanej wartości korekty finansowej wynikającej z tej nieprawidłowości.

13. Zaistnienie okoliczności, o których mowa w ust. 12, stwierdza:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego – w odniesieniu do instytucji zarządzającej oraz krajowego kontrolera;
- 2) instytucja zarządzająca – w odniesieniu do instytucji, którym zostały powierzone zadania zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 12 ust. 3.

Art. 25. 1. Po zakończeniu kontroli jest sporządzana informacja pokontrolna, która po jej podpisaniu jest przekazywana kontrolowanemu wnioskodawcy, beneficjentowi lub kontrolowanej instytucji, zwanych dalej „podmiotem kontrolowanym”.

2. Podmiot kontrolowany ma prawo do zgłoszenia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej, umotywowanych pisemnych zastrzeżeń do tej informacji.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony przez instytucję kontrolującą na czas oznaczony, na wniosek podmiotu kontrolowanego, złożony przed upływem terminu zgłoszenia zastrzeżeń.

4. Instytucja kontrolująca ma prawo poprawienia w informacji pokontrolnej, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek podmiotu kontrolowanego oczywistych omyłek. Informację o zakresie sprostowania przekazuje się bez zbędnej zwłoki podmiotowi kontrolowanemu.

5. Zastrzeżenia do informacji pokontrolnej rozpatruje instytucja kontrolująca, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia zgłoszenia tych zastrzeżeń. Podjęcie przez instytucję kontrolującą, w trakcie rozpatrywania zastrzeżeń, czynności lub działań, o których mowa w ust. 7, każdorazowo przerywa bieg terminu.

6. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 5, mogą zostać w każdym czasie wycofane. Zastrzeżenia, które zostały wycofane, pozostawia się bez rozpatrzenia.

7. W trakcie rozpatrywania zastrzeżeń instytucja kontrolująca ma prawo przeprowadzić dodatkowe czynności kontrolne lub żądać przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień na piśmie.

8. Instytucja kontrolująca, po rozpatrzeniu zastrzeżeń, sporządza ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń. Ostateczna informacja pokontrolna jest przekazywana podmiotowi kontrolowanemu.

9. Informację pokontrolną oraz ostateczną informację pokontrolną, w razie potrzeby, uzupełnia się o zalecenia pokontrolne lub rekomendacje.

10. Informacja pokontrolna zawiera termin przekazania instytucji kontrolującej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub wykorzystania rekomendacji, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia. Termin wyznacza się, uwzględniając charakter tych zaleceń lub rekomendacji.

11. Od ostatecznej informacji pokontrolnej oraz od pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje możliwość złożenia zastrzeżeń.

12. Podmiot kontrolowany, w wyznaczonym terminie, informuje instytucję kontrolującą o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji.

Rozdział 8

Monitorowanie postępu rzeczowego

Art. 26. 1. Monitorowanie postępu rzeczowego programu operacyjnego jest prowadzone równolegle z analizą postępu finansowego, z uwzględnieniem danych zebranych z poziomu projektów, obejmujących wartości osiągnięte sprawozdawane we wnioskach o płatność, oraz, w przypadku Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, również

wartości wymienione w umowach o dofinansowanie projektu albo w decyzjach o dofinansowaniu projektu. Monitorowanie postępu rzeczowego może być prowadzone w szczególności w oparciu o dane statystyki publicznej oraz wyniki analiz lub ewaluacji programu operacyjnego.

2. Dla zapewnienia spójności monitorowania postępu rzeczowego w programach operacyjnych, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego ustala listę wskaźników kluczowych dla projektów realizowanych w ramach poszczególnych celów tematycznych oraz pomocy technicznej.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz portalu, listę wskaźników, o których mowa w ust. 2, a także jej zmiany oraz termin, od którego lista lub jej zmiany są stosowane;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - a) miejscu publikacji listy wskaźników, o których mowa w ust. 2, oraz jej zmian, a także o terminie, od którego lista lub jej zmiany są stosowane,
 - b) nowym adresie strony internetowej lub portalu, o których mowa w pkt 1, w przypadku zmiany tego adresu.

4. Instytucja zarządzająca może ustalić i monitorować dodatkowe wskaźniki dla danego programu operacyjnego.

5. Dla wskaźników określonych w programie operacyjnym lub w szczegółowym opisie osi priorytetowych programu operacyjnego instytucja zarządzająca ustala wartości docelowe na 2023 r. Wartości docelowych nie ustala się w odniesieniu do wskaźników, o których mowa w art. 96 ust. 2 lit. c pkt (iv) rozporządzenia ogólnego oraz w art. 5 ust. 1 rozporządzenia EFS.

6. Niewykonanie wskaźnika w projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej.

Rozdział 9

Pomoc publiczna

Art. 27. 1. W zakresie, w jakim w ramach programów operacyjnych jest udzielana pomoc publiczna, w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub pomoc *de minimis*, zastosowanie mają szczególne warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci, a także inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2014 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.⁸⁾).

3. Podmiotami udzielającymi pomocy mogą być również inne podmioty określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ust. 4.

4. Właściwy minister albo, w zakresie regionalnych programów operacyjnych oraz w zakresie programu EWT, dla którego instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, może określić, w drodze rozporządzenia, szczególne przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, a także podmioty udzielające tej pomocy, w przypadku, o którym mowa w ust. 3, uwzględniając konieczność zapewnienia zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, efektywnego i skutecznego jej wykorzystania oraz przejrzystości jej udzielania, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowego przeznaczenia, warunków lub trybu udzielania tej pomocy.

5. Szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, nieobjętej przepisami, o których mowa w ust. 4, lub innymi przepisami określa umowa o dofinansowanie projektu, decyzja o dofinansowaniu projektu lub akt będący podstawą jej udzielenia.

Rozdział 10

Instrumenty finansowe

Art. 28. 1. Instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy ze środków programu operacyjnego na rzecz instrumentów finansowych na zasadach określonych w części drugiej w tytule IV rozporządzenia ogólnego.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1381.

2. Podmiotem wdrażającym instrument finansowy lub fundusz funduszy, o którym mowa w art. 2 pkt 27 rozporządzenia ogólnego, może być podmiot wskazany w art. 38 ust. 4 lit. a i b rozporządzenia ogólnego, w tym w szczególności Bank Gospodarstwa Krajowego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

3. Tryb wyboru pośredników finansowych przez podmiot wdrażający fundusz funduszy określa się w umowie o finansowanie, o której mowa w art. 38 ust. 7 lit. a rozporządzenia ogólnego.

Art. 29. 1. Środki finansowe zwrócone do instrumentów finansowych, przypisane do wkładu z programu operacyjnego są ponownie wykorzystywane:

- 1) w okresie kwalifikowalności – na realizację celów określonych w art. 44 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 2) po okresie kwalifikowalności – na realizację celów określonych zgodnie z art. 45 rozporządzenia ogólnego.

2. W celu ponownego wykorzystania środków, o którym mowa w ust. 1, instytucja zarządzająca otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunek do obsługi instrumentów finansowych.

3. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 2, jest prowadzona przez Bank Gospodarstwa Krajowego zgodnie z umową podpisaną między instytucją zarządzającą a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

4. Wyłącznym dysponentem środków finansowych zgromadzonych na rachunku, o którym mowa w ust. 2, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu operacyjnego;
- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu operacyjnego.

5. Środki finansowe zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 2, są uruchamiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na wniosek instytucji zarządzającej w celu ich ponownego wykorzystania zgodnie z ust. 1.

6. Po zakończeniu okresu kwalifikowalności zadania instytucji zarządzającej określone w niniejszym rozdziale wykonuje:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu operacyjnego;

- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu operacyjnego.

Rozdział 11

Szczególne instrumenty realizacji programów operacyjnych

Art. 30. 1. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, zwane dalej „ZIT”, są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 36 rozporządzenia ogólnego oraz w art. 7 rozporządzenia EFRR.

2. W ramach regionalnego programu operacyjnego, ZIT:

- 1) są realizowane na terenie miast będących siedzibą władz samorządu województwa lub wojewody i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie;
- 2) mogą być realizowane na terenie innych miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie

– wyznaczonych zgodnie z warunkami określonymi w umowie partnerstwa.

3. ZIT są realizowane przez wyodrębnione działania lub poddziałania w ramach co najmniej dwóch osi priorytetowych regionalnego programu operacyjnego finansowanych z dwóch funduszy strukturalnych.

4. ZIT są zarządzane przez związek ZIT, utworzony w formach współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379) albo przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie umowy lub porozumienia o współpracy w celu wspólnej realizacji ZIT, zawartych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego położonymi na obszarze realizacji ZIT.

5. Warunkami realizacji ZIT są:

- 1) powołanie związku ZIT albo zawarcie umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 4, pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego położonymi na obszarze realizacji ZIT, określonym przez zarząd województwa w regionalnym programie operacyjnym;
- 2) opracowanie przez podmioty, o których mowa w ust. 4, strategii ZIT, o której mowa w art. 7 rozporządzenia EFRR i art. 12 rozporządzenia EFS oraz jej pozytywne zaopiniowanie w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania przez:
 - a) instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym – w zakresie możliwości finansowania ZIT w ramach tego programu,

- b) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego – w zakresie zgodności z umową partnerstwa oraz możliwości finansowania projektów, o których mowa w ust. 7, z krajowych programów operacyjnych, jeżeli strategia ZIT to przewiduje;
- 3) zawarcie porozumienia lub umowy dotyczących realizacji ZIT pomiędzy podmiotami, o których mowa w ust. 4, a właściwą instytucją zarządzającą, zawierających w szczególności zakres powierzonych zadań, obejmujących co najmniej udział podmiotów, o których mowa w ust. 4, w wyborze projektów do dofinansowania przez właściwą instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym oraz współpracę z tą instytucją przy przygotowaniu kryteriów wyboru projektów dla wyodrębnionych działań lub poddziałań służących realizacji ZIT.

6. Strategia ZIT oraz jej zmiany są przygotowywane przez podmioty, o których mowa w ust. 4, we współpracy z właściwą instytucją zarządzającą regionalnym programem operacyjnym oraz przyjmowane w formie uchwały przez podmioty, o których mowa w ust. 4.

7. Strategia ZIT może być realizowana również przez projekty wybierane w ramach krajowych programów operacyjnych.

8. Strategia ZIT określa w szczególności:

- 1) diagnozę obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów rozwojowych;
- 2) cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, oczekiwane rezultaty i wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z realizacją regionalnego programu operacyjnego;
- 3) propozycje kryteriów wyboru projektów w trybie konkursowym;
- 4) wstępną listę projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym wraz z informacją na temat sposobu ich identyfikacji oraz powiązania z innymi projektami, w tym projektami wybieranymi w trybie pozakonkursowym pozytywnie zaopiniowanymi przez właściwą instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym;
- 5) źródła jej finansowania;
- 6) warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT.

9. Do strategii ZIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Rozdział 12

Projekty

Art. 31. Cele programu operacyjnego są osiągnięte przez realizację projektów objętych dofinansowaniem.

Art. 32. 1. W celu zapewnienia spójności realizowanych projektów właściwe instytucje mogą wybierać do dofinansowania projekty zintegrowane.

2. Projekt zintegrowany to co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje. Koordynacja polega w szczególności na określeniu wzajemnych relacji między projektami w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu.

Art. 33. 1. W celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym albo instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym, może zostać utworzone partnerstwo, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

2. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.⁹⁾), dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest obowiązany do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984, 1047 i 1473 oraz z 2014 r. poz. 423.

3. Wybór partnerów spoza sektora finansów publicznych jest dokonywany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego.

4. Do wyboru partnerów z innych niż Rzeczpospolita Polska państw w ramach współpracy ponadnarodowej, o której mowa w art. 10 rozporządzenia EFS, nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 1 i ust. 3.

5. Porozumienie oraz umowa o partnerstwie określają w szczególności:

- 1) przedmiot porozumienia albo umowy;
- 2) prawa i obowiązki stron;
- 3) zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie;
- 4) partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu;
- 5) sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiający określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów;
- 6) sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązania się stron z porozumienia lub umowy.

6. Porozumienie lub umowa o partnerstwie nie mogą być zawarte pomiędzy podmiotami powiązanymi w rozumieniu Załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3, z późn. zm.).

7. Stroną porozumienia oraz umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się do projektu hybrydowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1, oraz w przypadku gdy odrębne przepisy przewidują inny sposób określania podmiotów wspólnie realizujących projekt.

Art. 34. 1. Projekt hybrydowy polega na wspólnej realizacji projektu przez partnerstwo publiczno-prywatne w rozumieniu art. 2 pkt 24 rozporządzenia ogólnego, utworzone w celu realizacji inwestycji infrastrukturalnej.

2. Inwestycją infrastrukturalną jest budowa, przebudowa lub remont obiektu budowlanego lub wyposażenie składnika majątkowego w urządzenia podwyższające jego wartość lub użyteczność, połączone z utrzymaniem lub zarządzaniem przedmiotem tej inwestycji za wynagrodzeniem.

3. Do wyboru partnera prywatnego w celu realizacji projektu hybrydowego stosuje się odrębne przepisy.

Art. 35. 1. W ramach programów operacyjnych mogą być realizowane projekty grantowe.

2. Projektem grantowym jest projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców.

3. Grantobiorcą jest podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego.

4. Grantobiorcą nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

5. Grantem są środki finansowe programu operacyjnego, które beneficjent projektu grantowego powierzył grantobiorcy, na realizację zadań, o których mowa w ust. 2.

6. Umowa o powierzenie grantu zawierana między grantobiorcą a beneficjentem projektu grantowego określa w szczególności:

- 1) zadania grantobiorcy objęte grantem;
- 2) kwotę grantu i wkładu własnego;
- 3) warunki przekazania i rozliczenia grantu;
- 4) zobowiązanie do zwrotu grantu w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celami projektu grantowego;
- 5) zobowiązanie do poddania się kontroli przeprowadzanej przez grantodawcę lub uprawnione podmioty.

Art. 36. 1. Beneficjent projektu grantowego odpowiada w szczególności za:

- 1) realizację projektu grantowego zgodnie z założonym celem;
- 2) przygotowanie i przekazanie właściwej instytucji propozycji kryteriów wyboru grantobiorców;
- 3) dokonywanie, w oparciu o określone kryteria, wyboru grantobiorców;
- 4) zawieranie z grantobiorcami umów o powierzenie grantu;
- 5) rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców;
- 6) monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców;
- 7) kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców;
- 8) odzyskiwanie grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z celami projektu.

2. Właściwa instytucja zatwierdza procedury dotyczące realizacji projektu grantowego, opracowane przez beneficjenta projektu grantowego.

Rozdział 13

Wybór projektów

Art. 37. 1. Właściwa instytucja przeprowadza wybór projektów do dofinansowania w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewnia wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

2. Projekt podlega ocenie pod względem spełnienia kryteriów wyboru projektów, zatwierdzonych przez komitet monitorujący, zgodnych z warunkami określonymi w art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego.

3. Nie może zostać wybrany do dofinansowania projekt, którego wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.

4. Nie może zostać wybrany do dofinansowania projekt zakończony zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia ogólnego.

5. Wniosek o dofinansowanie jest składany pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Wniosek o dofinansowanie zawiera podpisywaną przez wnioskodawcę klauzulę o odpowiedzialności karnej za podanie fałszywych informacji lub złożenie fałszywych oświadczeń we wniosku o dofinansowanie.

6. Właściwa instytucja może wymagać od wnioskodawcy wyłącznie informacji i dokumentów niezbędnych do oceny spełniania kryteriów wyboru projektów.

7. Wszelkie dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców, z którymi zawarto umowy o dofinansowanie projektu, albo w stosunku do których wydano decyzje o dofinansowaniu projektu, a także wszelkie dokumenty wytworzone lub przygotowane w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców, do czasu rozstrzygnięcia konkursu albo zamieszczenia informacji, o której mowa w art. 48 ust. 6, nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.¹⁰⁾).

Art. 38. 1. Wybór projektów do dofinansowania następuje w trybie:

1) konkursowym;

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 204, poz. 1195, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 1474.

2) pozakonkursowym.

2. Tryb pozakonkursowy może być zastosowany do wyboru projektów, których wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, mogą być jedynie podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

3. W trybie pozakonkursowym mogą być wybierane wyłącznie projekty o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju lub regionu, lub obszaru objętego realizacją ZIT, lub projekty dotyczące realizacji zadań publicznych.

4. Wybór określonego trybu należy do właściwej instytucji.

Art. 39. 1. W trybie konkursowym wniosek o dofinansowanie projektu jest składany w ramach konkursu organizowanego i przeprowadzanego przez właściwą instytucję.

2. Konkurs jest postępowaniem służącym wybraniu do dofinansowania projektów, które spełniły kryteria wyboru projektów albo spełniły kryteria wyboru projektów i:

- 1) uzyskały wymaganą liczbę punktów albo
- 2) uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, o których mowa w pkt 1.

Art. 40. 1. Właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, ogłoszenie o konkursie, co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków o dofinansowanie projektu.

2. Ogłoszenie o konkursie zawiera co najmniej:

- 1) nazwę i adres właściwej instytucji;
- 2) określenie przedmiotu konkursu, w tym typów projektów podlegających dofinansowaniu;
- 3) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie;
- 4) maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu lub maksymalną dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu;
- 5) termin, miejsce i formę składania wniosków o dofinansowanie projektu;
- 6) określenie sposobu i miejsca udostępnienia regulaminu konkursu.

Art. 41. 1. Właściwa instytucja przeprowadza konkurs na podstawie określonego przez siebie regulaminu.

2. Regulamin konkursu określa w szczególności:

- 1) nazwę i adres właściwej instytucji;

- 2) przedmiot konkursu, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu;
- 3) formę konkursu;
- 4) termin, miejsce i formę składania wniosków o dofinansowanie projektu i sposób uzupełniania w nich braków formalnych oraz poprawiania w nich oczywistych omyłek;
- 5) wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
- 6) wzór umowy o dofinansowanie projektu;
- 7) kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia;
- 8) kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie;
- 9) maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu lub maksymalną dopuszczalną kwotę dofinansowania projektu;
- 10) środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy;
- 11) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu;
- 12) formę i sposób udzielania wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu.

3. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu właściwa instytucja nie może zmieniać regulaminu konkursu w sposób skutkujący nierównym traktowaniem wnioskodawców.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli konieczność dokonania zmiany wynika z odrębnych przepisów.

5. Właściwa instytucja podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, regulamin konkursu oraz informację o jego zmianach wraz z ich uzasadnieniem oraz terminem, od którego są stosowane.

Art. 42. 1. Termin składania wniosków o dofinansowanie projektu nie może być krótszy niż 7 dni od dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie projektu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy w ogłoszeniu o konkursie określono, że termin wyznaczony zgodnie z ust. 1 może upłynąć w dniu, w którym wartość dofinansowania w złożonych wnioskach o dofinansowanie projektu przekroczy co najmniej dwukrotność kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie.

Art. 43. 1. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków formalnych lub oczywistych omyłek, właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki, w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

2. Uzupełnienie wniosku o dofinansowanie projektu lub poprawienie w nim oczywistej omyłki nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.

Art. 44. 1. Oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów przez projekty uczestniczące w konkursie dokonuje komisja oceny projektów.

2. Właściwa instytucja powołuje komisję oceny projektów oraz określa jej regulamin pracy. W skład komisji oceny projektów wchodzi pracownicy właściwej instytucji lub eksperci, o których mowa w art. 49.

3. Po zakończeniu oceny wszystkich wniosków o dofinansowanie projektu komisja oceny projektów sporządza protokół zawierający informacje o przebiegu i wynikach oceny.

4. Komisja oceny projektów przygotowuje listę ocenionych projektów, zawierającą przyznane oceny, wskazując projekty, o których mowa w art. 39 ust. 2.

5. Po rozstrzygnięciu konkursu, o którym mowa w art. 46 ust. 1, właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej skład komisji oceny projektów.

6. Właściwa instytucja sprawuje nadzór nad komisją oceny projektów w zakresie zgodności konkursu z przepisami ustawy i regulaminem konkursu.

Art. 45. 1. Konkurs może być prowadzony etapami.

2. Po każdym etapie konkursu właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów zakwalifikowanych do kolejnego etapu albo listę, o której mowa w art. 46 ust. 4.

Art. 46. 1. Właściwa instytucja rozstrzyga konkurs, zatwierdzając listę, o której mowa w art. 44 ust. 4.

2. Po rozstrzygnięciu konkursu właściwa instytucja może zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie.

3. Właściwa instytucja przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy pisemną informację o zakończeniu oceny jego projektu i jej wyniku wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem punktacji otrzymanej przez projekt lub informacji o spełnieniu albo niespełnieniu kryteriów wyboru projektów.

4. Po rozstrzygnięciu konkursu właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu listę projektów wybranych do dofinansowania wyłącznie na podstawie spełnienia kryteriów wyboru projektów albo listę projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.

5. Jeżeli projekt otrzymał ocenę negatywną, o której mowa w art. 53 ust. 2, informacja, o której mowa w ust. 3, zawiera pouczenie o możliwości wniesienia protestu, na zasadach i w trybie, o których mowa w art. 53 i art. 54, określające:

- 1) termin na wniesienie protestu;
- 2) instytucję, do której należy wnieść protest;
- 3) wymogi formalne protestu, o których mowa w art. 54 ust. 2.

Art. 47. 1. Instytucja zarządzająca do dnia 30 listopada każdego roku zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu, harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie projektu w trybie konkursowym, których przeprowadzenie jest planowane na kolejny rok kalendarzowy.

2. W przypadku aktualizacji harmonogramu, o którym mowa w ust. 1, instytucja zarządzająca niezwłocznie zamieszcza zaktualizowany harmonogram na swojej stronie internetowej oraz na portalu.

3. Aktualizacja nie może dotyczyć naboru wniosków o dofinansowanie projektu w trybie konkursowym, którego przeprowadzenie zaplanowano w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące od dnia aktualizacji.

Art. 48. 1. W trybie pozakonkursowym wniosek o dofinansowanie projektu jest składany na wezwanie właściwej instytucji w terminie przez nią wyznaczonym.

2. Wezwanie może dotyczyć wyłącznie projektów wcześniej zidentyfikowanych.

3. Właściwa instytucja dokonuje identyfikacji, wskazując projekt:

- 1) zgodny z celami programu operacyjnego;
- 2) spełniający warunki, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3;
- 3) możliwy do realizacji w ramach kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów;
- 4) wykonalny.

4. Instytucja zarządzająca zamieszcza w szczegółowym opisie osi priorytetowych programu operacyjnego informację o projekcie, o którym mowa w ust. 2, oraz o podmiocie, który będzie jego wnioskodawcą.

5. Właściwa instytucja wybiera do dofinansowania projekt, który spełnił kryteria wyboru projektów albo spełnił kryteria wyboru projektów i uzyskał wymaganą liczbę punktów.

6. Właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu, informację o projekcie wybranym do dofinansowania.

Art. 49. 1. Właściwa instytucja może wyznaczyć ekspertów do udziału w wyborze projektów do dofinansowania.

2. Właściwa instytucja określa rolę eksperta w wyborze projektów do dofinansowania.

3. Właściwa instytucja wyznacza eksperta spośród kandydatów na ekspertów, którzy:

- 1) korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) mają pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiadają wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem operacyjnym, w ramach której jest dokonywany wybór projektu;
- 5) posiadają wiedzę w zakresie celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego.

4. Kandydat na eksperta składa oświadczenie o spełnianiu przesłanek, o których mowa w ust. 3 pkt 1–3. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.

5. Kandydat na eksperta informuje niezwłocznie właściwą instytucję o wszelkich okolicznościach, które powodują zaprzestanie spełniania przesłanek, o których mowa w ust. 3 pkt 1–3.

6. Właściwa instytucja zawiera z kandydatem na eksperta umowę dotyczącą udziału w wyborze projektów.

7. Do eksperta stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

8. Ekspert składa właściwej instytucji oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie go z udziału w wyborze projektów, ustalonych zgodnie z ust. 7. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy pouczyć składającego przed złożeniem oświadczenia.

9. Jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie innych okoliczności niż ustalone zgodnie z ust. 7, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności eksperta, właściwa instytucja wyłącza eksperta z udziału w wyborze projektów albo je ujawnia.

10. Właściwa instytucja prowadzi wykaz kandydatów na ekspertów, który jest zamieszczany co najmniej na jej stronie internetowej.

11. Wykaz, o którym mowa w ust. 10, zawiera:

- 1) imię i nazwisko kandydata na eksperta;
- 2) adres poczty elektronicznej kandydata na eksperta;
- 3) numer telefonu kandydata na eksperta;
- 4) dziedzinę objętą danym programem operacyjnym, w której kandydat na eksperta posiada wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia.

Art. 50. Do postępowania w zakresie ubiegania się oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.

Art. 51. Przepisów rozdziału nie stosuje się do programów EWT.

Rozdział 14

Umowa o dofinansowanie projektu i decyzja o dofinansowaniu projektu

Art. 52. 1. Podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu.

2. Na dzień podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, projekt musi spełniać wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.

3. W przypadku projektu partnerskiego umowa o dofinansowanie jest zawierana z partnerem wiodącym, o którym mowa w art. 33 ust. 5 pkt 4, będącym beneficjentem, odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację projektu.

Rozdział 15

Procedura odwoławcza

Art. 53. 1. Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny jego projektu, wybieranego w trybie konkursowym, przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów.

2. Negatywną oceną jest ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów, w ramach której:

- 1) projekt nie uzyskał wymaganej liczby punktów lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być wybrany do dofinansowania albo skierowany do kolejnego etapu oceny;

2) projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.

3. W przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie projektu do dofinansowania, okoliczność ta nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.

Art. 54. 1. Wnioskodawca może wnieść protest w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 46 ust. 3.

2. Protest jest wnoszony w formie pisemnej i zawiera:

- 1) oznaczenie instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu;
- 2) oznaczenie wnioskodawcy;
- 3) numer wniosku o dofinansowanie projektu;
- 4) wskazanie wszystkich kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 5) wskazanie zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny, jeżeli zdaniem wnioskodawcy naruszenia takie miały miejsce, wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do reprezentowania wnioskodawcy.

3. W przypadku wniesienia protestu niespełniającego wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2, lub zawierającego oczywiste omyłki, właściwa instytucja wzywa wnioskodawcę do jego uzupełnienia lub poprawienia oczywistych omyłek, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia.

4. Uzupełnienie protestu, o którym mowa w ust. 3, może nastąpić wyłącznie w odniesieniu do wymogów formalnych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3 i 6.

5. Wezwanie, o którym mowa w ust. 3, wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w art. 56 ust. 2 i art. 57.

Art. 55. Protest jest rozpatrywany przez instytucję:

- 1) zarządzającą albo
- 2) pośredniczącą – jeżeli została ustanowiona dla danego programu operacyjnego i instytucja zarządzająca powierzyła jej zadania w tym zakresie na podstawie porozumienia albo umowy, o których mowa w art. 10 ust. 1.

Art. 56. 1. Protest jest wnoszony za pośrednictwem instytucji, o której mowa w art. 39 ust. 1, zgodnie z pouczeniem, o którym mowa w art. 46 ust. 5.

2. Instytucja, o której mowa w art. 39 ust. 1, w terminie 21 dni od dnia otrzymania protestu weryfikuje wyniki dokonanej przez siebie oceny projektu w zakresie kryteriów i zarzutów, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 4 i 5, i:

- 1) dokonuje zmiany podjętego rozstrzygnięcia, co skutkuje skierowaniem projektu odpowiednio do właściwego etapu oceny albo umieszczeniem go na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej, informując o tym wnioskodawcę, albo
- 2) kieruje protest wraz z otrzymaną od wnioskodawcy dokumentacją do właściwej instytucji, o której mowa w art. 55, załączając do niego stanowisko dotyczące braku podstaw do zmiany podjętego rozstrzygnięcia, oraz informuje wnioskodawcę na piśmie o przekazaniu protestu.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu jest instytucja, o której mowa w art. 39 ust. 1. W takim przypadku protest jest wnoszony bezpośrednio do tej instytucji, zgodnie z pouczeniem, o którym mowa w art. 46 ust. 5.

Art. 57. Właściwa instytucja, o której mowa w art. 55, rozpatruje protest, weryfikując prawidłowość oceny projektu w zakresie kryteriów i zarzutów, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 4 i 5, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym właściwa instytucja informuje na piśmie wnioskodawcę. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 60 dni od dnia jego otrzymania.

Art. 58. 1. Właściwa instytucja, o której mowa w art. 55, informuje wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:

- 1) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem;
- 2) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości wniesienia skargi bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 61.

2. W przypadku uwzględnienia protestu właściwa instytucja, o której mowa w art. 55, może:

- 1) skierować projekt odpowiednio do właściwego etapu oceny albo umieścić go na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej, informując o tym wnioskodawcę, albo
- 2) przekazać sprawę instytucji, o której mowa w art. 39 ust. 1, w celu przeprowadzenia ponownej oceny projektu, jeżeli stwierdzi, że doszło do naruszeń obowiązujących procedur i konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na wynik oceny, oraz informuje wnioskodawcę na piśmie o przekazaniu sprawy.

3. Ponowna ocena projektu polega na powtórnej weryfikacji projektu w zakresie kryteriów i zarzutów, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 4 i 5.

4. Instytucja, o której mowa w art. 39 ust. 1, informuje wnioskodawcę na piśmie o wyniku ponownej oceny i:

- 1) w przypadku pozytywnej ponownej oceny projektu kieruje projekt odpowiednio do właściwego etapu oceny albo umieszcza go na liście projektów wybranych do dofinansowania w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej;
- 2) w przypadku negatywnej ponownej oceny projektu do informacji załącza dodatkowo pouczenie o możliwości wniesienia skargi bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61.

5. Przepisów ust. 2 pkt 2, ust. 3 i 4 nie stosuje się, jeżeli instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu jest instytucja, o której mowa w art. 39 ust. 1.

Art. 59. 1. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 46 ust. 5, został wniesiony:

- 1) po terminie,
- 2) przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania,
- 3) bez spełnienia wymogów określonych w art. 54 ust. 2 pkt 4

– o czym wnioskodawca jest informowany na piśmie odpowiednio przez instytucję, o której mowa w art. 39 ust. 1, za pośrednictwem której wniesiono protest, albo przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 55.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera pouczenie o możliwości wniesienia skargi bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61.

Art. 60. W rozpatrywaniu protestu, w weryfikacji, o której mowa w art. 56 ust. 2, a także w ponownej ocenie, o której mowa w art. 58 ust. 3, nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie projektu lub jego ocenę. Przepis art. 24 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 61. 1. W przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny projektu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia, w tym w przypadku, o którym mowa w art. 66 ust. 2 pkt 1, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.¹¹⁾).

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 58 ust. 1 albo ust. 4 pkt 2, art. 59 albo art. 66 ust. 2 pkt 1, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie. Skarga podlega wpisowi stałemu.

3. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, obejmuje:

- 1) wniosek o dofinansowanie projektu,
- 2) informację o wynikach oceny projektu, o której mowa w art. 46 ust. 3,
- 3) wniesiony protest,
- 4) informację, o której mowa w art. 58 ust. 1 albo ust. 4 pkt 2, art. 59 albo art. 66 ust. 2 pkt 1

– wraz z ewentualnymi załącznikami.

4. Kompletna dokumentacja jest wnoszona przez wnioskodawcę w oryginale lub uwierzytelnionej kopii.

5. Sąd rozpoznaje skargę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

6. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
- 2) bez kompletnej dokumentacji,
- 3) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 2

– powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia, z zastrzeżeniem ust. 7.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 543.

7. W przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego, sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem pozostawienia skargi bez rozpatrzenia. Wezwanie wstrzymuje bieg terminu, o którym mowa w ust. 5.

8. W wyniku rozpoznania skargi sąd może:

- 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że:
 - a) ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i naruszenie to miało istotny wpływ na wynik oceny, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 39 ust. 1,
 - b) pozostawienie protestu bez rozpatrzenia było nieuzasadnione, przekazując sprawę do rozpatrzenia przez właściwą instytucję, o której mowa w art. 55 albo art. 39 ust. 1;
- 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
- 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli jest ono bezprzedmiotowe.

Art. 62. 1. Skargę kasacyjną, wraz z kompletną dokumentacją, może wnieść bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego:

- 1) wnioskodawca,
 - 2) właściwa instytucja, o której mowa w art. 55,
 - 3) właściwa instytucja, o której mowa w art. 39 ust. 1 – w przypadku pozostawienia protestu bez rozpatrzenia oraz dokonania negatywnej ponownej oceny projektu, przez tę instytucję
- w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepis art. 61 ust. 3, 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia.

Art. 63. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 46 ust. 5, art. 58 ust. 1 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, art. 59 ust. 2 albo art. 66 ust. 2 pkt 1.

Art. 64. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności,

o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4, z wyłączeniem art. 52–55, art. 61 § 3–6, art. 115–122, art. 146, art. 150 i art. 152 tej ustawy.

Art. 65. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 53–64, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania.

Art. 66. 1. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego, polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi albo pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.

2. W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania:

- 1) właściwa instytucja, do której wpłynął protest, pozostawia go bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie wnioskodawcę, pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do właściwego sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 61;
- 2) sąd, uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Art. 67. Do procedury odwoławczej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.

Art. 68. Przepisów rozdziału nie stosuje się do programów EWT.

Rozdział 16

Centralny system teleinformatyczny

Art. 69. 1. Tworzy się centralny system teleinformatyczny wspierający realizację programów operacyjnych.

2. Budowę i funkcjonowanie centralnego systemu teleinformatycznego zapewnia minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

3. Centralny system teleinformatyczny służy do wspierania procesów związanych z:

- 1) obsługą projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie projektu albo podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu – w odniesieniu do krajowego programu operacyjnego, programu EWT, dla którego instytucja zarządzająca została ustanowiona

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz regionalnego programu operacyjnego – w zależności od decyzji instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym;
- 2) ewidencjonowaniem danych dotyczących realizacji programów operacyjnych;
 - 3) obsługą procesów związanych z certyfikacją wydatków.

Art. 70. 1. Uwierzytelnianie beneficjenta lub osoby fizycznej, która zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu, jest upoważniona do reprezentowania beneficjenta w zakresie czynności związanych z realizacją projektu w centralnym systemie teleinformatycznym, następuje przez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235 oraz z 2014 r. poz. 183) albo bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, na zasadach określonych w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262).

2. W przypadku gdy z powodów technicznych wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP nie jest możliwe, uwierzytelnianie w centralnym systemie teleinformatycznym podmiotu, o którym mowa w ust. 1, następuje przez wykorzystanie loginu i hasła wygenerowanego przez ten system.

Art. 71. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego jest administratorem danych osobowych gromadzonych w centralnym systemie teleinformatycznym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.¹²⁾).

Art. 72. W zakresie nieuregulowanym w art. 69 i art. 70, w odniesieniu do minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej, wymiany informacji drogą elektroniczną, w tym dokumentów elektronicznych, pomiędzy podmiotami publicznymi a podmiotami niebędącymi podmiotami publicznymi, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238, z 2010 r. Nr 41, poz. 233, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1497 oraz z 2011 r. Nr 230, poz. 1371.

Rozdział 17

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 73. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹³⁾) w art. 31 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Programy operacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.¹⁴⁾) oraz w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...), a także programy rządowe, o których mowa w art. 90u, mogą określać zadania, które kurator oświaty wykonuje w imieniu wojewody.”

Art. 74. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 17 w ust. 1 po pkt 53 dodaje się pkt 53a w brzmieniu:

„53a) przychody podmiotu wdrażającego instrument finansowy, o którym mowa w rozdziale 10 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...), w szczególności odsetki, opłaty gwarancyjne, dywidendy i inne przychody osiągnięte z inwestycji realizowanych przez ten podmiot – w części zwiększającej wkład finansowy z programu operacyjnego;”

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7, 290 i 598.

¹⁴⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 781, Nr 178, poz. 1059, Nr 205, poz. 1202 i Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1010, 1342, 1448 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 613, 888, 1012, 1027, 1036, 1287 i 1387 oraz z 2014 r. poz. 40, 312 i 598.

Art. 75. W ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 712) w art. 7 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W zakresie właściwości Ministra Obrony Narodowej Agencja może realizować zadania związane z wdrażaniem programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.¹⁶⁾), oraz może występować o dofinansowanie, realizować oraz rozliczać projekty, o których mowa w art. 31 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”.

Art. 76. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.¹⁷⁾) w art. 50 wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być udostępniane sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, komornikom sądowym, organom egzekucyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, z późn. zm.¹⁸⁾), Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, Komisji Nadzoru Finansowego oraz wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, z zastrzeżeniem ust. 3a.”;

2) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, będącego uczestnikiem w rozumieniu Załącznika I lub Załącznika II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE)

¹⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1623, 1650 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1166, 1342 i 1529, z 2013 r. poz. 1289 oraz z 2014 r. poz. 379 i 567.

nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470), o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być udostępniane ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu spełnienia wymogów określonych odpowiednio w Załączniku I lub w Załączniku II do tego rozporządzenia i w zakresie do tego niezbędnym.”;

3) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, Komisji Nadzoru Finansowego, wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w zakresie wynikającym z ust. 3a oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta w zakresie niezbędnym do realizacji świadczeń rodzinnych.”.

Art. 77. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 275, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) w ust. 1a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Agencja uczestniczy w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.²⁰⁾), w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.²¹⁾) oraz w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U.):”.

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 730 i 732 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2010 r. Nr 96, poz. 620, Nr 240, poz. 1603 i Nr 257, poz. 1726.

²⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251, z 2006 r. Nr 149, poz. 1074 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 216, poz. 1370, z 2009 r. Nr 161, poz. 1277, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 oraz z 2014 r. poz. 379.

²¹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

„1b. Agencja może pełnić rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy, o którym mowa w art. 2 pkt 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320).”;

2) w art. 6b ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Właściwy minister pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Agencję pomocy finansowej w ramach tego programu, uwzględniając konieczność realizacji celów w nim określonych, efektywnego i skutecznego wykorzystania tej pomocy oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.”.

Art. 78. W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.²²⁾) w art. 17 w ust. 1 pkt 4a otrzymuje brzmienie:

„4a) współpraca z jednostkami organizacyjnymi pełniącymi funkcje agencji płatniczych w zakresie realizacji Wspólnej Polityki Rolnej oraz jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;”.

²²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 171, poz. 1225 i Nr 208, poz. 1541, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 214, poz. 1346 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 31, poz. 206 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 120, poz. 690.

Art. 79. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.²³⁾) w art. 400b wprowadza się następujące zmiany:

1) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Celem działania Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy jest również tworzenie warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia działaniom służącym temu wdrażaniu oraz jego promocję, a także poprzez współpracę z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami oraz podmiotami mającymi siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.”;

2) dodaje się ust. 6–9 w brzmieniu:

„6. Narodowy Fundusz jest instytucją finansową, o której mowa w art. 38 ust. 4 lit. b (ii) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), oraz może być podmiotem wdrażającym:

- 1) fundusz funduszy lub
- 2) instrument finansowy

– w rozumieniu ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).

7. Wojewódzkie fundusze mogą pełnić rolę pośredników finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju

²³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1238 oraz z 2014 r. poz. 40, 47 i 457.

Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

8. Za zgodą instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej, w rozumieniu ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, Narodowy Fundusz może powierzać wojewódzkim funduszom, na podstawie porozumień, zadania związane z realizacją krajowego programu operacyjnego w rozumieniu tej ustawy.

9. Powierzenie wojewódzkim funduszom zadań, o których mowa w ust. 8, nie wyłącza odpowiedzialności Narodowego Funduszu za ich realizację.”.

Art. 80. W ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.²⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 72:

a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) z innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.²⁵⁾), w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...) i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173).”.

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rozstrzygnięcie w sprawie współfinansowania wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych z publicznych środków wspólnotowych, o których mowa w ust. 2, lub z innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich

²⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 951 i 1513 oraz z 2013 r. poz. 21 i 165.

²⁵⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa w uzgodnieniu z wojewodą.”;

2) w art. 74 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Skarbu Państwa przy współudziale publicznych środków wspólnotowych, o których mowa w art. 72 ust. 2, oraz innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 i w ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w formie opłaty inwestycyjnej.”.

Art. 81. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 510) w art. 5:

1) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. BGK może również pełnić rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy, o którym mowa w art. 2 pkt 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320).”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zasady oraz warunki pełnienia roli, o której mowa w ust. 1a, określają odrębne przepisy oraz umowy zawarte z właściwymi organami administracji rządowej lub samorządu terytorialnego.”.

Art. 82. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.²⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) umowy partnerskiej określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.²⁷⁾) oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”;
- 2) w art. 35 w ust. 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, monitorującego:

 - a) krajowy program operacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 17 lit. a ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020,
 - b) regionalny program operacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 17 lit. c ustawy, o której mowa w lit. a – jeżeli w danym województwie nie utworzono Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.”;
- 3) w art. 41a w ust. 2 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) organizowanie wyborów przedstawicieli organizacji pozarządowych do składu komitetu, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, monitorującego regionalny program operacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 17 lit. c tej ustawy.”.

²⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 5.

²⁷⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

Art. 83. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.²⁸⁾) w art. 165 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prezes Urzędu wszczyna kontrolę doraźną na wniosek instytucji zarządzającej, o której mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju, w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz w przepisach o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 lub w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, lub w przepisach o pomocy społecznej, zwanej dalej „instytucją zarządzającą”, jeżeli z uzasadnienia wniosku instytucji wynika, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów ustawy, które mogło mieć wpływ na jego wynik.”.

Art. 84. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 633 i 1512) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 4b,
- b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Agencja może uczestniczyć w realizacji programów, o których mowa w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...) jako instytucja pośrednicząca lub jako beneficjent. Agencja realizuje także, na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.²⁹⁾), zadania instytucji pośredniczącej w systemie zarządzania programem operacyjnym w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1).”;

²⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984, 1047 i 1473 oraz z 2014 r. poz. 423.

²⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 509 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598.

2) uchyla się art. 17.

Art. 85. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.³⁰⁾) po dziale III dodaje się dział IIIa w brzmieniu:

„DZIAŁ IIIa

Realizacja działań finansowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym

Art. 134a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego:

- 1) pełni funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym”;
- 2) opracowuje Program Operacyjny, o którym mowa w art. 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, zwany dalej „Programem Operacyjnym”, i przedkłada ten program Komisji Europejskiej;
- 3) zapewnia wykonanie ewaluacji Programu Operacyjnego, o których mowa w art. 16 i art. 17 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, oraz przedkłada wyniki tych ewaluacji Komisji Europejskiej;
- 4) opracowuje i przedkłada Komisji Europejskiej roczne i końcowe sprawozdania z realizacji Programu Operacyjnego;
- 5) dokonuje wyboru organizacji partnerskich w rozumieniu art. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, w sposób zapewniający spełnienie warunków, o których mowa w art. 32 ust. 3 tego rozporządzenia;
- 6) sporządza i udostępnia instytucji pośredniczącej, o której mowa w art. 134b ust. 1 pkt 1, oraz beneficjentom w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym wytyczne dotyczące realizacji Programu Operacyjnego, w tym wytyczne dotyczące spełnienia przez wydatki poniesione w ramach Programu Operacyjnego kryteriów kwalifikowalności;

³⁰⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 29.

- a) zgodności z przepisami rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz z przepisami wykonawczymi do tego rozporządzenia,
 - b) spójności z postanowieniami Programu Operacyjnego;
- 7) zawiera i rozlicza z Agencją Rynku Rolnego, zwaną dalej „Agencją”, umowę o:
- a) dofinansowanie projektu, która określa szczegółowe warunki dofinansowania projektu zgodnie z art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) dotację na współfinansowanie krajowe i pomoc techniczną, zawierającą w szczególności postanowienia, o których mowa w art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 134b. 1. Agencja uczestniczy w realizacji Programu Operacyjnego:

- 1) jako instytucja pośrednicząca w rozumieniu art. 2 pkt 13 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- 2) jako beneficjent w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

2. Do zadań Agencji należy w szczególności:

- 1) przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich;
- 2) zawieranie z organizacjami partnerskimi i rozliczanie umów o dofinansowanie projektów, które określają szczegółowe warunki dofinansowania projektów zgodnie z art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 3) realizacja wypłat dla przedsiębiorców z tytułu zakupu żywności, o którym mowa w art. 26 ust. 2 lit. a rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, wypłat dla organizacji partnerskich będących beneficjentami, z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, o których mowa w art. 26 ust. 2 lit. c rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, oraz kosztów środków towarzyszących, o których mowa w art. 26 ust. 2 lit. e rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- 4) opracowanie procedur dokonywania czynności w ramach realizacji Programu Operacyjnego;

- 5) przeprowadzanie kontroli u przedsiębiorców i w organizacjach partnerskich w zakresie realizacji operacji finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- 6) odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcom i organizacjom partnerskim, a także nakładanie korekt finansowych w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...);
- 7) sprawozdawczość do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 8) realizacja działań w ramach informowania i komunikacji, o których mowa w art. 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

3. Do działań określonych w ust. 2 pkt 5 i 6 stosuje się odpowiednio art. 22 ust. 2 pkt 2 i 3, art. 24 ust. 1–6 i 9–11, art. 25 oraz art. 26 ust. 6 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, z tym że na potrzeby realizacji zadań w ramach Programu Operacyjnego:

- 1) nieprawidłowością indywidualną jest nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 16 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- 2) nieprawidłowością systemową jest nieprawidłowość, o której mowa w art. 2 pkt 18 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
- 3) w przypadku gdy kwoty nieprawidłowo poniesionych wydatków nie można określić, wartość korekty finansowej ustala się na podstawie art. 53 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

4. Zadania, o których mowa w ust. 2, są wykonywane przez Agencję na podstawie porozumienia o powierzeniu zadań instytucji pośredniczącej zawartego z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, zawierającego w szczególności zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134a pkt 6.

5. Powierzone zadania Agencja wykonuje zgodnie z systemem realizacji Programu Operacyjnego, zawierającym warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji Programu Operacyjnego, obejmujące w szczególności

zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji Programu Operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, o których mowa w art. 134a pkt 6, dokumenty określające system zarządzania i kontroli oraz procedury działania właściwych instytucji.

6. Umowy, o których mowa w ust. 2 pkt 2, są zawierane po przedłożeniu przez organizacje partnerskie wniosków o dofinansowanie projektów z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz wniosków o dofinansowanie projektów z tytułu środków towarzyszących, zawierających między innymi planowane do osiągnięcia w danym okresie wartości wskaźników dystrybucji artykułów spożywczych i wskaźników realizacji działań na rzecz włączenia społecznego, z uwzględnieniem wytycznych przekazanych przez instytucję zarządzającą.

7. W przypadkach nieprawidłowej realizacji przez Agencję zadań powierzonych zgodnie z ust. 4, nieprzestrzegania przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji Programu Operacyjnego, w tym z Programem Operacyjnym lub wytycznymi instytucji zarządzającej, a także zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 55 ust. 1 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, zwanych dalej „uchybieniami”, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może:

- 1) wydać Agencji rekomendacje wskazujące uchybienia, które powinny zostać usunięte, oraz termin na ich usunięcie;
- 2) zobowiązać Agencję do podjęcia określonych działań naprawczych oraz wskazać termin ich wykonania;
- 3) wstrzymać albo wycofać część albo całość dofinansowania z pomocy technicznej dla Agencji, jeżeli ta dopuściła się uchybień, nie usunęła ich w terminie lub nie wykonała działań naprawczych;
- 4) wystąpić do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o zawieszenie desygnacji Agencji.

Art. 134c. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zatwierdza opracowane przez Agencję procedury dokonywania czynności w ramach powierzonych jej zadań.

Art. 134d. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego lub, za jego zgodą, Agencja mogą powierzyć realizację czynności technicznych związanych

z przeprowadzaniem badań jakościowych artykułów dostarczanych do organizacji partnerskich innym podmiotom na podstawie odpowiednio porozumienia lub umowy.

Art. 134e. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wykonuje funkcje instytucji certyfikującej w rozumieniu art. 33 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Art. 134f. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej wykonuje funkcje instytucji audytowej w rozumieniu art. 34 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Art. 134g. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego udziela, zawiesza lub wycofuje desygnację w rozumieniu ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...) na zasadach i w trybie określonym w tej ustawie, z tym że warunkiem uzyskania desygnacji przez instytucję zarządzającą, pośredniczącą i certyfikującą jest spełnienie kryteriów określonych w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

2. W przypadku zawieszenia desygnacji:

- 1) podmiot, któremu zawieszono desygnację, przygotowuje i przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego plan działań naprawczych w terminie wskazanym przez tego ministra;
- 2) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po zasięgnięciu opinii komitetu do spraw desygnacji, wskazuje działania, których podmiot, któremu zawieszono desygnację, nie może wykonywać.

3. Skutkiem zawieszenia lub wycofania desygnacji jest wstrzymanie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego w zakresie odpowiadającym zawieszeniu lub wycofaniu desygnacji.

4. W przypadku zrealizowania planu działań naprawczych w terminie w nim określonym, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje podmiotowi, któremu zawieszono desygnację, pisemną informację o cofnięciu zawieszenia.

Art. 134h. 1. Projekt Programu Operacyjnego jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, przed skierowaniem do Komisji Europejskiej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany Programu Operacyjnego.

3. Rada Ministrów może upoważnić ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do dokonywania zmian Programu Operacyjnego w zakresie określonym w upoważnieniu. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego informuje Radę Ministrów o dokonanych zmianach nie później niż w terminie miesiąca od dnia przekazania zmian do Komisji Europejskiej.

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:

- 1) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej Program Operacyjny lub jego zmiany;
- 2) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca publikuje treść Programu Operacyjnego oraz zmiany do tego Programu;
- 3) terminie, od którego Program Operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.

Art. 134i. Otrzymujący wypłaty ze środków Programu Operacyjnego:

- 1) przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowaną na terytorium Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz podmioty zagraniczne z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi,
- 2) organizacje partnerskie w rozumieniu art. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – podlegają wpisowi do centralnego rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Agencję, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 633 i 1512) na zasadach i w trybie określonych w art. 22 ust. 3–8 i art. 23 tej ustawy.

Art. 134j. Produkty dostarczane do organizacji partnerskich muszą być wyprodukowane na terytorium Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub przez podmioty zagraniczne z państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które mogą korzystać ze swobody przedsiębiorczości na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi.

Art. 134k. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Agencję Rynku Rolnego wypłat w ramach Programu Operacyjnego, uwzględniając konieczność realizacji celów w nim określonych, efektywnego i skutecznego wykorzystania pomocy finansowej oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.

Art. 134l. Do wyboru przez instytucję zarządzającą organizacjami partnerskimi stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 ust. 1, 3 i 5–7, art. 38 ust. 1 pkt 1, art. 39–44, art. 46 ust. 1 i 3–5, art. 50, art. 53 ust. 1 i 2 pkt 1, art. 54, art. 57, art. 58 ust. 1 i 2 pkt 1 i art. 59–67 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...), przy czym instytucją właściwą do wyboru organizacji partnerskich oraz do rozpatrzenia protestu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.”.

Art. 86. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.³¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego przez wykonywanie zadań wynikających z programów, o których mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju, o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w przepisach o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020;”;

2) w art. 41 ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Osoby bezrobotne biorące udział bez skierowania starosty w szkoleniach finansowanych z publicznych środków wspólnotowych i publicznych środków krajowych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.³²⁾), ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej

³¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 675, 829, 1291, 1623, 1645 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598.

³²⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 20.

2014–2020 (Dz. U. ...), organizowanych przez inny podmiot niż powiatowy urząd pracy, powiadają powiatowy urząd pracy o udziale w szkoleniu w terminie 7 dni przed dniem rozpoczęcia szkolenia.”;

3) w art. 109 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Podstawę wydatkowania środków Funduszu Pracy na finansowanie w województwie projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programów, o których mowa w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz przepisach o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, stanowi umowa zawarta między zarządem województwa a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, po uprzednim uzgodnieniu treści umowy oraz wysokości środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie tych projektów, w poszczególnych latach realizacji tych programów, z ministrem właściwym do spraw pracy. Kopie zawartych umów minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw pracy.”.

Art. 87. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.³³⁾) w art. 84b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisów art. 79, art. 82 ust. 1 i art. 83 ust. 1 nie stosuje się do kontroli wszczętej w toku postępowania prowadzonego w wyniku złożenia wniosku przez przedsiębiorcę we własnej sprawie, na podstawie przepisów odrębnych ustaw, bezpośrednio stosowanych przepisów powszechnie obowiązującego prawa unijnego oraz prowadzonej na podstawie ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”.

³³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 675, 983, 1036, 1238, 1304 i 1650.

Art. 88. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.³⁴⁾) w art. 75 w ust. 9a część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– korzystający z publicznych środków wspólnotowych i publicznych środków krajowych na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.³⁵⁾), ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.³⁶⁾) albo ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”.

Art. 89. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.³⁷⁾) w art. 94 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, w tym służących kształceniu studentów i doktorantów, będących osobami niepełnosprawnymi – realizowanych w szczególności z udziałem z budżetu państwa, państwowych funduszy celowych lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.³⁸⁾) oraz ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”.

³⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 1016, 1342 i 1548, z 2013 r. poz. 154, 879, 983, 1290, 1623 i 1646 oraz z 2014 r. poz. 24, 295, 496 i 567.

³⁵⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 20.

³⁶⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

³⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7.

³⁸⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

Art. 90. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.³⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w pkt 7a lit. a otrzymuje brzmienie:
 - „a) w zakresie polityki spójności – programy realizowane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności, z wyłączeniem programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej;”;
- 2) w art. 14g:
 - a) w ust. 1:
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) może inicjować programy służące realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności i ich zmiany, opracowywane przez zarząd województwa;”;
 - pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) opiniuje, co do zgodności z umową partnerstwa, projekty programów służących realizacji umowy partnerstwa oraz ich zmiany.”;
 - b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) prowadzeniu, we współpracy z właściwymi ministrami i zarządami województw, negocjacji z Komisją Europejską mających na celu uzgodnienie treści tych programów oraz ich zmian;”;
- 3) art. 14k otrzymuje brzmienie:

„Art. 14k. Do programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności stosuje się odpowiednio przepisy art. 19a i art. 20 ust. 2a, 3 oraz 3b.”;
- 4) po art. 14k dodaje się art. 14ka i art. 14kb w brzmieniu:

„Art. 14ka. 1. Propozycje zmian programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowuje właściwa instytucja zarządzająca tym programem oraz przedkłada je do zatwierdzenia przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

³⁹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”, oraz do opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

2. Po zatwierdzeniu zmian oraz uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, zmiany programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, są przyjmowane przez Radę Ministrów w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.

3. Rada Ministrów może, w drodze uchwały, upoważnić ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do przyjmowania zmian programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie określonym w upoważnieniu.

4. Zmiany, o których mowa w ust. 3, mogą dotyczyć elementów nieobjętych decyzją Komisji Europejskiej przyjmującą program, o których mowa w art. 96 ust. 10 rozporządzenia nr 1303/2013.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje Radę Ministrów o wszelkich zmianach, o których mowa w ust. 3, w terminie miesiąca od przyjęcia przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia nr 1303/2013, uchwały zmieniającej program.

6. Po zatwierdzeniu zmian oraz uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, zmiany programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez zarząd województwa są przyjmowane przez zarząd województwa w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.

Art. 14kb. Instytucja zarządzająca programem służącym realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, treść tego programu, a także jego zmian, oraz termin, od którego program lub jego zmiany są stosowane;

- 2) ogłasza komunikat o:
 - a) adresie strony internetowej oraz portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, na których zostanie zamieszczona treść tego programu, a także jego zmian, oraz termin, od którego program lub jego zmiany są stosowane,
 - b) nowym adresie strony internetowej lub portalu, o których mowa w lit. a, w przypadku zmiany tego adresu
 - w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” – w przypadku programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego albo w wojewódzkim dzienniku urzędowym – w przypadku programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez zarząd województwa.”;
- 5) w art. 14p ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kontrakt terytorialny określa ponadto wysokość, sposób i warunki dofinansowania programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowywanych przez zarząd województwa, oraz zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”;
- 6) po rozdziale 2b dodaje się rozdział 2c w brzmieniu:

„Rozdział 2c

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Art. 14s. 1. Projekt programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259), zwanego dalej „programem EWT”, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) udostępnia na stronie internetowej oraz portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, w celu wyrażenia opinii o projekcie programu

przez partnerów społecznych i gospodarczych, których zakresu działania dotyczy ten projekt;

- 2) przekazuje do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, wyrażają opinię w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, nie krótszym niż 14 dni od dnia odpowiednio udostępnienia albo przekazania projektu programu EWT do zaopiniowania. Niewyrażenie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

3. Rada Ministrów wyraża zgodę na przystąpienie do programu EWT, w drodze uchwały, przed skierowaniem go do przyjęcia przez Komisję Europejską.

4. Po przyjęciu programu EWT przez Komisję Europejską minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) przekazuje program EWT Radzie Ministrów do wiadomości;
- 2) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, treść programu EWT oraz termin, od którego ten program jest stosowany;
- 3) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - a) adresie strony internetowej oraz portalu, na których zostanie zamieszczona treść programu EWT, oraz o terminie, od którego program jest stosowany,
 - b) nowym adresie strony internetowej lub portalu, w przypadku zmiany tego adresu.

5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programu EWT.”;

- 7) w art. 26 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przygotowanie i przekazanie Komitetowi Monitorującemu do zatwierdzenia propozycji kryteriów wyboru projektów, spełniających warunki niedyskryminacji i przejrzystości, z uwzględnieniem w szczególności art. 16 i art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;”;

8) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W ramach programu operacyjnego mogą być dofinansowane projekty:

- 1) indywidualne – o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez instytucję zarządzającą,
- 2) systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej – polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów,
- 3) wyłonione w trybie konkursu

– zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, spełniającymi warunki niedyskryminacji i przejrzystości, z uwzględnieniem w szczególności art. 16 i art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.”;

9) w art. 35 w ust. 3 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) innych kwestii związanych z przygotowaniem, realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.”;

10) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. Do postępowania w zakresie ubiegania się oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze środków zagranicznych oraz do ustalania i nakładania korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”.

Art. 91. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, z późn. zm.⁴⁰⁾) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sfinansowanie przedsięwzięcia z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 000 000 zł wymaga zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych

⁴⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 1342.

z wyłączeniem środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.⁴¹⁾) oraz ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...). Udzielając zgody, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględnia wpływ planowanych wydatków z budżetu państwa na bezpieczeństwo finansów publicznych.”.

Art. 92. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.⁴²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) środkach europejskich – rozumie się przez to środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1, 2, 4 i 5a–5c;”;
- 2) w art. 5 w ust. 3:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), z wyłączeniem środków, o których mowa w pkt 5 lit. c i d:
 - a) Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
 - b) Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
 - c) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;”;
 - b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a–5c w brzmieniu:

„5a) środki Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
5b) środki Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
5c) środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę”, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającym instrument „Łącząc Europę”, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającym rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz. Urz. UE L 348 z 20.12.2013, str. 129, z późn. zm.);”;

⁴¹⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

⁴²⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 4.

- 3) w art. 61:
- a) w ust. 1 pkt 1otrzymuje brzmienie:
- „1) w stosunku do należności budżetu państwa – minister, wojewoda oraz inni dysponenti części budżetowych, a w przypadku należności, o których mowa w art. 60 pkt 6 – instytucje zarządzające, organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, instytucje pośredniczące lub wdrażające, będące jednostkami sektora finansów publicznych, jeżeli instytucja pośrednicząca lub wdrażająca posiada upoważnienie od instytucji zarządzającej lub organu odpowiedzialnego za wdrożenie projektów w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, lub – w przypadku instytucji wdrażającej – od instytucji pośredniczącej;”
- b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.⁴³⁾), zwanej dalej „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”, albo ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...), zwanej dalej „ustawą o zasadach realizacji programów”, albo ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.⁴⁴⁾), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, lub organ odpowiedzialny za realizację instrumentu „Łącząc Europę” – od decyzji wydanej przez instytucję pośredniczącą lub wdrażającą;”
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Od decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra lub instytucję zarządzającą, lub organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę” nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.”;
- 4) w art. 121 w ust. 2:
- a) uchyla się pkt 2 i 3,

⁴³⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 3.

⁴⁴⁾ Zmiany wymienione w odnośniku 29.

- b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) planowane w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich na realizację programu;”;
- 5) w art. 122 w ust. 1 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe, z wyłączeniem dotacji celowych na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, oraz kwoty dotacji;”;
- 6) w art. 127 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5;”;
- 7) w art. 132 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Do realizacji inwestycji finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, stosuje się przepisy odrębne.”;
- 8) w art. 138 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Materiały do projektu ustawy budżetowej w zakresie środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, opracowuje i przedstawia Ministrowi Finansów odpowiednio minister właściwy do spraw rybołówstwa lub minister właściwy do spraw rozwoju wsi, a w zakresie środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b, opracowuje i przedstawia Ministrowi Finansów minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.”;
- 9) w art. 154 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Podziału rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rybackiego i na Wspólną Politykę Rolną dokonuje Minister Finansów na wniosek ministrów właściwych do spraw: rybołówstwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, zaś rezerwy celowej przeznaczonej na realizację programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym dokonuje Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”;

10) w art. 171 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. O udzieleniu zgody na dokonanie przeniesienia, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje niezwłocznie Ministra Finansów.”;

11) w art. 178 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 177 ust. 1, dotyczących wydatkowania środków przeznaczonych na programy finansowane z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem programów finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, Minister Finansów, na wniosek odpowiednio ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, może utworzyć nową rezerwę celową i przenieść do niej zablokowane kwoty wydatków, po poinformowaniu sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu.”;

12) w art. 188:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do decyzji, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 9 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister Finansów w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego oraz ministrem właściwym do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór zlecenia płatności,
- 2) zakres, terminy i tryb przekazywania przez Bank Gospodarstwa Krajowego informacji dotyczących płatności,

3) wzory, zakres, terminy i tryb przekazywania informacji przez instytucję, o której mowa w ust. 1, do dysponenta części budżetowej lub do zarządu województwa

– mając na względzie sprawność realizacji płatności, wymogi prowadzenia przez dysponentów części budżetowych ewidencji księgowej wydatków w ramach programów oraz zapewnienie skutecznej kontroli nad środkami przekazanymi do Banku Gospodarstwa Krajowego.”;

13) w art. 189:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zlecenie płatności może dotyczyć kwoty wydatków kwalifikowalnych zgodnie z kryteriami określonymi na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o pomocy społecznej, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010, a w przypadku programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rybackiego – na podstawie ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, wynikającej z wniosku o płatność, zweryfikowanego pozytywnie przez instytucję, o której mowa w art. 188 ust. 1.

2. Instytucja, o której mowa w art. 188 ust. 1, może wystawić zlecenie dokonania płatności zaliczkowej dla beneficjenta.”,

b) w ust. 3b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3a, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej albo instytucji wdrażającej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub pośredniczącej w rozumieniu ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego wydaje decyzję o zapłacie odsetek określającą.”,

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2.”;

14) art. 191 otrzymuje brzmienie:

„Art. 191. 1. Instytucja, o której mowa w art. 188 ust. 1, przekazuje dysponentowi części budżetowej lub do zarządu województwa, w terminie do 5 dnia każdego miesiąca, zbiorcze harmonogramy wydatków wynikających z podpisanych umów, o których mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, albo w art. 9 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do zbiorczych harmonogramów wydatków wynikających z decyzji, o których mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 9 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów.

3. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do zbiorczych harmonogramów wydatków wynikających z umów o dofinansowanie projektów finansowanych ze środków pochodzących z instrumentu „Łącząc Europę”.”;

15) w art. 192 ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje Ministrowi Finansów kwartalne prognozy płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich w terminie do 15 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał. W odniesieniu do programu finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rybackiego prognozy przekazuje minister właściwy do spraw rybołówstwa, a w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 – prognozy przekazuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi oraz minister właściwy do spraw rynków rolnych. W odniesieniu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b, prognozy przekazuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

6. Minister Finansów informuje ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, ministra właściwego do spraw rybołówstwa oraz ministra właściwego do

spraw zabezpieczenia społecznego o kwocie środków wypłaconych przez Bank Gospodarstwa Krajowego beneficjentom w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano płatności.”;

16) w art. 193 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków w ramach programu operacyjnego nie może przekroczyć wieloletniego limitu zobowiązań budżetu państwa określonego w załączniku do ustawy budżetowej, o którym mowa w art. 122.”;

17) w art. 194:

a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. O wyrażonej zgodzie minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje niezwłocznie Ministra Finansów.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister Finansów na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju wsi lub ministra właściwego do spraw rynków rolnych dokonuje przeniesień między częściami i działami w ramach wydatków z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, a w ramach wydatków z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b, przeniesień między działami Minister Finansów dokonuje na wniosek ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”;

18) w art. 195:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sprawuje nadzór i kontrolę nad realizacją programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków Europejskiego Funduszu Rybackiego oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 i 5b.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego sprawuje nadzór i kontrolę nad realizacją programu finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b.”;

19) w art. 196 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Obsługę bankową rachunków budżetu środków europejskich prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego lub Narodowy Bank Polski.”;

20) w art. 206:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szczegółowe warunki dofinansowania projektu określa umowa o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo w art. 9 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów – z wyłączeniem programów w ramach Celu Europejska Współpraca Terytorialna, a projektu w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym określają umowy, o których mowa w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, albo umowa o dofinansowanie projektu finansowanego ze środków pochodzących z instrumentu „Łącząc Europę”.”,

b) w ust. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy o zasadach realizacji programów, a w zakresie programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 134a pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepis ust. 2 pkt 6 nie ma zastosowania do beneficjenta programu finansowanego z udziałem środków europejskich, będącego jednostką sektora finansów publicznych albo fundacją, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także do Banku Gospodarstwa Krajowego, a w zakresie programu finansowanego z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – do umów, o których mowa w art. 134a pkt 7 i art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.”;

21) w art. 207:

a) w ust. 1 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Odsetki, o których mowa w ust. 1, nalicza się do dnia zwrotu środków lub do dnia wpływu do właściwej instytucji pisemnej zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, o której mowa w ust. 8, jeżeli zgoda taka została wyrażona.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do podmiotów, które na podstawie odrębnych przepisów realizują zadania interesu publicznego, jeżeli spowoduje to niemożność wdrożenia działania w ramach programu lub znacznej jego części, do jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych, instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą, podmiotów leczniczych utworzonych przez organy administracji rządowej oraz podmiotów leczniczych utworzonych lub prowadzonych przez uczelnie medyczne, a także do beneficjentów, o których mowa w art. 134b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ:

- 1) pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo ustawy o zasadach realizacji programów albo
- 2) pełniący funkcję instytucji pośredniczącej dla Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym albo
- 3) pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, albo
- 4) odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”
– wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków, z uwzględnieniem ust. 2.”,

e) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i art. 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach realizacji

programów, albo organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, albo organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, na podstawie porozumienia lub umowy, może upoważnić instytucję wdrażającą, zaś w przypadku programów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, operatora programu lub instytucję pośredniczącą, będącą jednostką sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9.”,

f) po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:

„11a. W przypadku gdy operator programu lub instytucja pośrednicząca w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, powierza na podstawie porozumienia lub umowy wykonywanie części swoich zadań innemu podmiotowi będącemu jednostką sektora finansów publicznych, to porozumienie lub umowa może również zawierać upoważnienie do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 9, o ile operator programu lub instytucja pośrednicząca zostały upoważnione do wydawania takich decyzji na podstawie ust. 11.”,

g) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Od decyzji, o której mowa w ust. 9, wydanej przez:

- 1) operatora programu albo
- 2) instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, o których mowa w ust. 11, albo
- 3) podmiot upoważniony do wydania tej decyzji na podstawie ust. 11a
– służy odwołanie do właściwej instytucji zarządzającej albo organu pełniącego funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, albo jeżeli rozpatrywanie odwołań od decyzji instytucji wdrażającej zostało powierzone instytucji pośredniczącej – instytucji pośredniczącej.”,

h) po ust. 12 dodaje się ust. 12a w brzmieniu:

„12a. W przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez:

- 1) instytucję zarządzającą albo
- 2) organ odpowiedzialny za wdrożenie instrumentu „Łącząc Europę”, albo

- 3) organ pełniący funkcję odpowiednio Krajowego Punktu Kontaktowego lub Krajowej Instytucji Koordynującej w programach finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2

– służy wniosek do tej instytucji o ponowne rozpatrzenie sprawy.”;

22) w art. 210 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister Finansów prowadzi rejestr podmiotów wykluczonych na podstawie art. 207 oraz udostępnia te informacje instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom wdrażającym i instytucji certyfikującej, a także beneficjentom w zakresie ich własnego statusu.”.

Art. 93. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.⁴⁵⁾) w art. 30 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Centrum może uczestniczyć w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).

6. W zakresie realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, Centrum może wykonywać również inne zadania niż wskazane w ust. 1.”.

Art. 94. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 617, z późn. zm.⁴⁶⁾) w art. 20 dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Centrum może uczestniczyć w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).

7. W zakresie realizacji programów, o których mowa w ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, Centrum może wykonywać również inne zadania niż wskazane w ust. 1.”.

⁴⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2012 r. poz. 951.

⁴⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 185, poz. 1092 oraz z 2013 r. poz. 675.

Art. 95. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217 oraz z 2014 r. poz. 24 i 423) w art. 115 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do decyzji, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.⁴⁷⁾) oraz w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia ... 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. ...).”.

Rozdział 18

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 96. Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, przyjęte przez Komisję Europejską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 97. 1. Projekt Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 przyjęty przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy staje się Programem Operacyjnym w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 85, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

2. W przypadku zatwierdzenia przez Komisję Europejską przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy projektu Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 program ten staje się Programem Operacyjnym w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 85, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i może być zmieniany.

Art. 98. 1. Środki finansowe pochodzące z wkładów wniesionych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych do instrumentów inżynierii finansowej, wdrażanych na podstawie art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25, z późn. zm.), pozostające w dniu 1 stycznia 2016 r. na rachunkach podmiotów zarządzających

⁴⁷⁾ Zmiany wymieniono w odnośniku 3.

instrumentami inżynierii finansowej, niezaangażowane w ramach umów z odbiorcami wsparcia udzielanego przez instrumenty inżynierii finansowej oraz środki zwrócone po tym dniu przez tych odbiorców do instrumentów inżynierii finansowej są ponownie wykorzystywane na realizację celów określonych w art. 78 ust. 7 tego rozporządzenia, zgodnie z art. 152 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320).

2. W celu ponownego wykorzystania środków finansowych, o których mowa w ust. 1, instytucja zarządzająca otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunek do obsługi instrumentów inżynierii finansowej.

3. Obsługa finansowa rachunku, o którym mowa w ust. 2, jest prowadzona zgodnie z umową podpisaną między instytucją zarządzającą a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

4. Wyłącznym dysponentem środków finansowych, zgromadzonych na rachunku, o którym mowa w ust. 2, jest:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w odniesieniu do środków pochodzących z krajowego programu operacyjnego;
- 2) zarząd województwa – w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnego programu operacyjnego.

5. Środki finansowe zgromadzone na rachunku, o którym mowa w ust. 2, są uruchamiane przez Bank Gospodarstwa Krajowego wyłącznie na wniosek podmiotu określonego w ust. 4.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb ponownego wykorzystania i uruchamiania środków finansowych na cele, o których mowa w ust. 1, a także minimalny zakres postanowień umowy, o której mowa w ust. 3, uwzględniając w szczególności rodzaje instrumentów finansowych, ich efektywność,

zapotrzebowanie na poszczególne rodzaje instrumentów oraz zasady prawidłowego gospodarowania środkami publicznymi.

Art. 99. Do spraw z zakresu ustalania i nakładania korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, w których właściwa instytucja przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie nałożyła korekty finansowej, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 90, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 100. Przepisy art. 121 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 92, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do ustawy budżetowej na rok 2015.

Art. 101. Przepisy art. 189 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 92, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do środków przekazywanych w ramach programów operacyjnych obejmujących okres programowania 2014–2020.

Art. 102. Instytucja zarządzająca w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie projektu w trybie konkursowym, których prowadzenie jest planowane w roku, w którym niniejsza ustawa weszła w życie.

Art. 103. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 84 pkt 1 lit. a i pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2014 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 146 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Rada Ministrów prowadzi politykę wewnętrzną. Składa się na nią polityka odzwierciedlająca działania państwa na różnych płaszczyznach społecznych i gospodarczych, między innymi polityka bezpieczeństwa, polityka zdrowotna oraz polityka rozwoju. Projektowana ustawa zawiera regulacje z zakresu polityki rozwoju realizowanej przy współdziałaniu środków finansowych pochodzących z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności, służących realizacji unijnej polityki regionalnej.

Podstawowym celem projektowanej ustawy jest stworzenie ram prawnych, które stanowić będą podstawę realizacji umowy partnerstwa, w tym wdrażania programów w zakresie polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020. Konieczność opracowania nowej ustawy wynika z rozpoczęcia w 2014 r. nowej, siedmioletniej perspektywy finansowania polityki spójności z budżetu Unii Europejskiej w oparciu o nowy pakiet unijnych aktów prawnych regulujących zasady wdrażania tej polityki. Ustawa uwzględnia nowe podstawy i nowe zasady realizacji polityki spójności na lata 2014–2020 określone przepisami unijnymi, w tym:

- przeniesienie kompetencji w zakresie oceny zgodności systemów zarządzania i kontroli programów operacyjnych z unijnymi wymogami z poziomu Komisji Europejskiej (audyt zgodności w perspektywie 2007–2013) na poziom państwa członkowskiego (proces desygnacji instytucji, którym powierzono funkcje w procesie realizacji programu operacyjnego),
- wprowadzenie nowych instrumentów realizacji polityki spójności w zakresie rozwoju terytorialnego,
- wprowadzenie nowego podejścia do informatyzacji procesów dotyczących realizacji projektów i związanych z tym wymogów zapewnienia przez państwo członkowskie elektronicznej wymiany informacji z beneficjentami funduszy polityki spójności (tzw. polityka e-Cohesion).

Poszczególne regulacje projektu ustawy opracowane zostały w oparciu o:

- 1) rozporządzenie ogólne – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu

Spółecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Spółecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320);

- 2) rozporządzenie EFRR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289);
- 3) rozporządzenie EFS – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Spółecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470);
- 4) rozporządzenie EWT – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczególnych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259).

W projekcie ustawy wprowadza się przepisy szczególne zapewniające pewność prawną w zakresie, w jakim przepisy unijne są nieprecyzyjne lub niewystarczające z punktu widzenia systemu prawa krajowego, m.in. w zakresie dotyczącym nieprawidłowości, systemu korekt czy kontroli. Ustawa przewiduje także uproszczenia w systemie rozliczeń z beneficjentami oraz zmiany ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych upraszczające wdrażanie funduszy polityki spójności.

W zakresie zasad realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 ustawa zastąpi ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.), która reguluje w szczególności kwestie związane z wdrażaniem funduszy polityki spójności w perspektywie finansowej 2007–2013.

Jednocześnie ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju pozostaje regulacją kompleksowo ujmującą zagadnienie sposobu prowadzenia polityki rozwoju, dotyczącą wszystkich podmiotów realizujących tę politykę i wszystkich źródeł jej finansowania. Będzie ona także regulować kwestie związane z realizacją programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007–2013 aż do ich zamknięcia.

Głównym celem projektowanej ustawy jest:

- wprowadzenie mechanizmów koordynacji realizacji programów operacyjnych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- określenie podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, ich zadań i trybu współpracy między nimi,
- zdefiniowanie zasad wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- zdefiniowanie podstawowych dokumentów służących wdrażaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

Projekt ustawy określa m.in.:

- system instytucjonalny,
- proces desygnacji,
- kwestie finansowe związane m.in. z rozliczeniami z Komisją Europejską,
- kwestie dotyczące kontroli, nieprawidłowości i nakładania korekt,
- zasady wyboru projektów i procedurę odwoławczą,
- obowiązki związane z unijną polityką e-Cohesion,
- mechanizmy umożliwiające realizację nowego instrumentu wynikającego z rozporządzeń KE (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne),
- zasady monitorowania postępu i sprawozdawczości z realizacji programów operacyjnych oraz projektów.

Projekt przewiduje także zmianę ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w celu lepszego dostosowania zawartych w niej regulacji do potrzeb związanych z realizacją polityki spójności w Polsce oraz innych ustaw, w tym ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy

z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki oraz ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Regulacje powyższych aktów prawnych odwołujące się m.in. do ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju rozszerzono o odwołanie do przepisów projektowanej ustawy, tak aby umożliwić finansowanie działań określonych w poszczególnych ustawach również ze środków polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014–2020.

Uzasadnienie szczegółowe

W rozdziale 1 (art. 1–3) zawarto szereg regulacji o ogólnym charakterze, między innymi artykuł określający przedmiot regulacji (art. 1).

W art. 1 ust. 2 zawarto regulację dotyczącą Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych (Youth Employment Initiative – YEI). Utworzenie ww. inicjatywy zostało zaproponowane w Konkluzjach Rady Europejskiej dotyczących wieloletnich ram finansowych z 7–8 lutego 2013 r., jako odpowiedź na niezwykle trudną sytuację tej grupy osób na rynku pracy.

Rada podjęła również decyzję o finansowaniu Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych na poziomie 6 mld EUR do wykorzystania w latach 2014–2015. Na kwotę tę składać się mają w równych udziałach: 3 mld EUR specjalnie na ten cel alokowanych środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz środki ze specjalnej linii

budżetowej YEI w ramach zasobów dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Według wstępnych szacunków Polsce będzie przypadało ok. 362 mln EUR ze środków Inicjatywy, w tym 181 mln EUR ze specjalnej linii budżetowej YEI i 181 mln EUR ze środków EFS.

Ze względu na fakt, iż w skład puli finansowej Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych wchodzi środki nie tylko Europejskiego Funduszu Społecznego, ale również dodatkowe środki pochodzące ze specjalnej linii budżetowej na tę inicjatywę, niezbędne jest uwzględnienie w ustawie przepisów odnoszących się do YEI oraz odpowiednia zmiana ustawy o finansach publicznych.

W art. 2, w celu zapewnienia czytelności i jednoznaczności projektowanych regulacji ustawowych, zawarto definicje najważniejszych pojęć używanych w projektowanej ustawie.

Wśród definiowanych pojęć znalazła się m.in. kluczowa z punktu widzenia przedmiotu regulacji definicja umowy partnerstwa. W celu zdefiniowania pojęcia „umowa partnerstwa” posłużono się odwołaniem do art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego, na gruncie którego przez umowę partnerstwa rozumie się dokument przygotowany przez państwo członkowskie z udziałem partnerów zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomym zarządzaniu, który określa strategię państwa członkowskiego, jego priorytety i warunki efektywnego i skutecznego korzystania z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, który został przyjęty przez Komisję Europejską w następstwie oceny i dialogu z państwem członkowskim.

W ustawie wskazano również, że pod pojęciem „fundusze strukturalne” należy rozumieć Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny, o których mowa w art. 1 rozporządzenia ogólnego.

Pod pojęciem „program operacyjny” należy rozumieć krajowy program operacyjny, regionalny program operacyjny, jak również program EWT. Oznacza to, że każdy przepis ustawy dotyczący programu operacyjnego odnosi się do wszystkich ww. programów operacyjnych.

Definiując pojęcie „krajowy program operacyjny” odwołano się do art. 5 pkt 7a lit. a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz art. 96

rozporządzenia ogólnego, wskazując, że jest to dokument uchwalony przez Radę Ministrów i przyjęty przez Komisję Europejską, odzwierciedlający cele zawarte we Wspólnych Ramach Strategicznych, w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia ogólnego, oraz w umowie partnerstwa, które mają być osiągnięte za pomocą funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności, będący podstawą realizacji działań w nim określonych.

Definicja „regionalnego programu operacyjnego” jest analogiczna do definicji „krajowego programu operacyjnego”. Różnica polega na tym, że program jest uchwalany i przedkładany Komisji Europejskiej przez zarząd województwa.

W art. 2 zdefiniowano również pojęcie „beneficjent”, oznaczające podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 lub w art. 63 rozporządzenia ogólnego.

W art. 2 rozporządzenia ogólnego przewidziano, iż „beneficjent” oznacza podmiot publiczny lub prywatny oraz – wyłącznie do celów rozporządzenia w sprawie EFRROW i rozporządzenia w sprawie EFMR – osobę fizyczną, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie operacji; w kontekście programów pomocy państwa (pomocy publicznej), „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy albo, w stosownych przypadkach, fundusz funduszy.

Konieczność stworzenia definicji z zastosowaniem alternatywy łącznej wynika z brzmienia przepisu art. 63 rozporządzenia ogólnego, zgodnie z którym, w odniesieniu do operacji PPP i w drodze odstępstwa od art. 2 pkt 10, beneficjentem może być:

- a) podmiot prawa publicznego inicjujący daną operację albo
- b) podmiot regulowany prawem prywatnym danego państwa członkowskiego („partner prywatny”), który został lub ma zostać wybrany do realizacji danej operacji.

W ustawie zdefiniowano także pojęcie „wnioskodawca”, oznaczające podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu.

W celu zapewnienia przejrzystości przepisów ustawy wprowadzono pojęcia „rozporządzenia ogólnego”, „rozporządzenia EFRR”, „rozporządzenia EFS” oraz „rozporządzenia EWT”. Przez „rozporządzenie ogólne” rozumie się rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320). „Rozporządzenie EFRR” oznacza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289), „rozporządzenie EFS” – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470), natomiast „rozporządzenie EWT” oznacza rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259).

W słowniczku znajdują się ponadto definicje instytucji zaangażowanych w proces realizacji programów operacyjnych polityki spójności, tj. instytucji zarządzającej (instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego lub w art. 23 rozporządzenia EWT), pośredniczącej (podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją zarządzającą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego), wdrażającej (podmiot, któremu została powierzona w drodze porozumienia albo umowy zawartej z instytucją pośredniczącą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego) i audytowej (instytucja audytowa, o której mowa w art. 127 rozporządzenia ogólnego lub w art. 25 rozporządzenia EWT). Należy mieć na względzie, że w przypadku programu EWT pojęcie instytucji zarządzającej odnosi się jedynie do sytuacji, w której instytucja zarządzająca została ustanowiona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast pojęcie instytucji pośredniczącej i wdrażającej dotyczy krajowego i regionalnego programu operacyjnego. W ustawie nie zdefiniowano

pojęcia instytucji certyfikującej, co wiąże się z faktem, że to instytucji zarządzającej nadano kompetencje instytucji certyfikującej w rozumieniu art. 123 ust. 2 rozporządzenia ogólnego. Zmiana ta jest konsekwencją rezygnacji z istnienia oddzielnej instytucji certyfikującej w systemie instytucjonalnym realizacji programów operacyjnych polityki spójności. Ponadto w perspektywie finansowej 2014–2020 dopuszczono możliwość, aby instytucją pośredniczącą mógł być również podmiot spoza sektora finansów publicznych.

W art. 2 zdefiniowano pojęcie desygnacji, przez którą należy rozumieć potwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego spełniania przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą i instytucję wdrażającą lub krajowego kontrolera lub wspólny sekretariat, warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego. Na warunki zapewniające prawidłową realizację programu operacyjnego składają się kryteria desygnacji określone w załączniku XIII do rozporządzenia ogólnego oraz zawarcie właściwych umów albo porozumień (międzyinstytucjonalnych) sankcjonujących dane instytucje w systemie realizacji programu operacyjnego. Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym procedura desygnacji dotyczy instytucji zarządzającej oraz instytucji certyfikującej. Przepisy projektowanej ustawy rozszerzają zakres podmiotowy instytucji, które podlegają desygnacji, w związku z faktem, iż większość zadań instytucji zarządzającej w ramach poszczególnych programów operacyjnych jest delegowana do instytucji pośredniczących oraz instytucji wdrażających oraz krajowego kontrolera lub wspólnego sekretariatu w ramach programu EWT. W związku z tym konieczne jest sprawdzenie, czy te instytucje spełniają warunki zapewniające prawidłową realizację programu operacyjnego.

Ponadto, ze względu na specyfikę programu EWT, wprowadzono definicje wspólnego sekretariatu oraz krajowego kontrolera, które zdefiniowano przez odwołanie się odpowiednio do art. 23 ust. 2 oraz ust. 4 rozporządzenia EWT.

W art. 2 zdefiniowano również pojęcie „projekt”, jako przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, posiadające określony początek i koniec realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego.

Wśród definiowanych pojęć wyjaśniono także pojęcia „współfinansowania UE” i „współfinansowania krajowego z budżetu państwa”.

Ilekcroć w projektowanej ustawie jest mowa o „współfinansowaniu UE”, należy rozumieć, że w odniesieniu do krajowego i regionalnego programu operacyjnego są to środki pochodzące z budżetu środków europejskich oraz podlegające refundacji przez Komisję Europejską środki budżetu państwa przeznaczone na realizację projektów pomocy technicznej wypłacane na rzecz beneficjenta albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu, a w przypadku programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej są to środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pochodzące z budżetu programu EWT wypłacane na rzecz beneficjenta w ramach projektu. „Współfinansowanie krajowe z budżetu państwa” oznacza środki budżetu państwa nie pochodzące z budżetu środków europejskich, wypłacane na rzecz beneficjenta albo wydatkowane przez państwową jednostkę budżetową w ramach projektu, z wyłączeniem podlegających refundacji przez Komisję Europejską środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 i 938).

W art. 2 zawarto także definicję umowy o dofinansowanie projektu, przez którą rozumie się umowę zawartą pomiędzy właściwą instytucją i wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, albo porozumienie zawarte pomiędzy właściwą instytucją i wnioskodawcą, którego projekt został wybrany do dofinansowania, zawierającą co najmniej elementy, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Definicja uwzględnia również specyfikę programów EWT, wskazując odrębnie, co należy rozumieć przez umowę w przypadku tych programów.

Inną podstawą dofinansowania, która również została zdefiniowana w art. 2, jest decyzja o dofinansowaniu projektu, z którą mamy do czynienia w sytuacji, gdy jednostka sektora finansów publicznych jest jednocześnie właściwą instytucją i wnioskodawcą.

W art. 2 znajduje się także definicja korekty finansowej, nieprawidłowości systemowej i nieprawidłowości indywidualnej, jak również szczegółowego opisu osi priorytetowych programu operacyjnego. W dokumencie tym w precyzyjny sposób opisano zakres

działań możliwych do realizacji w ramach każdej z osi priorytetowych, katalog beneficjentów pomocy, przykładowe koszty kwalifikowalne, możliwość wystąpienia pomocy publicznej, itd. Ogólny, zwięzły opis osi priorytetowych znajduje się w programie operacyjnym.

W art. 2 zdefiniowano także pojęcie wytycznych, wskazując, że są skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów operacyjnych. W definicji wskazano ponadto, że źródłem zobowiązania tych instytucji do stosowania wytycznych jest odpowiednia umowa, porozumienie albo kontrakt terytorialny, natomiast źródłem zobowiązania beneficjentów do ich stosowania jest umowa (decyzja) o dofinansowanie projektu.

W art. 3 wskazano, że o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia ogólnego wykonuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Wprowadzenie do ustawy pojęcia państwa członkowskiego wiąże się przede wszystkim z faktem, iż na mocy art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego, umowa partnerstwa zawierana jest pomiędzy Komisją Europejską a państwem członkowskim, a nie z określonym podmiotem funkcjonującym w systemie władzy wykonawczej państw członkowskich. Oznacza to, iż w perspektywie finansowej 2014–2020 minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego będzie pełnił więcej niż jedną funkcję w systemie realizacji polityki spójności:

- w krajowych programach operacyjnych będą to funkcje państwa członkowskiego w rozumieniu rozporządzenia ogólnego oraz instytucji zarządzającej (która będzie również wykonywała zadania instytucji certyfikującej),
- w regionalnych programach operacyjnych będzie to funkcja państwa członkowskiego,
- w programach EWT będą to funkcje państwa członkowskiego w rozumieniu rozporządzenia ogólnego.

Przyjęte rozwiązanie pozwoli zapewnić sprawną, opartą na doświadczeniach zdobytych w perspektywach 2004–2006 oraz 2007–2013, reprezentację Polski w kontaktach z Komisją Europejską i innymi instytucjami Unii Europejskiej w sprawach związanych z realizacją tych programów oraz zapewnieniem właściwej koordynacji w obszarze realizacji polityki spójności na poziomie całego państwa, w tym stworzenie jednolitych

zasad wdrażania programów operacyjnych z uwzględnieniem wymogów prawa unijnego oraz wytycznych Komisji Europejskiej.

Ponadto, w kontekście samego sformułowania „Państwo Członkowskie”, należy mieć na względzie różnice w sposobie rozumienia tego pojęcia na gruncie przepisów rozporządzenia ogólnego oraz rozporządzenia EWT. W odniesieniu do programów EWT państwo członkowskie może być rozumiane dwojako – jako podmiot koordynujący, organizujący i odpowiedzialny za realizację programu albo jako strona umowy, na mocy której realizowany jest program EWT. Aby zróżnicować dwojaką rolę, jaką państwo członkowskie pełni w ramach programów EWT, w ustawie wprowadzono – poza ogólnym pojęciem państwa członkowskiego, wspólnym dla wszystkich programów – instytucję koordynatora EWT, który wykonuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego związane z realizacją programu EWT.

W rozdziale 2 (art. 4–5) uregulowano kwestie związane z koordynacją realizacji programów operacyjnych polityki spójności, stanowiących instrument realizacji umowy partnerstwa.

W związku z faktem, że minister rozwoju regionalnego odpowiada za całokształt realizacji postanowień umowy partnerstwa, przyznano mu funkcję koordynacyjną związaną z realizacją wszystkich programów operacyjnych polityki spójności (art. 4). W art. 4 wskazano katalog przykładowych zadań realizowanych przez ministra w związku z pełnieniem przez niego funkcji koordynacyjnej. W art. 5 uregulowano jedno z narzędzi koordynacji realizacji programów operacyjnych, tj. kwestie związane z wydawaniem przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych, których rolą jest zapewnienie jednolitych mechanizmów wdrażania, funkcjonujących we wszystkich programach operacyjnych, zgodnych z prawem Unii Europejskiej oraz wymaganiami określonymi przez Komisję Europejską (np. w formie indykatywnych wytycznych). W art. 5 wyraźnie wskazano, że wytyczne kierowane są wyłącznie do instytucji zaangażowanych w realizację programów operacyjnych. Z regulacji tej wynika, że wytyczne nie mogą stanowić samoistnej podstawy praw i obowiązków wnioskodawców ani beneficjentów. W art. 5 opisano również procedurę opiniowania projektu wytycznych horyzontalnych i ich zmian.

W rozdziale 3 (art. 6–8) zawarto postanowienia dotyczące systemu realizacji programu operacyjnego.

W art. 6 zawarto regulację definiującą system realizacji programu operacyjnego, tj. wskazano, że system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji, przy czym użycie pojęcia „w szczególności” oznacza, że system realizacji może dotyczyć również innych zagadnień (np. kwestie nieprawidłowości i korekt, informacji i promocji itd.) – zdecydowano się na wymienienie w ustawie jedynie najistotniejszych kwestii opisanych w systemie realizacji. Pojęcie systemu realizacji programu operacyjnego wprowadza się w celu objęcia jednym terminem oraz usankcjonowania w akcie prawa powszechnie obowiązującego dokumentów, które są tworzone przez właściwe podmioty zaangażowane w proces realizacji programów operacyjnych. W projekcie ustawy wskazano również, że podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne horyzontalne oraz wytyczne programowe, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli, który zawiera opis funkcji i procedur obowiązujących w instytucji, o którym mowa w art. 124 rozporządzenia ogólnego oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji. Jednocześnie należy mieć na względzie, że zasady realizacji programów operacyjnych określone będą w tych elementach systemu realizacji, które będą opisane w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, natomiast elementy systemu realizacji niemające normatywnego charakteru będą określać kierunki realizacji tych zasad. System realizacji programu operacyjnego nie będzie samoistną podstawą praw i obowiązków beneficjentów funduszy UE ani nie będzie tworzył zasad wdrażania programów operacyjnych, które ujęte będą w aktach prawa powszechnie obowiązującego lub – w przypadku praw i obowiązków beneficjentów – w umowach o dofinansowanie projektu albo decyzjach o dofinansowaniu projektu.

W art. 7 uregulowano instytucję wytycznych programowych, które mogą być wydawane przez instytucje zarządzające, gdy specyfika wdrażania krajowego i regionalnego programu operacyjnego tego wymaga. Wytyczne programowe nie mogą być sprzeczne z wytycznymi horyzontalnymi. Minister właściwy do spraw rozwoju

regionalnego informuje instytucję zarządzającą o zgodności projektu wytycznych z wytycznymi horyzontalnymi, w terminie 14 dni od jego otrzymania od instytucji zarządzającej. W tym samym terminie swoją opinię na temat wytycznych programowych mogą wyrazić instytucja pośrednicząca oraz instytucja wdrażająca tego programu. W ust. 6 przyjęto, że instytucja zarządzająca nie może wydawać wytycznych programowych dotyczących wdrażania pomocy technicznej w zakresie, w jakim kwestie te zostały uregulowane w wytycznych horyzontalnych.

W przypadku gdy wytyczne programowe zostaną wydane przed wydaniem wytycznych horyzontalnych regulujących tę samą kwestię albo treść wytycznych horyzontalnych ulegnie zmianie, może się okazać konieczne dostosowanie treści wytycznych programowych do treści wytycznych horyzontalnych (ust. 7). W takim przypadku stosuje się odpowiednio procedurę opisaną w art. 7 ust. 2–6.

W art. 8 określono obowiązki publikacyjne instytucji zarządzającej w zakresie ogłaszania treści, szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego oraz wytycznych programowych oraz zmian powyższych dokumentów, a także terminu, od którego ww. dokumenty lub ich zmiany są stosowane.

W rozdziale 4 (art. 9–14) określono instytucjonalny system wdrażania programów operacyjnych. W ust. 1 art. 9 wskazano, kto pełni funkcję instytucji zarządzającej w przypadku krajowego programu operacyjnego, programu EWT oraz regionalnego programu operacyjnego.

W art. 9 ust. 2 opisano część zadań, za realizację których odpowiada instytucja zarządzająca. Do zadań wskazanych w ust. 2 należy m.in. nakładanie korekt, o których mowa w art. 134 rozporządzenia ogólnego, oraz odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym:

- a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w przepisach art. 207 ust. 9 i art. 189 ust. 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – w tym również wydawanie decyzji w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w powyższym zakresie,
- b) wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz decyzji o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań,

o których mowa w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – w tym również wydawanie decyzji w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w powyższym zakresie,

c) rozpatrywanie odwołań od decyzji, o których mowa w lit. a i b, wydawanych w pierwszej instancji przez instytucję pośredniczącą albo instytucję wdrażającą.

W ślad za rozwiązaniami prawa unijnego w tym zakresie, przyjęto, że pełną odpowiedzialność za prawidłowość realizacji programu operacyjnego ponosi instytucja zarządzająca (art. 10 ust. 7). Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1, instytucja zarządzająca krajowym albo regionalnym programem operacyjnym może powierzyć realizację części zadań instytucji pośredniczącej.

Instytucja pośrednicząca może, za zgodą instytucji zarządzającej, powierzyć realizację wybranych zadań związanych z wdrażaniem programów operacyjnych instytucji wdrażającej (art. 10 ust. 2). Jednocześnie powierzenie instytucji wdrażającej części zadań nie zwalnia instytucji pośredniczącej z odpowiedzialności za ich realizację (art. 10 ust. 4).

W zależności od charakteru instytucji pośredniczącej/wdrażającej powierzenie kompetencji będzie się odbywać w drodze porozumienia administracyjnego (jednostka z sektora finansów publicznych) albo umowy (jednostka spoza sektora finansów publicznych).

W art. 10 ust. 5 wskazano również, że instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może nabywać usługi związane z realizacją swoich zadań od innych podmiotów, przy czym pod pojęciem „swoje zadania” należy rozumieć zadania powierzone odpowiednio przez instytucję zarządzającą lub pośredniczącą na podstawie porozumienia albo umowy. Instytucja zarządzająca nie może powierzyć zadań związanych z pełnieniem przez nią funkcji instytucji certyfikującej ani zlecać usług polegających na realizacji tych zadań (art. 10 ust. 6) oraz nie może zlecać usług polegających na prowadzeniu kontroli systemowych (art. 10 ust. 5).

W art. 11 wprowadzona została regulacja dotycząca odpowiedzialności instytucji pośredniczącej i wdrażającej za nieprawidłową realizację powierzonych zadań. Instytucja powierzająca, lub – w odniesieniu do instytucji wdrażającej – również instytucja zarządzająca, może, w zależności od powagi uchybienia, wydać

rekomendację dotyczącą poprawy w zakresie nieprawidłowo realizowanych zadań, nieprzestrzegania przepisów prawa lub działania niezgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego oraz wskazać termin ich usunięcia, zobowiązać instytucję do podjęcia określonych działań naprawczych wraz ze wskazaniem terminu ich wykonania; wstrzymać lub wycofać część albo całość dofinansowania przyznanego instytucji z pomocy technicznej, a nawet wystąpić do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o zawieszenie desygnacji. Jednocześnie rekomendacje wydane instytucji, której powierzono zadania, są wiążące co do celu, natomiast plan działań naprawczych zarówno co do celu, jak i sposobu jego realizacji.

Dodatkowym czynnikiem dyscyplinującym instytucje, którym została powierzona realizacja zadań, jest regulacja zawarta w art. 11 ust. 2 i 3 stanowiąca, że w przypadku nałożenia korekty finansowej w wyniku uchybienia instytucji pośredniczącej lub wdrażającej, anulowanie części albo całości dofinansowania nie zwalnia instytucji, która dopuściła się uchybień lub instytucji zobowiązanej do wypłaty dofinansowania, z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi. Oznacza to, że każda instytucja będzie zobowiązana pokryć należność wobec beneficjenta ze środków znajdujących się w jej budżecie albo w inny sposób zapewnić środki na wypłatę równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi. W przypadku gdy należne beneficjentom dofinansowanie zostało już wypłacone, instytucja będzie zobowiązana do zwrotu stosowanych kwot do budżetu środków europejskich lub budżetu państwa, w zależności od źródła pochodzenia środków przekazanych beneficjentom. Takie rozwiązanie umożliwi wyraźne przypisanie odpowiedzialności za błędy podmiotowi, który je popełnił, i tym samym pozwoli wyeliminować sytuację istniejącą w perspektywie finansowej 2007–2013, kiedy problem znalezienia finansowania dla projektów, które w wyniku błędów instytucji nie otrzymały dofinansowania z funduszy UE, spoczywał na instytucji zarządzającej i powyższe wydatki nie obciążały budżetów podmiotów bezpośrednio odpowiedzialnych za błędy. Zasady odpowiedzialności finansowej instytucji pośredniczącej oraz instytucji wdrażającej będą określone w odpowiednim porozumieniu/umowie o powierzeniu zadań (art. 11 ust. 4).

W art. 12 ust. 1 w odniesieniu do realizacji programu EWT wskazano, kto pełni funkcję koordynatora EWT. Ilekroć w ustawie mowa jest o koordynatorze EWT, pod tym pojęciem należy rozumieć ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego

wykonującego w celu realizacji programu EWT na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania państwa członkowskiego określone w rozporządzeniu ogólnym i EWT. Pojęcie to zostało wprowadzone do ustawy w celu odróżnienia zadań państwa członkowskiego wynikających z bycia jednym z państw (państwem – stroną o równorzędnych prawach i obowiązkach) realizujących program EWT od zadań związanych z koordynacją realizacji polityki spójności wskazanych w rozporządzeniu ogólnym. W ustawie wskazano również, że koordynator EWT może powierzyć krajowemu kontrolerowi część zadań związanych z realizacją programu EWT (art. 12 ust. 2). W ustawie przewidziano możliwość powierzenia przez koordynatora EWT zadań krajowemu kontrolerowi, ponieważ zgodnie z art. 23 rozporządzenia EWT państwo członkowskie wyznacza podmiot odpowiedzialny za kontrole wydatków beneficjentów, o których mowa w art. 125 pkt 4 lit. a rozporządzenia ogólnego, prowadzonych na jego terytorium. W związku z tym konieczne jest określenie trybu wyznaczenia przez koordynatora EWT krajowego kontrolera. W ramach nadzoru nad systemem kontroli pierwszego stopnia, koordynator EWT zapewnia mechanizmy korygowania uchybień w funkcjonowaniu krajowego kontrolera, o których mowa w art. 11.

W art. 13 znalazła się regulacja, zgodnie z którą w polskim porządku prawnym instytucją audytową jest Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej. Instytucja audytowa pełni również funkcję niezależnego podmiotu audytowego, o którym mowa w rozporządzeniu ogólnym.

W art. 14 zawarto regulację dotyczącą komitetu monitorującego ustanawianego dla każdego programu operacyjnego. Konstrukcja komitetu pozostaje niezmienną w stosunku do rozwiązań obowiązujących w perspektywie finansowej 2007–2013. W celu realizacji zasady partnerstwa w skład komitetu monitorującego regionalny i krajowy program operacyjny wchodzi między innymi: przedstawiciele instytucji zarządzającej oraz przedstawiciele strony rządowej, samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

W ust. 4 wskazano podmioty, do których instytucja zarządzająca zwraca się z prośbą o delegowanie przynajmniej jednego przedstawiciela do składu komitetu monitorującego. Prawo to przysługuje każdej z instytucji, przy czym instytucja nie musi z niego skorzystać. Wyjątek stanowi minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, który

musi delegować do komitetu monitorującego przynajmniej jednego przedstawiciela. W ust. 7–9 określono zasady doboru do składu komitetu monitorującego przedstawicieli organizacji pozarządowych, przy czym instytucja zarządzająca określa liczbę i rodzaj organizacji pozarządowych oraz liczbę ich przedstawicieli. Wyboru poszczególnych osób reprezentujących organizacje pozarządowe dokonują w sposób przejrzysty wspomniane organizacje w postępowaniu organizowanym w zależności od programu operacyjnego, dla którego formowany jest komitet monitorujący, przez Radę Działalności Pożytku Publicznego albo Wojewódzką Radę Działalności Pożytku Publicznego. W ustawie wskazano również (art. 14 ust. 6), że w składzie komitetu monitorującego łącznie co najmniej jedną trzecią stanowią przedstawiciele:

- 1) organizacji związkowych i organizacji pracodawców;
- 2) organizacji pozarządowych;
- 3) środowiska naukowego.

W świetle ust. 2 komitet monitorujący powołuje instytucja zarządzająca: w drodze zarządzenia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, gdy powoływany jest komitet monitorujący dla krajowego programu operacyjnego albo uchwały zarządu województwa, gdy komitet powoływany jest dla regionalnego programu operacyjnego.

Komitetowi monitorującemu krajowy i regionalny program operacyjny, zgodnie z ust. 3, przewodniczy przedstawiciel instytucji zarządzającej.

Komitet monitorujący realizuje zadania określone m.in. w art. 49 i art. 110 rozporządzenia ogólnego (art. 14 ust. 10), w tym rozpatruje wszelkie kwestie, które mają wpływ na wykonanie programu operacyjnego, a w szczególności rozpatruje i zatwierdza metodykę i kryteria wyboru operacji (projektów), a także wszelkie propozycje instytucji zarządzającej dotyczące wszystkich zmian programu operacyjnego. Zatwierdzanie metodyki i kryteriów wyboru projektów następuje z uwzględnieniem art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego. Ze względu na międzynarodowy charakter komitetów monitorujących w programach EWT, ust. 11 wyłącza stosowanie przepisów tego artykułu w zakresie ust. 2–9 w odniesieniu do tych programów, gdyż do programów EWT stosuje się bezpośrednio art. 47 ust. 3 rozporządzenia ogólnego.

W rozdziale 5 (art. 15–17) uregulowana została instytucja desygnacji. Desygnacja w perspektywie finansowej 2014–2020 spełnia funkcję zbliżoną do tej, jaką w perspektywie 2007–2013 spełnia audyt zgodności, a konieczność jej wprowadzenia wynika z treści część IV, tytuł I rozdziału II rozporządzenia ogólnego. Każda instytucja zarządzająca, pośrednicząca oraz wdrażająca, będzie musiała uzyskać od ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego desygnację przed wystąpieniem do KE z pierwszą deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność. Obowiązek desygnacji obejmuje również krajowego kontrolera oraz wspólny sekretariat. System krajowej desygnacji, przewidziany w art. 124 rozporządzenia ogólnego, zostaje wprowadzony w celu wzmocnienia zobowiązania państw członkowskich do należytego zarządzania finansami. Instytucja desygnacji stanowić będzie gwarancję poprawnego działania systemu realizacji programów operacyjnych zarówno w wymiarze instytucjonalnym, jak i proceduralnym. Kompetencja do udzielania, zawieszania i wycofywania desygnacji stanowić będzie również główny instrument koordynacji sprawowanej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, wykonującego zadania państwa członkowskiego i mającej na celu zapewnienie prawidłowej realizacji programów operacyjnych.

Desygnacja udzielana będzie w formie decyzji, która nie będzie stanowić decyzji administracyjnej w rozumieniu przepisów k.p.a. W celu uzyskania desygnacji instytucja zaangażowana w proces realizacji programu operacyjnego musi spełnić kryteria określone w załączniku XIII rozporządzenia ogólnego, w tym wykazać opracowanie i wdrożenie zatwierdzonych procedur dotyczących systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego, w szczególności w zakresie:

- 1) wyboru projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego, w tym funkcjonowania procedury odwoławczej;
- 2) określania zasad kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach programu operacyjnego;
- 3) systemu kontroli i raportowania o nieprawidłowościach;
- 4) systemu zarządzania ryzykiem;
- 5) odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji, o której mowa w art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 6) ustalania i nakładania korekt finansowych;

- 7) procedur zabezpieczenia przechowywanych danych, w tym danych gromadzonych w systemach informatycznych;
 - 8) zapewnienia właściwej ścieżki audytu, w tym z wykorzystaniem centralnego systemu informatycznego oraz innych systemów informatycznych;
 - 9) zarządzania środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, pochodzącymi z budżetu państwa, budżetu województwa lub ze środków funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności;
 - 10) certyfikowania prawidłowości poniesienia wydatków i składania deklaracji wydatków oraz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej;
 - 11) monitorowania postępów w realizacji oraz stopnia osiągnięcia celów programu, w szczególności wypełniania obowiązków sprawozdawczych wynikających z art. 44 rozporządzenia ogólnego;
 - 12) systemu ewaluacji programu operacyjnego;
 - 13) zapewnienia właściwej informacji i promocji programu operacyjnego
- oraz przedstawić ważną podstawę prawną (umowy albo porozumienia) konstytuującą dany podmiot w systemie realizacji programu operacyjnego.

Instytucja pośrednicząca, wdrażająca, wspólny sekretariat oraz krajowy kontroler zobowiązani są do opracowania i wdrożenia zatwierdzonych procedur w zakresie odpowiadającym zakresowi powierzonych im zadań.

W art. 16 uregulowane zostały zadania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego związane z procesem desygnacji. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, oprócz udzielania desygnacji instytucjom, ma również obowiązek prowadzenia kontroli weryfikujących w celu potwierdzenia spełnienia i utrzymania przez instytucję kryteriów desygnacji. Instytucje, w których przeprowadzane są kontrole weryfikujące spełnienie i utrzymanie kryteriów desygnacji typowane są w wyniku analizy ryzyka dokonanej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że instytucja przestała spełniać kryteria desygnacji, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przeprowadza doraźną kontrolę. W przypadku gdy przeprowadzona kontrola wykaże, że instytucja przestała spełniać którykolwiek z warunków spełnienia i utrzymania desygnacji, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zawiesza jej desygnację do czasu zrealizowania właściwych działań naprawczych. Ponadto w przypadku zawieszenia

desygnacji minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po zasięgnięciu opinii komitetu do spraw desygnacji, wskazuje działania, których podmiot, któremu zawieszono desygnację, nie może wykonywać w związku z jej zawieszeniem. W przypadku niezrealizowania działań naprawczych w wyznaczonym terminie, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wycofuje desygnację przyznaną instytucji. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje Komisję Europejską o każdym przypadku zawieszenia i wycofania desygnacji. Każde zawieszenie lub wycofanie desygnacji skutkuje częściowym lub całkowitym wstrzymaniem certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej.

Jeżeli dana instytucja zaangażowana jest w realizację więcej niż jednego programu operacyjnego, udzielenie, zawieszenie oraz wycofanie desygnacji może być dokonane w zakresie jednego, kilku albo wszystkich programów operacyjnych. W uzasadnionych przypadkach decyzja o zawieszeniu lub wycofaniu desygnacji może nastąpić w zakresie określonych osi priorytetowych jednego programu operacyjnego.

W przypadku gdy dana instytucja nie zgadza się z rozstrzygnięciem ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, polegającym na odmowie udzielenia desygnacji, zawieszeniu desygnacji albo wycofaniu desygnacji, ma ona możliwość wniesienia do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w terminie 7 dni od otrzymania pisemnej informacji w zakresie odmowy udzielenia desygnacji, jej zawieszenia albo wycofania, zastrzeżeń (art. 16 ust. 7). Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego rozpatruje zastrzeżenia w terminie 7 dni od ich wniesienia (art. 16 ust. 8). W wyniku rozpatrzenia zastrzeżeń, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego utrzymuje rozstrzygnięcie w zakresie udzielenia, zawieszenia albo wycofania desygnacji – w przypadku negatywnego rozpatrzenia zastrzeżenia albo udziela desygnacji albo przywraca desygnację, albo cofa zawieszenie desygnacji – w przypadku pozytywnego rozpatrzenia zastrzeżenia (art. 16 ust. 9). Przewidziana w art. 16 ust. 7 możliwość wniesienia zastrzeżeń nie może dotyczyć treści sprawozdania/opinii audytowej czy też wyników kontroli przeprowadzonych przez inne upoważnione podmioty, a jedynie udzielenia, zawieszenia albo wycofania desygnacji przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Organem doradczym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w kwestiach związanych z procesem desygnacji jest komitet do spraw desygnacji (art. 17) powołany

na okres realizacji umowy partnerstwa. W skład komitetu do spraw desygnacji wchodzi po trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i ministra właściwego do spraw finansów publicznych, a przewodniczy mu jeden z przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Do prac komitetu do spraw desygnacji przewodniczący zaprasza przedstawiciela Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, przedstawiciela Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz przedstawiciela Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Podmioty te uczestniczą w pracach komitetu bez prawa głosu. Przyjęta konstrukcja składu komitetu umożliwi wypełnienie zobowiązań wynikających z rozporządzenia ogólnego w zakresie uwzględnienia w procesie przyznawania, zawieszania lub wycofywania desygnacji, opinii niezależnej instytucji audytowej.

Głównymi zadaniami komitetu do spraw desygnacji są: udzielanie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego rekomendacji w zakresie udzielenia, zawieszenia albo wycofania desygnacji, w tym również w przypadku wniesienia przez zainteresowany podmiot zastrzeżeń, o których mowa w art. 16 ust. 7, oraz opiniowanie planu dotyczącego działań naprawczych przedstawianego przez instytucję, wobec której została podjęta decyzja o zawieszeniu desygnacji. Przy podejmowaniu rozstrzygnięcia w powyższych kwestiach, komitet do spraw desygnacji jest zobowiązany opierać się na wynikach audytów przeprowadzanych przez instytucję audytową, wynikach kontroli weryfikujących spełnienie i utrzymanie kryteriów desygnacji oraz wynikach kontroli przeprowadzonych przez inne upoważnione podmioty.

Rozdział 6 (art. 18–21) określa podstawowe zasady funkcjonowania systemu przepływów finansowych oraz rozliczania projektów. Podkreślić przy tym należy, iż powyższe kwestie są w dużej mierze uregulowane w dwóch innych aktach prawnych, tj. ustawie o finansach publicznych oraz w rozporządzeniu ogólnym. Omawiany rozdział reguluje tym samym jedynie kwestie nieuregulowane w żadnym z powyższych aktów prawnych.

Co do zasady, system przepływów finansowych oraz rozliczania projektów w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 nie ulegnie istotnym zmianom w stosunku do rozwiązań funkcjonujących w perspektywie finansowej 2007–2013. Zaproponowano jednakże kilka modyfikacji omawianego systemu.

Art. 18 wprowadza ograniczenie zaangażowania środków budżetu państwa w realizację projektów – procentowy udział środków współfinansowania z budżetu państwa w kosztach kwalifikowalnych projektu nie będzie mógł przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danej osi priorytetowej wynikającego z postanowień art. 120 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, a zastosowanie wyższego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego z budżetu państwa w kosztach kwalifikowalnych wymagać będzie pisemnej zgody ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Powyższe zasady nie będą obejmować sytuacji, w przypadku których przepisy odrębne, jak np. regulacje unijne dotyczące pomocy publicznej, będą stanowić w tej kwestii inaczej i nakładać odmienne niż wskazane powyżej ograniczenia odnośnie do poziomu zaangażowania środków budżetu państwa w realizację projektów. Instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy unijnych, w związku ze swoim wieloletnim doświadczeniem w implementacji programów operacyjnych w ramach perspektyw 2004–2006 oraz 2007–2013, nie powinny mieć problemów w ewentualnej identyfikacji i odpowiednim zastosowaniu wspomnianych przepisów odrębnych.

Celem wspomnianego rozwiązania jest ograniczenie do niezbędnego minimum obciążania budżetu państwa z tytułu realizacji projektów unijnych. W programach EWT ma zastosowanie odrębna zasada podziału współfinansowania krajowego z budżetu państwa w wydatkach kwalifikowalnych. Wynika to z międzynarodowej specyfiki tych programów i możliwości przyjęcia w poszczególnych państwach członkowskich zróżnicowanych poziomów dofinansowania.

Art. 19 nakłada na beneficjenta obowiązek przesyłania wniosku o płatność oraz innych dokumentów niezbędnych do rozliczenia projektu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (ust. 1). Ww. obowiązek jest *novum* w stosunku do obecnych regulacji, powiązany bezpośrednio z treścią art. 122 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, który nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby nie później niż do dnia 31 grudnia 2015 r. cała wymiana informacji pomiędzy beneficjentami a instytucjami systemu wdrażania programów operacyjnych mogła być realizowana wyłącznie za pomocą systemów elektronicznej wymiany danych. Art. 19, wymieniając

podstawowe funkcje wniosku o płatność, wskazuje, że jedyną drogą wnioskowania o przekazanie dofinansowania w formie zaliczki lub refundacji jest droga elektroniczna.

Dodatkowo, gdy z powodów technicznych nie ma możliwości przesłania stosownych dokumentów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ust. 2 przewiduje możliwość przesłania ich w formie wskazanej przez właściwą instytucję.

Art. 20 i art. 21 określają podstawowe ramy systemu wnioskowania o środki do Komisji Europejskiej.

Art. 20 ust. 1 jednoznacznie przesądza, iż podstawą do wyliczenia wkładu unijnego, o której mowa w art. 120 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, są całkowite wydatki kwalifikowane, przy czym, zgodnie z ust. 2, w przypadku programów EWT podstawą do wyliczenia wkładu unijnego mogą być tylko wydatki publiczne. Wybranie jako podstawy wyliczenia wkładu unijnego całkowitych wydatków kwalifikowalnych (tj. wydatków publicznych i prywatnych łącznie) przyczyni się do ograniczenia wydatków publicznych – w tym przede wszystkim wydatków budżetu państwa – na realizację projektów.

Art. 21 określa tryb i terminy opracowywania i przekazywania przez instytucje krajowe (tj. instytucje zarządzające oraz instytucję audytową) dokumentów wymaganych przez Komisję Europejską w ramach procedury rozliczania wydatków. Biorąc pod uwagę kluczowy charakter omawianego procesu, którego rezultatem są transfery środków do państw członkowskich (a popełnione błędy skutkować mogą potencjalnie utratą części przyznanych środków), wskazane jest ustandaryzowanie na poziomie ustawowym trybu i terminów opracowywania i przekazywania przez instytucje krajowe wspomnianych dokumentów, co przyczyni się do usprawnienia omawianego procesu. Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem, instytucja zarządzająca przekazywać będzie instytucji audytowej projekty rocznego zestawienia wydatków, deklaracji zarządczej i rocznego podsumowania do dnia 31 października roku następującego po roku obrachunkowym¹⁾ (jeszcze w ramach tego roku kalendarzowego, w którym z dniem 30 czerwca kończy się rok obrachunkowy, którego dotyczą te dokumenty), natomiast ostateczne wersje wspomnianych dokumentów do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, którego dotyczą te dokumenty (data 31 stycznia dotyczy zatem już kolejnego roku kalendarzowego).

¹⁾ Rok obrachunkowy obejmuje co do zasady okres 1 lipca – 30 czerwca.

Rozdział 7 (art. 22–25) poświęcony jest kontroli i audytowi funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, a także zagadnieniu nieprawidłowości, które mogą wystąpić w procesie realizacji programów operacyjnych, oraz ich korygowaniu.

W art. 22 ust. 1 wskazano trzy podstawowe rodzaje kontroli, których celem jest weryfikacja poprawności realizacji umowy partnerstwa i programów operacyjnych polityki spójności. Są to:

- kontrole realizacji programu operacyjnego,
- audyty wykonywane zgodnie z art. 127 rozporządzenia ogólnego oraz art. 25 rozporządzenia EWT

oraz – co stanowi rozwiązanie nowe wobec funkcjonujących w perspektywie finansowej 2007–2013

- kontrole spełnienia i utrzymania kryteriów desygnacji.

Dalsze regulacje zawarte w art. 22 szczegółowo opisują jeden z ww. rodzajów kontroli, tzn. kontrole realizacji programu operacyjnego. W ust. 7 wskazano, że za prowadzenie tych kontroli odpowiedzialność ponosi co do zasady instytucja zarządzająca programem operacyjnym (albo koordynator EWT, w przypadku tych programów, w ramach których instytucja zarządzająca została ustanowiona poza RP). Wyjątek stanowią wskazane w ust. 2 pkt 2 lit. c tiret 2 kontrole krzyżowe, służące weryfikacji podwójnego finansowania wydatków z kilku różnych funduszy lub instrumentów finansowych bądź z tego samego funduszu w ramach różnych programów operacyjnych, za których prowadzenie odpowiada minister właściwy ds. rozwoju regionalnego. Dążąc do uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, w ust. 2 wskazano w sposób ogólny typy kontroli realizowanych w ramach systemu zarządzania i kontroli oraz określono, jaki jest cel każdej z nich. W art. 22 ust. 3 wprowadza się nowe rozwiązanie, polegające na możliwości prowadzenia kontroli zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w trybie pozakonkursowym do realizacji projektów oraz beneficjentów realizujących projekty w takim trybie, obejmujące m.in. weryfikację procedur związanych z realizowaniem tych projektów. Kontrole te mają służyć zapewnieniu, że wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie projektów o kluczowym znaczeniu dla kraju lub regionu (co do zasady takie projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym) dysponują potencjałem administracyjnym adekwatnym do realizacji takich projektów. Kontrole te będą tym samym miały wpływ

na minimalizację ryzyka niezrealizowania projektów ważnych z punktu widzenia polskiej gospodarki.

Zaprojektowana w ust. 4 fakultatywna kontrola dokumentów w zakresie przeprowadzanych procedur prawa zamówień publicznych, oceny oddziaływania na środowisko i udzielania pomocy publicznej nie jest rozwiązaniem nowym, aczkolwiek pierwszy raz zostaje ujęta w dokumencie o randze ustawy. W poprzednim okresie programowania kontrole te były realizowane w programach, w których instytucja zarządzająca przewidziała taką możliwość.

Regulacja zawarta w ust. 5 w powiązaniu z ust. 8, daje instytucjom, którym przypisano obowiązek realizowania kontroli, możliwość prowadzenia niektórych typów kontroli na podstawie próby dobranej w oparciu o założenia opracowane przez właściwą instytucję zarządzającą lub koordynatora EWT dla danego roku obrachunkowego. Również na próbie mogą być prowadzone kontrole dokumentów (ust. 6).

W wyniku przeprowadzonych kontroli – z wyjątkiem kontroli krzyżowych, weryfikacji wniosków o płatność i kontroli na zakończenie realizacji projektu – instytucja kontrolująca przygotowuje informację pokontrolną w trybie przewidzianym w art. 25. Odstępstwo od trybu z art. 25 znajdują też weryfikacje prowadzone na podstawie art. 22 ust. 4, jeżeli mają one miejsce na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu. Przepisy artykułu 25 znajdują również zastosowanie w procesie wnoszenia zastrzeżeń w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości indywidualnej na etapie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność, który przewidziany został w treści art. 24 ust. 10 pkt 1. Procedurę opisaną w art. 25 stosuje się wówczas odpowiednio.

W art. 23 zdefiniowano warunki prowadzenia kontroli (ust. 2) oraz określono obowiązki, jakie w związku z kontrolami uregulowanymi w treści art. 22, a także prowadzonymi przez inne instytucje, w tym m.in. Komisję Europejską i Europejski Trybunał Obrachunkowy, oraz inne podmioty, których kompetencje kontrolne wobec beneficjentów wynikają z treści aktów prawnych regulujących ich funkcjonowanie, np. Urzędy Kontroli Skarbowej czy Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, ciąży na beneficjentach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (ust. 1 i 5). Nakłada on na beneficjentów obowiązek poddania się kontroli i udostępnienia podmiotom kontrolującym dokumentów związanych z realizowanym projektem, w szczególności umożliwiających potwierdzenie kwalifikowalności wydatków – zarówno w formie

papierowej, jak i elektronicznej, a także obowiązek umożliwienia weryfikacji rzeczowej realizacji projektu.

Przy weryfikacji kwalifikowalności wydatków konieczne jest w niektórych sytuacjach, zwłaszcza w projektach współfinansowanych z EFS, sięgnięcie po dokumenty, które nie są bezpośrednio związane z realizowanym projektem, a które znajdują się w dyspozycji kontrolowanego beneficjenta. Na podstawie regulacji art. 23 ust. 6 udostępnienie takich dokumentów podmiotom kontrolującym również będzie obligatoryjne.

W celu potwierdzenia prawidłowości realizacji projektu, instytucje kontrolujące będą mogły zwracać się o wyjaśnienia nie tylko do beneficjentów, ale także do innych osób zaangażowanych w realizację kontrolowanych projektów (ust. 7).

W ust. 8 zawarte zostały zasady dotyczące prowadzenia oględzin w trakcie kontroli w miejscu realizacji projektu, gwarantujące beneficjentowi udział w tym procesie. Zarówno wynik oględzin, jak i przyjmowanie podczas tych kontroli ustnych wyjaśnień i oświadczeń dokumentowane będzie dwustronnym protokołem (ust. 9), z wyjątkiem sytuacji wykraczających poza czynności ujęte w ust. 9, dokumentowane jednostronną notatką kontrolera (ust. 10).

Przepisy art. 23 ust. 1 i 4–6 stosuje się odpowiednio w przypadku kontroli, o których mowa w art. 22 ust. 3 i 4.

Konieczność odpowiedniego stosowania ww. przepisów w przypadku kontroli, o której mowa w art. 22 ust. 3, wynika z faktu, że w sytuacji kontroli wnioskodawcy dopiero ubiegającego się o dofinansowanie, nie można mówić m.in. o „zakresie prawidłowości realizacji projektu” (ust. 1), „miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu” (ust. 3), czy np. „dokumentach związanych z realizacją projektu” (ust. 4 i 5).

Art. 24 poświęcony został kwestiom nieprawidłowości, które mogą wystąpić w związku z realizacją programów operacyjnych oraz projektów współfinansowanych ze środków dostępnych w ramach tych programów, jak również kwestii korekt finansowych, będących konsekwencją stwierdzenia nieprawidłowości. Przepis ten odwołuje się do dwóch rodzajów nieprawidłowości zdefiniowanych w art. 2, tzn. nieprawidłowości indywidualnej oraz nieprawidłowości systemowej. Potrzeba zdefiniowania tych dwóch rodzajów nieprawidłowości podyktowana została pojawiającymi się w poprzednich perspektywach finansowych wątpliwościami interpretacyjnymi, dotyczącymi w szczególności definicji nieprawidłowości systemowej. Jednoznaczne wskazanie

przesłanek umożliwiających uznanie danej sytuacji za nieprawidłowość systemową powinno przyczynić się do wyeliminowania tych wątpliwości. Art. 24 wskazuje (w ust. 1 i 3), jakie działania powinny podjąć instytucje systemu zarządzania i kontroli w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, oraz wskazuje (w ust. 2), że fakt niewykrycia nieprawidłowości na wcześniejszym etapie nie może stanowić przesłanki odstąpienia od podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania negatywnych skutków finansowych stwierdzonej nieprawidłowości w przypadku jej wykrycia w trakcie późniejszych czynności.

Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości będzie, co do zasady, konsekwencją wcześniejszych działań kontrolnych właściwej instytucji, bądź konsekwencją powzięcia przez nią informacji o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości. Informacja taka powinna być w każdym przypadku zweryfikowana przez właściwą instytucję. W toku czynności kontrolnych bądź weryfikacyjnych instytucja będzie zobowiązana pozyskać opinię beneficjenta nt. stwierdzonego przypadku. Ponadto właściwa instytucja podczas postępowania wyjaśniającego ma możliwość wziąć pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne upoważnione podmioty. Nie musi obligatoryjnie uwzględnić tych wyników, np. w kontekście wyjaśnień złożonych przez beneficjenta w informacji pokontrolnej, ale nie powinna też ich ignorować. Powyższe czynności stanowią składowe ujętego w ust. 3 postępowania wyjaśniającego, poprzedzającego stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości oraz nałożenie korekty finansowej. Efektem powyższych działań, o ile zaistnieją przemawiające za tym przesłanki, będzie stwierdzenie przez właściwą instytucję wystąpienia nieprawidłowości oraz określenie jej wartości i nałożenie na beneficjenta korekty finansowej, o czym beneficjent zostanie poinformowany w drodze pisemnej. Zgodnie z treścią ust. 4 do stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości, pomniejszenia wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych we wniosku o płatność o kwotę odpowiadającą wartości tej nieprawidłowości i nałożenia korekty finansowej nie będą miały zastosowania przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Powyższe oznacza, że nałożenie korekty nie będzie następowało w drodze decyzji administracyjnej. Sposób ustalenia wartości tej korekty określają ust. 5–8. W art. 24 ust. 7 upoważniono ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do sformułowania w wybranych dziedzinach w drodze rozporządzenia reguły korygowania nieprawidłowo poniesionych

wydatków w oparciu o zdefiniowane stawki procentowe, na podstawie których instytucje odpowiedzialne za nakładanie korekt będą mogły szacować poziomy korekt.

W dalszej kolejności, działając na podstawie ust. 1, właściwa instytucja obowiązana będzie podjąć działania zmierzające do wyeliminowania negatywnych skutków finansowych stwierdzonej nieprawidłowości, wskazane w ust. 10 i 12. Działania te, zgodnie z treścią ust. 10, polegać mogą na zmniejszeniu wartości złożonego przez beneficjenta wniosku o płatność w przypadku nieprawidłowości wykrytych przed jego zatwierdzeniem bądź na odzyskaniu od beneficjenta kwoty odpowiadającej wartości korekty finansowej, gdy wydatki związane z wykrytą nieprawidłowością zostały zadeklarowane w zatwierdzonym wcześniej wniosku o płatność. Należy podkreślić, że w przypadku gdy instytucja dokonuje korekty finansowej poprzez pomniejszenie wniosku o płatność, beneficjent ma możliwość wnieść zastrzeżenia w trybie określonym w art. 25 ust. 2–12. Natomiast w przypadku zaistnienia konieczności podjęcia przez właściwą instytucję działań zmierzających do odzyskania środków, zastosowanie znajdzie procedura opisana w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (w przypadku programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej procedura wskazana zostanie w treści umowy o dofinansowanie albo decyzji o dofinansowaniu projektu). Zgodnie z tą procedurą instytucja w pierwszej kolejności wzywa beneficjenta do zwrotu środków. Po bezskutecznym upływie terminu, w którym zwrot powinien zostać dokonany, instytucja jest zobowiązana wydać decyzję administracyjną, w której określi kwotę podlegającą zwrotowi oraz termin, w którym zwrot powinien zostać dokonany. Decyzja podlega rygorom określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego, a więc m.in. może zostać zaskarżona do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Szczególnie istotna, zwłaszcza z punktu widzenia beneficjentów programów operacyjnych, wydaje się zasada określona w ust. 12, zgodnie z którą korygowanie wydatków związanych z nieprawidłowością wynikającą bezpośrednio z działania albo zaniechania instytucji lub organów państwa polegało będzie na pomniejszeniu wartości wydatków ujętych w deklaracji wydatków przekazywanej do Komisji Europejskiej. Kosztami takich nieprawidłowości nie będą więc obciążani beneficjenci, w których projektach zostaną one stwierdzone.

Art. 25 zawiera procedurę sporządzania informacji pokontrolnej oraz związaną z tym procesem procedurę kontrybucyjną.

Do prowadzenia uregulowanych treścią art. 22–23 czynności kontrolnych nie stosuje się ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, co jest rozwiązaniem zgodnym z założeniami przyjętymi w procesie tworzenia tej ustawy. Niemniej zawarty w tej ustawie proces dokumentowania wyników kontroli i wnoszenia zastrzeżeń do informacji pokontrolnej czy kierowania do kontrolowanego zaleceń pokontrolnych, rozumianych jako niezbędne do podjęcia działania zmierzające do osiągnięcia pożądanego celu oraz rekomendacji wskazujących cel, jaki powinien zostać osiągnięty bez precyzowania działań niezbędnych do jego osiągnięcia, po uwzględnieniu doświadczeń instytucji kontrolujących system wdrażania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia i uzupełnieniu zgodnie z kompromisami wypracowanymi w toku konsultacji, został przyjęty jako podstawa do określenia praw i obowiązków podmiotów kontrolowanych i instytucji kontrolujących. Pozwoli to na ujednolicenie w skali kraju sposobu dokumentowania kontroli wymienionych w art. 22 ust. 9–10 oraz na zagwarantowanie na poziomie ustawowym praw beneficjenta w sytuacji prowadzenia kontroli jego projektu lub w sytuacji nałożenia przez właściwą instytucję korekty finansowej.

W rozdziale 8 (art. 26) uregulowano kwestie związane z monitorowaniem postępu rzeczowego. Mając na uwadze rozwiązania przyjęte w art. 50 i art. 111 rozporządzenia ogólnego oraz dotychczasową praktykę, w art. 26 wskazano, że postęp rzeczowy podlega analizie w ramach systemu sprawozdawczości w powiązaniu z postępowaniem finansowym (ust. 1). Źródłem danych na temat wartości szacowanych i osiągniętych dla wskaźników mogą być w szczególności: umowa o dofinansowanie projektu, wniosek beneficjenta o płatność (wniosek pośredni oraz końcowy), a także dane statystyki publicznej, wyniki analiz lub ewaluacji (ust. 1). Do celów monitorowania efektów polityki spójności na poziomie krajowym zostanie określona (ust. 2) i opublikowana (ust. 3) – w formie załącznika do wytycznych horyzontalnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2) – lista wskaźników kluczowych, obowiązkowa i wspólna dla programów operacyjnych, nie wykluczając jednak możliwości jednoczesnego zastosowania przez instytucję zarządzającą wskaźników specyficznych dla programu operacyjnego, nieujętych w liście wskaźników kluczowych (ust. 4). W celu umożliwienia oceny postępu rzeczowego na poziomie Umowy Partnerstwa, instytucja zarządzająca ustala co

do zasady wartości docelowe dla wszystkich adekwatnych wskaźników, do których realizacji przyczynia się dany program operacyjny, przy czym na mocy rozporządzeń unijnych obowiązek ten nie ma zastosowania w przypadku wskaźników pomocy technicznej oraz wybranych wskaźników EFS (ust. 5). Niewykonanie wskaźnika w projekcie może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieprawidłowości uprawniającej instytucję zarządzającą do nałożenia korekty finansowej (ust. 6) z uwagi na fakt, że beneficjent jest zobowiązany realizować projekt zgodnie z zapisami umowy/decyzji o dofinansowanie, w tym również w zakresie osiągnięcia wartości docelowych wskaźników określonych w umowie/decyzji. Niemniej jednak, stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości przez właściwą instytucję powinno być każdorazowo poprzedzone analizą czynników, które miały wpływ na realizację wskaźnika w projekcie. Należy jednocześnie mieć na uwadze, że efekty osiągnięte na poziomie programu operacyjnego są powiązane z efektami projektów realizowanych w ramach programu, a wskaźniki określone na poziomie projektów mogą mieć zasadniczy wpływ na wartość wskaźnika określoną na poziomie PO/UP (np. na cel końcowy), co ma szczególne znaczenie w świetle zaproponowanego przez Komisję Europejską instrumentu ram i rezerwy wykonania powiązanego z możliwością nakładania korekt finansowych z tytułu nieosiągnięcia celów założonych na poziomie osi priorytetowej w programie operacyjnym.

Zasady monitorowania postępu rzeczowego programów operacyjnych zostaną określone w wytycznych horyzontalnych.

W rozdziale 9 (art. 27) wprowadzono regulacje zapewniające zgodność warunków udzielania w ramach programów operacyjnych wsparcia stanowiącego pomoc publiczną z unijnymi przepisami prawa materialnego i proceduralnego w tej dziedzinie. Wprowadzenie do projektowanej ustawy odpowiednich przepisów w tym zakresie jest konieczne, ponieważ niektóre spośród instrumentów realizacji programów operacyjnych będą zawierały elementy pomocy publicznej. W ust. 4 przewidziano, że przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy publicznej określą rozporządzenia właściwych ministrów albo ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Rozporządzenia wydawane na podstawie ust. 4 będą stanowić programy pomocowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

W ust. 5 zawarto przepis wskazujący, że w przypadkach udzielania pomocy indywidualnej, nieujętych w programach pomocowych wydanych na podstawie ust. 4, przeznaczenie i szczegółowe warunki udzielania tej pomocy będą określone bezpośrednio w umowie lub w decyzji o dofinansowaniu albo w akcie będącym podstawą udzielenia pomocy (np. w przypadku usług w ogólnym interesie gospodarczym). Jest to niezbędne w celu umożliwienia udzielania pomocy publicznej w przypadkach nieuwzględnionych w ramach programów pomocowych, przy czym należy wskazać, że niecelowe byłoby opracowywanie odrębnych programów pomocowych dla wszystkich przypadków udzielania pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych.

W rozdziale 10 (art. 28–29) uregulowano kwestie związane z wdrażaniem instrumentów finansowych.

Problematyka instrumentów finansowych została szeroko uregulowana w części II w tytule IV rozporządzenia ogólnego. Art. 28 ustawy uzupełnia przepisy UE w zakresie wskazania podmiotów, które z racji doświadczenia we wdrażaniu pozadotacyjnych form wsparcia, zdolności instytucjonalnych, a także usytuowania w systemie instytucji publicznych i realizowania zadań publicznych, mogą pełnić na poziomie krajowym rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy. Takimi podmiotami, predysponowanymi do pełnienia ww. funkcji na poziomie krajowym, są: Bank Gospodarstwa Krajowego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Ustawa nie ogranicza uprawnień instytucji zarządzającej, wynikających z przepisów rozporządzenia ogólnego, do powierzenia zadań wdrożeniowych innym podmiotom, wynikających z przepisów rozporządzenia ogólnego.

Jednocześnie ustawa pozostawia instytucji zarządzającej swobodę w określeniu trybu wyboru pośredników finansowych przez podmiot, któremu instytucja zarządzająca powierzy w drodze umowy wdrażanie z wykorzystaniem funduszu funduszy. Tryb ten określony zostanie w umowie zawartej między instytucją zarządzającą a podmiotem wdrażającym fundusz funduszy. Musi on jednak spełniać przesłanki określone w art. 38 ust. 5 rozporządzenia ogólnego, a więc opierać się na przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedurach, niedopuszczających do konfliktów interesów.

Ponadto niezbędne jest także zapewnienie odpowiedniego pozabudżetowego mechanizmu przepływów finansowych pozwalającego instytucjom zarządzającym na spełnienie wymagań określonych w art. 44 i 45 rozporządzenia ogólnego, a więc ponownego wykorzystywania środków zwróconych do instrumentów finansowych na finansowanie dalszych inwestycji w ramach innych instrumentów finansowych lub innych form wsparcia. Art. 29 ustawy pozwala każdej instytucji zarządzającej na utworzenie w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunku do obsługi instrumentów finansowych. Na ten rachunek będą przekazywane środki wycofane przez instytucję zarządzającą z instrumentów finansowych, a następnie na wniosek instytucji zarządzającej środki te będą uruchamiane jako wkład do innych instrumentów finansowych lub przeznaczane na inne formy wsparcia. Ten pozabudżetowy mechanizm przepływów finansowych pozwoli na monitorowanie wykorzystywania środków publicznych, które zostaną zaangażowane w ramach instrumentów finansowych na cele wskazane w art. 44 i 45 rozporządzenia ogólnego, a tym samym spełnienie wymagań określonych dla tych środków w przepisach UE (nie jest to z kolei możliwe w przypadku, gdy środki te zostaną ponownie ujęte w budżecie państwa lub budżecie samorządu województwa, dlatego też konieczne było zapewnienie pozabudżetowego mechanizmu przepływu środków zaangażowanych w instrumenty finansowe).

Po zakończeniu okresu kwalifikowalności określone zadania instytucji zarządzającej, związane z koniecznością spełnienia wymagań wynikających z art. 45 rozporządzenia ogólnego, będzie wykonywać odpowiednio minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w odniesieniu do środków pochodzących z krajowych programów operacyjnych oraz zarząd województwa w odniesieniu do środków pochodzących z regionalnych programów operacyjnych.

W rozdziale 11 (art. 30) uregulowano kwestie dotyczące szczególnego instrumentu realizacji programów operacyjnych, tj. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

ZIT stanowi nowy instrument wspierający rozwój terytorialny, który zaproponowała Komisja Europejska w ramach nowej perspektywy finansowej. Głównym celem tego narzędzia jest wzmocnienie zintegrowanego podejścia terytorialnego, lepsze dostosowanie interwencji wspieranej środkami EFSI do potrzeb i potencjałów określonych typów terytoriów w Polsce oraz wspieranie rozwoju lokalnego.

ZIT jest instrumentem rozwoju terytorialnego, za pomocą którego partnerstwa reprezentujące jednostki samorządu terytorialnego z terenu miasta i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie realizują projekty przyczyniające się do rozwoju tych obszarów (ust. 1), na podstawie wspólnej strategii, o której mowa w art. 7 rozporządzenia EFRR i art. 12(1) rozporządzenia EFS. W przypadku programów regionalnych ZIT może być realizowany przez działania lub poddziałania w ramach co najmniej dwóch osi priorytetowych regionalnego programu operacyjnego łączących finansowanie z EFRR i EFS (ust. 3).

ZIT są zarządzane przez związek ZIT, utworzony w formach współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318), powołany na podstawie przepisów o związkach lub stowarzyszeniach albo przez jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie umowy lub porozumienia o współpracy w celu wspólnej realizacji ZIT zawartych pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego położonymi na obszarze realizacji ZIT (ust. 4).

ZIT będą realizowane obowiązkowo na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie oraz mogą być realizowane na terenie pozostałych miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (ust. 2). Celem realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce jest:

- sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na obszarach funkcjonalnych największych polskich miast, przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa,
- promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych na miejskich obszarach funkcjonalnych,
- realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych,
- zwiększanie wpływu miast i powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 5, aby otrzymać dofinansowanie na realizację ZIT, konieczne jest spełnienie poniższych warunków:

- powołanie związku ZIT albo zawarcie umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 4, pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego położonymi na obszarze realizacji ZIT, określonym przez zarząd województwa w regionalnym programie operacyjnym,
- opracowanie przez podmioty, o których mowa w ust. 4, strategii związku ZIT, o której mowa w art. 7 rozporządzenia EFRR i art. 12(1) rozporządzenia EFS przez związek ZIT oraz jej pozytywne zaopiniowanie w terminie 60 dni:
 - przez instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym – w zakresie możliwości finansowania w ramach tego programu,
 - przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego – w zakresie zgodności z umową partnerstwa oraz możliwości finansowania projektów, o których mowa w ust. 7, z krajowych programów operacyjnych,
- zawarcie porozumienia lub umowy dotyczących realizacji ZIT pomiędzy podmiotami, o których mowa w ust. 4, a właściwą instytucją zarządzającą, zawierającego w szczególności zakres powierzonych zadań. Powierzone zadania obejmują co najmniej udział w wyborze projektów do dofinansowania przez właściwą instytucję zarządzającą regionalnego programu operacyjnego oraz współpracę z tą instytucją przy przygotowaniu kryteriów wyboru projektów dla wyodrębnionych działań lub poddziałań służących realizacji ZIT.

W ramach ZIT są realizowane grupy powiązanych ze sobą projektów wybieranych zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym. Wsparcie w ramach ZIT skoncentrowane jest na kierunkach interwencji wspieranych w ramach RPO i uzgodnionych na podstawie strategii związku ZIT przygotowywanej przez podmioty, o których mowa w art. 30 ust. 4, we współpracy z instytucją zarządzającą RPO i przyjmowanej w formie uchwały przez podmioty, o których mowa w ust. 4. Strategia ta może być również realizowana przez projekty wybierane w ramach krajowych programów operacyjnych. Może ona dotyczyć m.in. następujących kierunków interwencji:

- rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny,
- przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów wchodzących w skład miejskiego obszaru funkcjonalnego – realizacja wspólnego

dla całego obszaru funkcjonalnego planu rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne powinny być realizowane w sposób zintegrowany, uwzględniając aspekty infrastrukturalne, gospodarcze, społeczne i środowiskowe,

- poprawa stanu środowiska przyrodniczego na obszarze funkcjonalnym miasta,
- wspieranie efektywności energetycznej,
- wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawa dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym.

Strategia związku ZIT musi zawierać w szczególności następujące elementy:

- diagnozę obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów rozwojowych,
- cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, oczekiwane rezultaty i wskaźniki rezultatu i produktu powiązane z realizacją regionalnego programu operacyjnego,
- propozycje kryteriów wyboru projektów w trybie konkursowym,
- wstępną listę projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym wraz z informacją na temat sposobu ich identyfikacji oraz powiązania z innymi projektami, w tym projektami wybieranymi w trybie pozakonkursowym pozytywnie zaopiniowanymi przez właściwą instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym,
- źródła jej finansowania,
- warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii związku ZIT.

Do strategii związku ZIT nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.).

W rozdziale 12 (art. 31–36) dotyczącym projektów wskazano przede wszystkim szczególne rodzaje projektów, które mogą być wybierane do dofinansowania.

Pojęcie projektu zdefiniowano w art. 2 pkt 18 ustawy, co wynika z braku przedstawienia jego charakterystyki i kluczowych elementów w przepisach UE. Chociaż projekt stanowi na gruncie rozporządzenia ogólnego element operacji albo jest z nią tożsamy, to nie został on precyzyjnie opisany w rozporządzeniu. Lukę tę uzupełniono na poziomie krajowym, stanowiąc, że projekt stanowi najmniejszą i podstawową jednostkę realizacyjną programu operacyjnego rozumianą jako przedsięwzięcie służące osiągnięciu celów programu, o czym przesądza art. 31. Ze względu na konieczność przypisania projektu do programu operacyjnego jako źródła

finansowania danego przedsięwzięcia, definiując to pojęcie, zwrócono uwagę na jego następujące elementy:

- cel określony wskaźnikami, do którego będzie zmierzać realizacja projektu, co jest warunkiem uznania danego przedsięwzięcia za racjonalne, uzasadnione z punktu widzenia założeń programu oraz pozwoli ocenić je z punktu widzenia m.in. wykonalności i efektywności,
- określone ramy czasowe, dające możliwość weryfikacji, czy realizacja projektu będzie możliwa z udziałem współfinansowania UE dostępnego w ramach programów operacyjnych na lata 2014–2020, z zachowaniem wymogów prawnych umożliwiających przyznanie, efektywne wykorzystanie i poprawne rozliczenie przyznanego współfinansowania,
- zgłoszenie do współfinansowania, co stanowi formalną podstawę przeprowadzenia weryfikacji, czy projekt wpisuje się w cele programu operacyjnego i odpowiada jego założeniom,
- zgłoszenie do współfinansowania w ramach jednego funduszu strukturalnego albo Funduszu Spójności, konstytuujące zasadę współfinansowania określonego projektu wyłącznie środkami jednego funduszu strukturalnego albo Funduszu Spójności, co da gwarancję precyzyjnego powiązania poszczególnych wydatków z określonych funduszy z danymi przedsięwzięciami na potrzeby ich rzetelnego rozliczenia.

W ustawie zawarto regulację wskazującą, że w celu zapewnienia spójności realizowanych projektów instytucje mogą wybierać do dofinansowania i realizować projekty zintegrowane (art. 32 ust. 1).

W celu zwiększenia efektywności wykorzystania środków funduszy europejskich wprowadzono artykuł dotyczący projektu zintegrowanego. Realizacja projektów zintegrowanych ma na celu zapewnienie komplementarności działań finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (np. projektów obejmujących rewitalizację albo zakładających realizację określonego procesu inwestycyjnego w zakresie infrastrukturalnym w połączeniu z niezbędnymi szkoleniami dla kadry danego przedsiębiorstwa). Przewidywanym skutkiem realizacji projektów zintegrowanych może być większa synergia podejmowanych interwencji, a tym samym zwiększenie efektywności realizacji programów operacyjnych. Wprowadzona regulacja ma na celu wypełnienie luki pojęciowej, wynikającej z szerokiego zakresu pojęć „operacja”,

którym posługuje się prawodawca w rozporządzeniu ogólnym, oraz „projekt”, którym posłużono się w ustawie. W tym względzie projektu zintegrowanego nie należy traktować jako odrębnego bytu, ale jako metodę identyfikowania powiązań między poszczególnymi projektami i ich grupowania.

W art. 32 ust. 2 określono projekt zintegrowany, będący co najmniej dwoma powiązаныmi ze sobą tematycznie projektami, których realizacja prowadzi do wspólnego celu. Projekty zintegrowane wybierane są do dofinansowania lub realizowane w sposób skoordynowany przez właściwe instytucje, które określają wzajemne relacje projektów w zakresie warunków ich wyboru i oceny lub postanowień umów o dofinansowanie. Za przykład tego rodzaju działań koordynacyjnych należy uznać organizację jednego konkursu na projekty zintegrowane, niezależnie od źródeł finansowania grupowanych w ich ramach projektów.

Jako szczególny rodzaj projektów traktowane są projekty partnerskie, których dotyczy art. 33. Polegają one na zaangażowaniu w ich realizację co najmniej dwóch podmiotów, przy czym wspólna realizacja projektu polega na wniesieniu do projektu zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych. Wdrażanie projektu odbywać się może na podstawie porozumienia albo umowy o partnerstwie z zastrzeżeniem, że stroną porozumienia albo umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania (np. na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych albo art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Wprowadzenie regulacji w zakresie projektów partnerskich daje podstawę do urzeczywistnienia zasady partnerstwa, będącej zasadą horyzontalną, dotyczącą wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Przepis umożliwia wnioskodawcy zaangażowanie w realizację projektu innych podmiotów, których udział w przedsięwzięciu może przyczynić się do osiągnięcia celów projektu w wymiarze większym niż przy zaangażowaniu w jego realizację jedynie wnioskodawcy, spowodować synergię albo umożliwić całościowe potraktowanie zagadnienia, którego dotyczy projekt. W ust. 6 przewidziano, że porozumienie lub umowa o partnerstwie nie mogą być zawarte pomiędzy podmiotami powiązаныmi w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 8107 i 8108

Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3, z późn. zm.). W ustępie tym odwołano się do rozporządzenia, które zostanie zastąpione analogiczną regulacją na perspektywę finansową 2014–2020. Prace nad nowym rozporządzeniem są na końcowym etapie i po jego wejściu w życie (planowane na maj 2014 r.) odwołanie zostanie zastąpione odwołaniem do nowego rozporządzenia. Należy jednocześnie mieć na uwadze, że regulacje dotyczące podmiotów powiązanych w obydwu rozporządzeniach są takie same. W ust. 8 przesądzono, że przepisy dotyczące projektów partnerskich nie mają zastosowania w przypadku projektów hybrydowych oraz w sytuacji, gdy odrębne przepisy przewidują inny sposób określania podmiotów wspólnie realizujących projekt – sytuacja taka będzie miała miejsce m.in. w przypadku realizowania projektów przez konsorcja naukowe, o których mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.

Obok szczególnego rodzaju projektów partnerskich w ramach programów operacyjnych mogą być realizowane projekty hybrydowe (art. 34). Projekty hybrydowe będą tworzone pomiędzy podmiotami publicznymi a podmiotami prywatnymi realizującymi inwestycje infrastrukturalne. W ust. 2 zostało zdefiniowane pojęcie inwestycji infrastrukturalnej. Ponieważ warunki realizacji tego typu projektów określone zostały w przepisach rozporządzenia, w art. 34 ust. 1 odwołano się do regulacji rozporządzenia ogólnego w tym zakresie. Z kolei ust. 3 stanowi, że do wyboru podmiotów prywatnych realizujących projekty hybrydowe zastosowanie znajdują odrębne przepisy. W wyborze tych podmiotów zastosowanie znajdują w szczególności przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, z późn. zm.), ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101, z późn. zm.), ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 931, z późn. zm.). Wybór procedury wyboru podmiotu prywatnego jest uzależniony od przyjętego modelu realizacji inwestycji.

W art. 35–36 uregulowano instytucję projektu grantowego. Istotą tego typu projektu jest możliwość powierzenia beneficjentowi wybranemu w trybie konkursowym lub pozakonkursowym przez właściwą instytucję wdrażania projektu, w ramach którego udzielane są granty innym podmiotom wybranym w drodze otwartego naboru

(grantobiorcom). Wprowadzono szeroki katalog podmiotów, które mogą uzyskać status grantobiorcy, obejmujący zarówno podmioty publiczne, jak i podmioty prywatne, z zastrzeżeniem, że nie mogą to być podmioty wykluczone z możliwości otrzymania dofinansowania.

W celu podkreślenia, że pojęcie grantu nie jest równoznaczne z pojęciem projektu w rozumieniu ustawy, przesądzono, że grantem są środki finansowe programu operacyjnego powierzane grantobiorcom na realizację zadań zgodnych z celem projektu grantowego. Powierzenie grantu następuje na podstawie umowy, której minimalny zakres określa art. 35 ust. 6.

Projekt grantowy, tak jak inne projekty, realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu. W art. 36 ust. 1 określono zakres odpowiedzialności beneficjenta w sferze realizacji projektu grantowego, w tym realizację projektu zgodnie z założonym celem, dokonywanie wyboru grantobiorców, monitorowanie i kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców, rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców, a także odzyskiwanie środków od grantobiorców w przypadku wykorzystania grantu niezgodnie z celami projektu.

Nadzór właściwej instytucji nad realizacją zadań powierzonych beneficjentowi projektu grantowego zapewniony jest, zgodnie z art. 36 ust. 2, poprzez zatwierdzanie procedur związanych z wdrażaniem projektu, opracowywanych przez jego beneficjenta.

W rozdziale 13 (art. 37–51) zawarto przepisy określające zasady wyłaniania projektów do dofinansowania.

W art. 37 ustanowiono ogólne zasady wyłaniania projektów do dofinansowania, mające zastosowanie w przypadku konkursowego oraz pozakonkursowego trybu wyboru projektów.

Art. 37 określa m.in. kluczowe zasady obowiązujące w procesie wyboru, takie jak: przejrzystość, rzetelność i bezstronność wyboru projektów, równość wnioskodawców w dostępie do informacji o zasadach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania (ust. 1). Przestrzeganie tych zasad przez instytucje będzie gwarantowało poszanowanie praw wnioskodawców w dostępie do dofinansowania. Przejrzystość przejawia się w dostępie do informacji o przebiegu wyboru projektów. Rzetelność będzie wynikała przede wszystkim z obowiązku instytucji polegającego na dogłębnej i zgodnej

z ustanowionymi regułami ocenie każdego projektu oraz przedstawianiu na zakończenie oceny każdego projektu wyczerpującego merytorycznego uzasadnienia objęcia bądź odmowy objęcia danego przedsięwzięcia dofinansowaniem. Bezstronność powinna polegać na zakazie indywidualnych preferencji w ramach grup czy typów wnioskodawców dopuszczonych do ubiegania się o dofinansowanie oraz jasnych zasadach wyboru projektów. Równy dostęp do informacji skutkuje obowiązkiem instytucji publikacji wszystkich koniecznych informacji niezbędnych do przedłożenia wniosku o dofinansowanie, ale także udzielania i upubliczniania wyjaśnień i interpretacji.

W art. 37 ust. 2 i 3 przesądzono, że projekty podlegają ocenie jedynie w świetle ustanowionych kryteriów wyboru projektów, co stanowi kluczowy warunek realizacji zasady bezstronności oraz o braku możliwości uzyskania dofinansowania przez projekt, którego wnioskodawca został wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania. Dodatkowo, ze względu na konieczność zachowania fundamentalnej zasady kwalifikowalności wydatków, według której za takie nie będą uznawane wydatki dotyczące projektów zakończonych, wprowadzono przepis ust. 4.

W ust. 5, w celu zagwarantowania rzetelności i prawdziwości informacji podawanych we wnioskach o dofinansowanie, przewidziano składanie przez wnioskodawcę wniosku o dofinansowanie pod rygorem odpowiedzialności karnej.

W ustawie przesądzono również o obowiązku racjonalnego określania przez właściwe instytucje obowiązków nakładanych na wnioskodawców, tzn. określanie ich w sposób, który spowoduje, że wymogi niesłużące potwierdzeniu spełniania kryteriów, a mogące blokować uczestnictwo w konkursie, wydłużać procedurę lub podnosić koszty ubiegania się potencjalnych beneficjentów o dofinansowanie nie będą formułowane (ust. 6).

W ust. 7 ustanowiono przepisy wprowadzające czasowe ograniczenie w dostępie do informacji publicznej, zarówno w zakresie dokumentacji wytworzonej przez instytucję podczas oceny projektów, jak i w zakresie informacji przedstawianych przez wnioskodawcę. Wspomniane informacje będą mogły zostać ujawnione dopiero po rozstrzygnięciu konkursu lub po opublikowaniu informacji o wybraniu do dofinansowania projektu pozakonkursowego. Brak wprowadzenia takich przepisów mógłby skutkować dezorganizacją procesu wyboru projektów, zagrażać jego

bezstronności albo umożliwić nieuczciwe praktyki polegające na powielaniu w ramach danego konkursu rozwiązań opracowanych przez innych wnioskodawców.

W art. 38 przesądzono, że wybór projektów będzie następował w jednym z dwóch trybów, tj. w trybie konkursowym albo w trybie pozakonkursowym (ust. 1). W ust. 2 i 3 wskazano kryteria decydujące o zastosowaniu pozakonkursowego trybu wyboru projektów. Są to:

- możliwość jednoznacznego określenia, ze względu na charakter lub cel projektu, przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, wnioskodawcy, który mógłby ubiegać się o dofinansowanie projektu (ust. 2),
- charakter projektu, co wynika z ust. 3, w którym zawarto regulację stanowiącą, że w trybie pozakonkursowym mogą być wybierane do dofinansowania wyłącznie projekty strategiczne lub polegające na wykonywaniu zadań publicznych. Regulacja zawarta w ust. 3 nie wyklucza możliwości wyboru takich projektów w trybie konkursowym, wyłącza natomiast możliwość wyboru w trybie pozakonkursowym projektów o innym charakterze.

Analizę powyższych aspektów, a w konsekwencji ostateczne rozstrzygnięcie o wyborze określonego trybu, powierzono właściwej instytucji (ust. 4).

W art. 39–46 opisano zasady wyboru projektów do dofinansowania w trybie konkursowym.

Art. 39 przesądza, że w ramach trybu konkursowego wnioski o dofinansowanie może być składany wyłącznie w ramach danego konkursu, przy czym w ust. 2 wskazano, czym jest konkurs oraz jaki jest jego cel. Zadaniem konkursu jest wybranie do dofinansowania projektów, które spełniły kryteria wyboru projektów albo spełniły kryteria wyboru projektów i uzyskały wymaganą liczbę punktów albo spełniły kryteria wyboru projektów i uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów. W tym ostatnim przypadku polegać to będzie na obejmowaniu dofinansowaniem projektów w kolejności zgodnej z przyznaną punktacją, poczynając od tego z największą liczbą punktów tak długo, jak kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w konkursie pozostała do dyspozycji pozwoli objąć dofinansowaniem kolejny projekt.

W art. 40 uzależniono termin rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie od terminu zamieszczenia, w szczególności na wskazanych stronach internetowych ogłoszenia o naborze. Minimalny dopuszczalny okres między terminem ogłoszenia naboru a terminem jego rozpoczęcia wynosi 30 dni. Umożliwi to udział w konkursie wszystkim zainteresowanym oraz pozwoli na odpowiednie przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej przez wnioskodawców. Ponadto w art. 40 określono niezbędne elementy ogłoszenia (ust. 2).

W art. 41 zamieszczono regulacje przesądzające o tym, że w celu przeprowadzenia konkursu właściwa instytucja opracowuje regulamin konkursu. Stanowi on źródło szczegółowych informacji na temat danego postępowania konkursowego. W ust. 2 wskazano minimalną zawartość regulaminu konkursowego, w tym m.in. określenie formy danego konkursu, tj. konieczność przesądzenia, z ilu i jakich etapów się składa oraz jaki charakter będzie miał nabór i jak zostanie określony termin na składanie wniosków o dofinansowanie. W ust. 3 zawarto przepisy uniemożliwiające zmianę regulaminu w trakcie trwania konkursu, która mogłaby skutkować nierównym traktowaniem wnioskodawców. Jedynym odstępstwem od takiej sytuacji może być konieczność dokonania takiej zmiany, o ile ma ona swoje źródło w odrębnych przepisach prawa, co będzie dotyczyć przede wszystkim przepisów odnoszących się do wyboru projektów na poziomie UE (ust. 4). Regulamin oraz wszelkie informacje o zmianie dokonanej w regulaminie konkursu instytucja zamieszcza na odpowiednich stronach internetowych (ust. 5).

W art. 42 uregulowano termin na składanie wniosków o dofinansowanie. Co do zasady termin składania wniosków o dofinansowanie nie może być krótszy niż 7 dni od dnia rozpoczęcia naboru, co zapewni możliwość aplikowania w ramach konkursu wszystkim zainteresowanym podmiotom (ust. 1). W ust. 2 wprowadzono odstępstwo od tej zasady, które może mieć miejsce wyłącznie wtedy, gdy określono, że termin wyznaczony w sposób określony powyżej może upłynąć w dniu, w którym wartość dofinansowania w złożonych wnioskach o dofinansowanie projektu przekroczy co najmniej dwukrotność kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w konkursie. Oznacza to tym samym, że nabór musi trwać co najmniej 1 dzień.

W art. 43 wprowadzono przepisy regulujące uzupełnianie braków formalnych oraz poprawianie oczywistych omyłek. W razie stwierdzenia braku formalnego lub

oczywistej omyłki instytucja wzywa wnioskodawcę do stosownych uzupełnień. Niemniej możliwość ta została ograniczona w ust. 2 do sytuacji, w których działanie takie nie spowoduje istotnej modyfikacji wniosku o dofinansowanie.

W art. 44 zdecydowano, że oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów przez projekty rywalizujące w ramach konkursu dokonuje specjalnie w tym celu powołane przez właściwą instytucję ciało o charakterze pomocniczym – Komisja Oceny Projektów (KOP). W KOP-ie uczestniczą wszystkie osoby dokonujące oceny projektów, tj. pracownicy właściwej instytucji lub eksperci, o których mowa w art. 49. W celu zapewnienia transparentności procesu wyboru wniosków o dofinansowanie postanowiono o publikowaniu po rozstrzygnięciu konkursu informacji o osobach uczestniczących w ocenie projektów (ust. 5). Będzie to stanowić również podstawowe narzędzie do identyfikacji ewentualnych konfliktów interesów. W ust. 6 przesądzono, że ogólny nadzór nad funkcjonowaniem KOP oraz nad zgodnością jej prac z przepisami prawa powszechnie obowiązującymi oraz z regulaminem konkursu sprawuje właściwa instytucja.

Art. 45 przesądza, że konkurs może być prowadzony etapami, przy czym przez etap konkursu nie należy rozumieć wyłącznie etapu oceny. Poza oceną właściwa instytucja może wyróżniać również inne etapy konkursu, takie jak np. nabór wniosków. W ust. 2 przesądzono, że po każdym etapie konkursu właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów zakwalifikowanych do kolejnego etapu lub listę, którą ogłasza po rozstrzygnięciu konkursu.

W art. 46 ust. 1 określono, że rozstrzygnięciem konkursu jest zatwierdzenie listy ocenionych projektów opracowanej przez komisję oceny projektów. Po rozstrzygnięciu konkursu, dopuszczalna jest sytuacja, w której właściwa instytucja zwiększy kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w konkursie (ust. 2).

Z wyborem projektów do dofinansowania wiążą się obowiązki informacyjne opisane w ust. 3 i 4 polegające na upublicznieniu listy projektów wybranych do dofinansowania przez instytucje przeprowadzającą konkurs (ust. 4) oraz obowiązek instytucji do przekazywania pisemnej informacji o wynikach oceny projektu wraz z uzasadnieniem i podaniem punktacji otrzymanej przez projekt lub informacji o spełnieniu albo niespełnieniu kryteriów wyboru projektów (ust. 3). Przekazanie ww. informacji ma kluczowe znaczenie dla realizacji prawa wnioskodawcy do odwołania się od oceny

projektu, o czym stanowi ust. 5, i dlatego powinno być realizowane zawsze wtedy, gdy projekt nie będzie podlegał dalszej ocenie.

W celu umożliwienia właściwego przygotowania się i zaplanowania własnych działań przez wnioskodawców, właściwe instytucje będą zobowiązane, zgodnie z art. 47, do publikowania do 30 listopada każdego roku harmonogramów konkursów planowanych w kolejnym roku oraz ewentualnych zmian w harmonogramach. Niemniej zakres możliwych zmian jest ograniczony, gdyż ust. 3 wprowadza zakaz zmieniania w harmonogramie informacji, które dotyczą naborów zaplanowanych do przeprowadzenia w terminie krótszym niż 3 miesiące od daty aktualizacji harmonogramu.

Dla zastosowania trybu pozakonkursowego (art. 48) kluczowa jest identyfikacja projektów wybieranych w tym trybie, zanim wnioskodawcy zostaną wezwani do złożenia wniosków o dofinansowanie. Oprócz wymogów dotyczących możliwości jednoznacznego wskazania wnioskodawcy (art. 38 ust. 2) oraz przesłanek dopuszczających stosowanie trybu pozakonkursowego ze względu na strategiczne znaczenie projektu lub jego zakres polegający na wspieraniu realizacji zadań publicznych (art. 38 ust. 3) konieczne jest przeprowadzenie identyfikacji projektów pozakonkursowych. W tym celu instytucja ocenia projekty pod względem spełnienia następujących przesłanek: zgodności celów projektu z programem operacyjnym, spełnienia warunków, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3, możliwości realizacji projektu w ramach kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów oraz wykonalności projektu, przez którą należy rozumieć możliwość zrealizowania przedsięwzięcia i osiągnięcia jego celów, m.in. w świetle zaproponowanych ram czasowych, zaproponowanego budżetu czy przedstawionego planu poszczególnych działań w ramach projektu. Jeśli przeprowadzona ocena potwierdzi spełnienie wspomnianych przesłanek, projekt uznawany jest za zidentyfikowany, a instytucja zarządzająca umieszcza w szczegółowym opisie osi priorytetowych programu operacyjnego informację o tym projekcie oraz o jego wnioskodawcy.

Zidentyfikowanie projektu przez właściwą instytucję stanowi konieczny warunek złożenia wniosku o dofinansowanie. Termin na przedłożenie przez wnioskodawcę dokumentacji aplikacyjnej wyznacza wspomniana instytucja (art. 48 ust. 1). Projekt podlega weryfikacji pod względem kryteriów wyboru projektów. W przypadku

spełnienia minimalnych wymogów w tym zakresie, projekt zostaje wybrany do dofinansowania, co jest upubliczniane na wskazanych stronach internetowych (art. 48 ust. 6).

W sytuacji gdy wybór projektów wymaga specjalistycznej wiedzy, instytucja może na każdym etapie tej procedury skorzystać z usług ekspertów (art. 49). W celu umożliwienia skorzystania z ekspertów właściwa instytucja prowadzi wykaz kandydatów na ekspertów, który publikowany jest co najmniej na jej stronie internetowej (ust. 10). Kandydatami na ekspertów mogą zostać jedynie osoby spełniające wymogi określone w ust. 3. Gdy na dowolnym etapie oceny wniosków o dofinansowanie instytucja chce skorzystać z usług eksperta, podpisuje z kandydatem na eksperta umowę (ust. 6).

W celu zagwarantowania bezstronności ekspertów oraz tego, aby ich udział w ocenie nie budził wątpliwości co do obiektywizmu dotyczą ich odpowiednio stosowane przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o wyłączeniu pracownika organu (ust. 7) oraz wymóg złożenia oświadczenia o braku okoliczności, które zostały wymienione w k.p.a. jako budzące uzasadnione wątpliwości co do bezstronności pracownika organu względem wnioskodawców (ust. 8). Oświadczenie to jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej. W ust. 9 przesądzono, że jeśli zostanie uprawdopodobnione istnienie innych okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności eksperta niż te wspomniane w ust. 7, właściwa instytucja wyłącza eksperta z udziału w wyborze projektów albo je ujawnia. Sposób postępowania w przypadku uprawdopodobnienia takich okoliczności w trakcie korzystania z usług danego eksperta powinien każdorazowo zostać określony w zawartej z danym ekspertem umowie oraz regulaminie konkursu. Ujawnienie wątpliwości co do bezstronności eksperta będzie występowało w szczególności w sytuacji, gdy ze względu na wysoki stopień skomplikowania projektów i ich wąski zakres podmiotowy krąg wnioskodawców i ekspertów jest bardzo wąski, a jednocześnie udział ekspertów w wyborze projektów do dofinansowania jest konieczny.

Dodatkowo przepisem art. 50 wyłącza się ze stosowania w odniesieniu do przepisów rozdziału o wyborze projektów przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracownika organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.

W programach EWT, ze względu na ich międzynarodowy charakter, nabór projektów odbywa się w sposób określony przez komitet monitorujący, a nie instytucję zarządzającą, jak ma to miejsce w programach krajowych i regionalnych. Wnioski o dofinansowanie są składane przez beneficjentów ze wszystkich krajów uczestniczących w danym programie. Beneficjenci pochodzący spoza Rzeczypospolitej Polskiej nie będą zobowiązani do stosowania przepisów polskiej ustawy. Aby zapewnić równe traktowanie beneficjentów z poszczególnych państw, ogólne procedury naboru zostaną określone w programie operacyjnym i uszczegółowione w dokumentach programowych zatwierdzonych przez międzynarodowy komitet monitorujący, który jest odpowiedzialny za wybór projektów zgodnie z art. 12 rozporządzenia EWT. W związku z tym art. 51 wyłącza stosowanie do realizacji programów EWT przepisów o wyborze projektów do dofinansowania.

W rozdziale 14 (art. 52) przesądzono, że podstawą przyznania środków funduszy europejskich albo Funduszu Spójności może być umowa o dofinansowanie projektu (przez którą – zgodnie z regulacją zawartą w art. 2 pkt 26 – należy rozumieć zarówno umowę, jak i porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 5 ustawy o finansach publicznych). Stroną umowy może być wnioskodawca, którego projekt został wybrany do dofinansowania. Po podpisaniu umowy wnioskodawca staje się beneficjentem, którym może być wyłącznie podmiot wskazany w art. 2 pkt 1. Ponadto podstawą przyznania środków funduszy europejskich może być decyzja o dofinansowaniu – w sytuacji gdy dany podmiot sektora finansów publicznych jest jednocześnie właściwą instytucją i wnioskodawcą.

Opisywany przepis ustala jednocześnie szczególne wymagania dotyczące projektów partnerskich. Ze względu na udział w tego rodzaju projekcie większej liczby podmiotów wskazano, że jedynie partner wiodący będzie posiadał status beneficjenta (ust. 3) i w konsekwencji ponosił odpowiedzialność za realizację projektu.

W rozdziale 15 (art. 53–68) uregulowano procedurę odwoławczą.

W projektowanej ustawie zdecydowano się na kompleksowe uregulowanie procedury odwoławczej. Doświadczenia z okresu programowania 2007–2013 i analiza problemów, wątpliwości, które pojawiały się w związku z aktualnymi rozwiązaniami w tym zakresie, stanowiły punkt wyjścia do opracowania proponowanych przepisów. Przyjęte konstrukcje w pewnym zakresie stanowią powtórzenie dotychczasowych

rozwiązań – ustawodawca postanowił nie ingerować w regulacje, które są funkcjonalne i które w praktyce okazały się trafne. Znaczna większość rozwiązań nie zmienia się, ponieważ zostały one wypracowane podczas szeregu spotkań, dyskusji i uzgodnień, które miały miejsce w zw. z nowelizacją ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która weszła w życie w dniu 28 czerwca 2013 r.

Utrzymane zostało podejście do sposobu czy też zakresu i szczegółowości regulacji ustawowych w przedmiocie procedury odwoławczej. W tej kwestii zebrane doświadczenia z aktualnego okresu programowania w sposób bezwzględny wykazały konieczność jednolitego uregulowania zarówno przysługujących wnioskodawcom środków odwoławczych, jak również podmiotów uprawnionych do ich rozpatrywania. W ramach wszystkich programów operacyjnych, zarówno krajowych, jak i regionalnych, będą obowiązywały te same zasady. Decyzja o ujednoczeniu procedury odwoławczej została zdeterminowana również wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2011 r., sygn. akt P1/11 (Dz. U. Nr 279, poz. 1644).

W art. 53 wprost reguluje się, że podstawą uruchomienia procedury odwoławczej jest uzyskanie przez wnioskodawcę oceny negatywnej, przy czym dodatkowo w projekcie proponuje się jej określenie i zdefiniowanie. Ma to na celu ostateczne wyeliminowanie wątpliwości i potencjalnych rozbieżnych interpretacji dot. znaczenia określenia: „ocena negatywna”. W tym zakresie zostało wykorzystane, co do zasady, rozwiązanie funkcjonujące aktualnie, przyjęte w związku z kierunkiem orzecznictwa w tym zakresie, z uwzględnieniem treści projektowanego art. 39 ust. 2.

W projekcie powtórzono również obowiązujące aktualnie rozwiązanie, zgodnie z którym wyklucza się możliwość wniesienia środka odwoławczego (protestu) w oparciu wyłącznie o przesłankę braku środków na wybranie projektu do dofinansowania (przypadek, o którym mowa w art. 39 ust. 2 pkt 2) – kwestia ta została uregulowana w art. 53 ust. 3. Wnioskodawca nawet w takim przypadku musi wykazać w swoich zarzutach, w zakresie których elementów oceny jego projektu (w odniesieniu do kryteriów wyboru projektów) jej wyniki jego zdaniem są zbyt niskie. Należy podkreślić, że czynienie zarzutu wyłącznie z faktu braku środków na dofinansowanie projektu w konkursie nie znajduje uzasadnienia logicznego i jest nieuprawnione w świetle celów wdrażania funduszy strukturalnych. Właściwa instytucja dysponuje w ramach konkursu ściśle określoną pulą środków. Wysokość tej kwoty wyznacza

granice możliwości dofinansowania ograniczonej ilości projektów – ma charakter obiektywnego limitu, czego wnioskodawca jest świadomy – kwota ta jest wskazywana w ogłoszeniu o konkursie.

W art. 54–60 znajdują się szczegółowe rozwiązania dotyczące procedury odwoławczej, m.in. określono środek odwoławczy przysługujący wnioskodawcy, tj. protest, podmioty go rozpatrujące, terminy, wymogi formalne dot. protestu, wprowadzono obowiązek informowania o rozstrzygnięciach podejmowanych na poszczególnych etapach procedury odwoławczej, podejmowanych od momentu jej rozpoczęcia aż do jej zakończenia. Rozpisanie i doprecyzowanie poszczególnych elementów wprost na poziomie ustawy w sposób pozytywny wpłynie na przejrzystość procedury odwoławczej oraz jednoznaczność regulacji dotyczących praw i obowiązków wnioskodawców w tym zakresie oraz właściwych instytucji uczestniczących we wdrażaniu funduszy strukturalnych.

W art. 54 określono termin na wniesienie środka odwoławczego, który wynosi 14 dni od dnia otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wyniku jego oceny. Przepis ten określa także wymogi formalne dotyczące protestu, skorelowane z przesłankami pozostawienia protestu bez rozpatrzenia, określonymi w art. 59 ust. 1 pkt 3. Wraz z zakresem pouczenia, jakie na podstawie art. 46 ust. 5 projektu otrzymuje wnioskodawca, ww. przepisy tworzą regulację kompleksową, mającą na celu precyzyjne poinformowanie wnioskodawcy co do jego uprawnień w zakresie procedury odwoławczej, chroniąc jego interes prawny i jednocześnie wprost wskazując elementy, które muszą być respektowane przez wnioskodawcę, tak aby mógł skutecznie dochodzić swoich praw.

Istotnym *novum* jest umożliwienie wnioskodawcy uzupełnienia protestu (w zakresie elementów, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 1–3 i 6) oraz usunięcia oczywistych omyłek. Rozwiązanie to jest dużym krokiem naprzód w stosunku do aktualnych bardzo rygorystycznych rozwiązań (zgodnie z obowiązującymi przepisami niedopełnienie przez wnioskodawcę obowiązku prawidłowego przygotowania protestu skutkuje pozostawieniem go bez rozpatrzenia). Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem, projekt nie zostanie rozpatrzony, wówczas gdy mimo wezwania do uzupełnienia protestu bądź usunięcia omyłki wnioskodawca nie dokona stosownych zmian w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Podkreślić przy tym należy, że wnioskodawca w wezwaniu

do uzupełnienia lub poprawienia protestu jest informowany o powyższym negatywnym skutku, tzn. o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia, w przypadku gdy nie dokona stosownych korekt – art. 54 ust. 3 wskazuje, że wezwanie następuje „pod rygorem pozostawienia protestu bez rozpatrzenia”. Zatem wnioskodawca jest w pełni świadomy konsekwencji swojego działania czy też bezczynności.

Co istotne, uzupełnienie protestu nie jest możliwe, w sytuacji gdy ma dotyczyć elementów określonych w art. 54 ust. 2 pkt 4 i 5 – chodzi tu o wskazanie kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza (wraz z uzasadnieniem), oraz zarzutów proceduralnych, jeżeli oczywiście zdaniem wnioskodawcy takie miały miejsce (zarzuty proceduralne mają charakter fakultatywny, wtórny w stosunku do zarzutów odnoszących się do oceny w zakresie spełniania/niespełniania kryteriów wyboru projektów, które z kolei mają charakter obligatoryjny i bezwzględnie stanowią podstawę złożenia protestu).

Dodatkowo, aby zapobiec ewentualnym wątpliwościom, wprost określono, że powyższe wezwanie wstrzymuje bieg terminów odpowiednio na dokonanie autokontroli albo rozpatrzenie protestu – art. 54 ust. 5.

Jako zasadę wprowadzono instytucję autokontroli na poziomie instytucji odpowiedzialnej za nabór i ocenę projektów, za pośrednictwem której wnoszony jest protest (art. 56 projektu). Element autokontroli stworzy szansę na skrócenie procedury odwoławczej, w sytuacji gdy okaże się, że istnieją przesłanki do zmiany wcześniej zajętego stanowiska przez instytucję odpowiedzialną za nabór i ocenę projektów.

Zgodnie z art. 55 projektu, jako punkt wyjścia przyjęto, że protest rozpatrywany będzie przez właściwą instytucję zarządzającą. Jednocześnie jednak dano możliwość tej instytucji powierzenia zadań w tym zakresie w przewidzianym do tego w ustawie trybie (w drodze porozumienia) właściwej instytucji pośredniczącej, o ile taka została wcześniej w ramach programu utworzona. Wnioskodawca będzie czerpał informację o właściwej instytucji, do której ma wnieść protest, oraz o instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu (czasami będzie to jedna i ta sama instytucja, czasami dwie różne instytucje – w zależności od systemu instytucjonalnego w ramach danego programu operacyjnego i rozdziału/powierzenia zadań), z pouczenia otrzymanego wraz z informacją o wyniku oceny jego projektu – zob. art. 46 ust. 5.

Art. 56 projektu określa tryb wnoszenia protestu, a także kwestie związane z autokontrolą oraz rozstrzygnięciami podejmowanymi w rezultacie jej przeprowadzenia.

Art. 56 ust. 3 wprost wyłącza stosowanie przepisów dotyczących autokontroli w stosunku do instytucji, która będąc właściwą do rozpatrzenia protestu, jest równocześnie instytucją oceniającą/dokonującą wyboru projektu. Analogiczne wyłączenie zostało wprowadzone w zakresie dotyczącym dokonania ponownej oceny – art. 58 ust. 5. Przedmiotowe wyłączenia zostały wprowadzone w oparciu o przesłankę racjonalności – są konsekwencją specyficznego stanu faktycznego w omawianym przypadku, tzn. tożsamości instytucji dysponującej środkami w danym konkursie (oceniającej/dokonującej wyboru projektu) z instytucją właściwą do rozpatrzenia protestu.

Art. 57 projektu określa termin rozpatrzenia protestu, z uwzględnieniem możliwości jego przedłużenia w uzasadnionych przypadkach (m.in. gdy niezbędne jest skorzystanie z pomocy ekspertów). W takich przypadkach właściwa instytucja jest obowiązana do przekazania wnioskodawcy informacji w tym przedmiocie. Określono również, na czym polega rozpatrzenie protestu, tj. wskazuje, że jest to weryfikacja prawidłowości oceny projektu w zakresie kryteriów wyboru projektów i ewentualnie (dodatkowo) zarzutów proceduralnych, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 4 i 5.

Na podstawie art. 58 właściwa instytucja zobowiązana jest poinformować wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. W przypadku uwzględnienia protestu projekt jest kierowany do właściwego etapu oceny albo umieszczany na liście projektów wybranych do dofinansowania, albo przekazywany do ponownej oceny instytucji dokonującej wyboru projektu. Przy czym drugi z wymienionych przypadków (tj. skierowanie do ponownej oceny) będzie miał miejsce, wówczas gdy instytucja rozpatrująca protest stwierdzi, że doszło do naruszeń obowiązujących procedur i konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na wynik oceny. W ramach ponownej oceny instytucja jej dokonująca weryfikuje spełnianie przez projekt wszystkich kryteriów i zarzutów wskazanych przez wnioskodawcę w proteście. Zakres kryteriów i zarzutów zakwestionowanych przez instytucję rozpatrującą protest nie ma w tym przypadku znaczenia.

Zarówno nieuwzględnienie protestu, jak i negatywny wynik ponownej oceny, otwierają wnioskodawcy możliwość skierowania sprawy na drogę postępowania sądowo-administracyjnego.

Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami wnioskodawca będzie składał skargę bezpośrednio do sądu (termin na wniesienie skargi wynosi 14 dni). W każdym z ww. przypadków wnioskodawca otrzymuje pouczenie w tym zakresie odpowiednio na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 2, art. 58 ust. 4 pkt 2 oraz art. 61 i 62 projektu.

Art. 59 projektu reguluje przypadki, w których protest nie podlega rozpatrzeniu. Ma to miejsce wówczas, gdy pomimo prawidłowego pouczenia ze strony właściwej instytucji protest został wniesiony po terminie przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania lub bez spełnienia wymogów określonych w ustawie. Co ważne, pozostawienie protestu bez rozpatrzenia może nastąpić zarówno przez instytucję dokonującą autokontroli uregulowanej w art. 56, jak i przez instytucję właściwą do rozpatrzenia protestu. Każda z tych instytucji zobowiązana jest do przekazania stosownej informacji wnioskodawcy o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia, z jednoczesnym pouczeniem go o możliwości wniesienia w takim przypadku skargi do sądu administracyjnego (art. 59 ust. 2).

Art. 60 reguluje kwestie związane z wyłączeniem z możliwości uczestniczenia w procedurze odwoławczej osób, które były wcześniej zaangażowane w przygotowanie projektu lub w jego ocenę. Ustawa wprowadza w tym zakresie odpowiednie stosowanie art. 24 § 1 k.p.a.

Art. 61 i art. 62 projektu regulują kwestie związane z etapem sądowym procedury odwoławczej. Przepisy te co do zasady powielają aktualnie obowiązujące regulacje ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach rozwoju regionalnego.

Skarga wnoszona jest wraz z kompletną dokumentacją (art. 61 ust. 2). Kompletną dokumentację stanowią enumeratywnie wymienione w ustawie dokumenty, a w przypadku gdy wnioskodawca wniesie skargę, nie załączając do niej któregośkolwiek z wymaganych dokumentów, stanowić to będzie podstawę do pozostawienia skargi bez rozpatrzenia. Równocześnie przewiduje się możliwość uzupełnienia w tym zakresie skargi przez wnioskodawcę – w takim przypadku na sędzię będzie spoczywał obowiązek wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia dokumentacji. Analogiczne rozwiązanie zostało wprowadzone w odniesieniu do skargi, która została

wniesiona bez uiszczenia wpisu stałego (art. 61 ust. 6 i 7). Opisane rozwiązania są konsekwencją zarzutu objętego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2012 r. sygn. SK 8/12 (Dz. U. poz. 1237). Co istotne, wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu wstrzymuje bieg terminu przeznaczanego na rozpatrzenie skargi przez sąd.

Pewnej zmianie, w stosunku do rozwiązań funkcjonujących pod rządami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uległ też katalog rozstrzygnięć, jakie mogą być podjęte przez sąd, określony w art. 61 ust. 8 projektu. Jest to związane z wprowadzeniem możliwości skierowania skargi do sądu od rozstrzygnięcia polegającego na pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia. W rezultacie, uwzględniając skargę, w takim przypadku sąd skieruje sprawę do właściwej instytucji w celu rozpatrzenia (art. 61 ust. 8 pkt 1 lit. b).

Art. 62 odnosi się do kwestii związanych z możliwością wniesienia skargi kasacyjnej od rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Art. 63–65 i art. 67 utrzymują rozwiązania funkcjonujące od lat pod rządami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju: art. 63 zawiera mechanizm ochronny wnioskodawcy na wypadek, gdyby został on pozbawiony prawa do drogi sądowej w rezultacie braku lub otrzymania błędnego pouczenia przewidzianego w ustawie; art. 64 określa zakres stosowania przepisów z zakresu postępowania przed sądami administracyjnymi co do spraw nieuregulowanych w projektowanej ustawie; z kolei art. 65 utrzymuje zasadę, zgodnie z którą procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów o dofinansowanie z wnioskodawcami, których projekty zostały wybrane do dofinansowania; natomiast art. 66 utrzymuje wyłączenie, w ramach procedury odwoławczej, przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 oraz z 2014 r. poz. 183), z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i sposobu obliczania terminów.

Art. 66 reguluje bardzo ważną kwestię związaną z wyczerpaniem alokacji na działanie. Rozwiązanie to jest bezpośrednio związane z faktem, że środki przeznaczone na dofinansowanie są ściśle określone, w związku z czym nie ma fizycznej możliwości czerpania z nich w nieskończoność. Poprzez wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach działania należy rozumieć taką sytuację, w której

wszystkie środki w ramach działania zostały rozdysponowane na projekty wybrane do dofinansowania. Reasumując, wydanie wszystkich środków stanowi obiektywną negatywną przesłankę, uniemożliwiającą dofinansowanie projektu wnioskodawcy, choćby okazało się, że jego zarzuty odnośnie do przeprowadzonej oceny są zasadne. W takich okolicznościach instytucja, do której wpłynął środek odwoławczy, pozostawia go bez rozpatrzenia, natomiast sąd, uwzględniając skargę, stwierdza tylko, że ocena została przeprowadzona w sposób naruszający prawo (sprawa nie jest już przekazywana do ponownego rozpatrzenia). Analogiczna regulacja obowiązuje aktualnie w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach rozwoju regionalnego.

W art. 68 zawarto wyłączenie stosowania przepisów ustawy w zakresie, w jakim reguluje procedurę wyboru projektów, w tym procedurę odwoławczą wobec programów EWT. W programach EWT, zgodnie z art. 12 rozporządzenia EWT, za wybór projektów odpowiada komitet monitorujący. Komitet ten złożony jest z przedstawicieli poszczególnych państw uczestniczących w programie. Jeżeli państwa członkowskie zdecydują o wprowadzeniu procedury odwoławczej od wyboru projektów, procedura ta nie będzie mogła zostać określona w polskiej ustawie. Regulacje w tym zakresie zostaną przyjęte w poszczególnych programach.

W rozdziale 16 (art. 69–72) uregulowano zagadnienia związane z funkcjonowaniem centralnego systemu teleinformatycznego wspierającego realizację programów operacyjnych polityki spójności.

Zgodnie z art. 122 ust. 3 rozporządzenia ogólnego każde państwo członkowskie jest zobowiązane zapewnić w terminie do 31 grudnia 2015 r. funkcjonowanie systemu informatycznego, za pomocą którego pełna komunikacja między beneficjentami a właściwymi instytucjami odbywać się będzie wyłącznie drogą elektroniczną. Przywoływany przepis oznacza olbrzymią rewolucję w procesie wdrażania funduszy unijnych, do czego KE konsekwentnie zmierza, wskazując, że informatyzacja jest głównym narzędziem pozwalającym ograniczyć koszty związane z realizacją polityki spójności. Wprowadzenie nowego podejścia (określanego mianem e-Cohesion) w szczególności powinno doprowadzić do:

- ograniczenia obciążeń administracyjnych, w szczególności identyfikowanych po stronie beneficjentów pomocy unijnej,

- likwidacji barier w dostępie do pomocy poprzez racjonalizację i standaryzację procesów,
- przyśpieszenia realizacji poszczególnych programów operacyjnych,
- sprawniejszego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za rozdzielanie, rozliczanie i kontrolę pomocy.

Wprowadzenie e-Cohesion w kolejnej perspektywie finansowej będzie wiązać się z koniecznością przygotowania odpowiednich rozwiązań proceduralno-prawnych w zakresie systemów zarządzania i kontroli realizacji programów operacyjnych. W tym kontekście kluczową rolę odgrywać będą zapisy ustawowe uzupełniające uregulowania prawne zawarte w ustawie o informatyzacji, w tym dotyczące:

- wskazania podmiotu odpowiedzialnego za określenie kształtu systemu zarządzania i kontroli realizacji programów operacyjnych,
- określenia kształtu architektury funkcjonalnej systemów IT, w szczególności określeniu zakresu funkcjonalnego danych gromadzonych i przetwarzanych w systemie centralnym,
- wskazania podmiotu odpowiedzialnego za budowę i utrzymanie systemu centralnego,
- określenia sposobu uwierzytelniania użytkowników tego systemu, którymi będą zarówno podmioty publiczne, jak i prywatne,
- określenia zakresu odpowiedzialności za przetwarzanie danych osobowych gromadzonych w tym systemie.

Przywoływany art. 122 ust. 3 rozporządzenia ogólnego pozostawia do decyzji na poziomie państwa członkowskiego kwestię sposobu zapewnienia systemu informatycznego umożliwiającego pełną komunikację między beneficjentem a właściwą instytucją stanowiącą element systemu zarządzania i kontroli. Przyjmując określone rozwiązania, państwa członkowskie powinny uwzględnić swoje krajowe uwarunkowania związane z organizacją procesu realizacji programów operacyjnych współfinansowanych środkami funduszy unijnych. Na poziomie krajowym konieczne jest uwzględnienie skali dostępnych środków, spodziewanej ilości projektów, ilości podmiotów zaangażowanych w proces realizacji programów operacyjnych czy uwarunkowań prawnych związanych z funkcjonowaniem tych podmiotów. Opierając się na doświadczeniach obecnej perspektywy i założeniu, iż przyszła perspektywa finansowa będzie porównywalna do obecnej zarówno pod względem stopnia złożoności

systemu zarządzania i kontroli, jak i ilości projektów, należy wskazać na konieczność standaryzacji stosowanych procesów i formularzy, a tym samym konieczność maksymalnego ujednoczenia wykorzystywanych rozwiązań informatycznych. Osiągnięcie tego celu nie będzie możliwe nie tylko bez centralizacji procesu opracowania kształtu systemu zarządzania i kontroli, ale także bez centralizacji samego procesu budowy i utrzymania systemu informatycznego. W szczególności niezbędne jest zapewnienie maksymalnej standaryzacji w obszarze procesów związanych z obsługą programów operacyjnych, a także certyfikacją wydatków. W odniesieniu do procesów związanych z obsługą projektu od momentu podpisania umowy o dofinansowanie, a więc procesów związanych z rozliczaniem poniesionych wydatków, do decyzji instytucji zarządzających na poziomie regionalnym pozostawiono kwestie wykorzystania systemu centralnego lub budowy własnych rozwiązań. W przypadku krajowych programów operacyjnych oraz programów EWT beneficjenci (czyli – zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu ogólnym – podmioty, które otrzymały wsparcie, a więc podmioty, z którymi zawarto umowę o dofinansowanie projektu, względnie wydano decyzję o dofinansowaniu) będą korzystać, w powiązaniu z art. 19, z funkcjonalności udostępnionych za pośrednictwem systemu centralnego.

Zobowiązanie beneficjenta do dostarczania danych, o których mowa w art. 69 ust. 3, wynikać będzie z postanowień umowy (decyzji) o dofinansowanie.

W art. 70 ustawy wprowadzono przepisy precyzujące kwestie uwierzytelniania beneficjenta lub osoby fizycznej, która zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu upoważniona jest do reprezentacji beneficjenta w zakresie czynności związanych z realizacją projektu w centralnym systemie teleinformatycznym. Poprzez pojęcie „uwierzytelnianie” należy rozumieć zarówno stwierdzenie tożsamości użytkownika, jak i weryfikację tej tożsamości przy podejmowanych przez tego użytkownika czynnościach. W ramach systemu centralnego uwierzytelnianie następuje przez wykorzystanie profilu zaufanego ePUAP albo podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu, przy zachowaniu zasad przewidzianych w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym. W przypadku braku możliwości wykorzystania profilu zaufanego ePUAP uwierzytelnianie beneficjenta w systemie informatycznym następuje poprzez wykorzystanie loginu i hasła wygenerowanego przez system.

W systemie będą gromadzone i przechowywane dane osobowe w zakresie odnoszącym się do użytkowników systemu oraz beneficjentów i uczestników działań współfinansowanych środkami EFS. W art. 71 wskazano podmiot odpowiedzialny za pełnienie funkcji administratora tych danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm). W tym kontekście powierzenie roli ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego jest logicznym następstwem regulacji zawartych w art. 69 ust. 3 ustawy.

W art. 72 wskazano, że w zakresie nieuregulowanym przepisami rozdziału 15 a odnoszącym się do zagadnień w nim zawartych, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

W rozdziale 17 (art. 73–95) zawarto przepisy zmieniające przepisy obowiązujące.

W rozdziale 17 wprowadzono zmiany między innymi ustaw: ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego, ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym, ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie, ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 w art. 20 ustawy o Narodowym Centrum Nauki oraz ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. W odpowiednich przepisach ww. ustaw wskazano ustawę o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie

finansowej 2014–2020 jako możliwą podstawę prawną finansowania określonych działań wskazanych w zmieniających ustawach.

W art. 74 wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397) zwalniająca z podatku od osób prawnych przychody podmiotu wdrażającego instrument finansowy, które będą zwiększać wkład finansowy, pochodzący z programu operacyjnego, a więc środki publiczne przekazane temu podmiotowi w zarządzanie. Wpływ przedmiotowego zwolnienia na dochody jednostek samorządu terytorialnego, które posiadają procentowy udział we wpływach budżetu państwa z tytułu podatku od osób prawnych, nie będzie znaczący i zostanie zrekompensowany poprzez zwiększenie wysokości środków publicznych, jakie będą dostępne w ramach instrumentów finansowych działających na obszarze województwa (RPO), finansujących i wspierających działania inwestycyjne przyczyniające się do rozwoju danego województwa. Przedmiotowa zmiana wynika także z postulatów zgłaszanych przez władze samorządów województw.

W art. 76 wprowadzono zmiany ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.) dane gromadzone przez ZUS na koncie ubezpieczonego oraz płatnika składek mogą być udostępniane wyłącznie instytucjom wymienionym w art. 50 ust. 3 i 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym samym Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie posiada podstawy prawnej do udostępniania ministrowi właściwemu ds. rozwoju regionalnego danych osobowych osób znajdujących się w rejestrze Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej w zakresie wdrażania perspektywy finansowej na lata 2014–2020, kraje członkowskie zobowiązane są do weryfikacji sytuacji zatrudnieniowej uczestników projektów po zakończeniu wsparcia ze środków EFS. W związku z powyższym, w celu minimalizacji kosztów ponoszonych na pomiar wskaźników oraz racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, konieczne jest wprowadzenie stosownych zmian w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, co umożliwi współpracę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, będącym dysponentem potrzebnych danych administracyjnych.

W art. 79 wprowadzono zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Dodawane ust. 6 i 7 w art. 400b ustawy stanowią podstawę do przekazania:

- Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (jako instytucji finansowej, o której mowa w art. 38 ust. 4 lit. b (ii) rozporządzenia ogólnego) roli podmiotu wdrażającego fundusz funduszy lub instrument finansowy,
- wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej roli pośredników finansowych, o których mowa w art. 38 ust. 5 rozporządzenia ogólnego.

Dodanie ust. 8 i 9 w art. 400b ma na celu umożliwienie Narodowemu Funduszowi – w przypadku pełnienia funkcji instytucji wdrażającej – powierzania wojewódzkim funduszom, w drodze porozumień, zadań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (krajowego programu operacyjnego w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (państwowa osoba prawna) oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (samorządowe osoby prawne) tworzą spójny system instytucji finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizujących zadania publiczne, który został opisany w tytule VII dziale II rozdziale 4 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Ww. instytucje działają w ramach „Wspólnej Strategii Działania” (aktualna Strategia obejmuje okres 2013–2016 z perspektywą do 2020 r.) stanowiącej dokument planistyczny służący zoptymalizowaniu współpracy pomiędzy nimi oraz stanowiący podstawę do określania strategii poszczególnych funduszy.

Ścisła współpraca między funduszami przyczynia się do optymalnego wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na wspieranie realizacji przedsięwzięć i zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym na współfinansowanie projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE. Jednym z narzędzi optymalizacyjnych jest opiniowanie przez Narodowy Fundusz list przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy w zakresie finansowania przedsięwzięć ekologicznych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

Ustawa – Prawo ochrony środowiska art. 400b ust. 4 i 5 oraz art. 411 ust. 10f ustanowiła szczególne formy współpracy pomiędzy NFOŚiGW oraz wojewódzkimi funduszami w zakresie realizacji zadań publicznych, specyficzne dla polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W art. 411 ust. 10f przewidziano instrument polegający na udostępnianiu przez NFOŚiGW wojewódzkim funduszom własnych środków z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia ekologiczne. Rozwiązanie to ma na celu zwiększenie efektywności wykorzystania środków NFOŚiGW przeznaczonych na programy i przedsięwzięcia o znaczeniu lokalnym.

Przepisy art. 400b ust. 4 i 5 umożliwiają NFOŚiGW, wykonującemu zadania Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji określone w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, powierzenie wojewódzkim funduszom, na podstawie porozumień, czynności składających się na realizację zadań dotyczących monitorowania oraz sprawowania kontroli nad wykorzystaniem środków przez beneficjentów; Narodowy Fundusz ponosi pełną odpowiedzialność za wykonywanie tych czynności. Takie rozwiązanie prowadzi do przyspieszenia wykonywania działań monitoringowo-kontrolnych oraz do racjonalizacji kosztów tych działań. Podkreślenia wymaga fakt, że obecnie wojewódzkie fundusze w wielu przypadkach współfinansują, w ramach wkładu własnego beneficjenta, realizację projektów dofinansowanych ze środków NFOŚiGW i dokonują kontroli realizacji tych projektów, zarówno w części finansowanej ze środków własnych, jak i Narodowego Funduszu.

Z uwagi na powyższe, uwzględniając ustawowe zadania Funduszy, wzajemne ich dopełnianie się w systemie finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a także ww. formy współpracy pomiędzy nimi, Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze powinny mieć możliwość, za zgodą instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej, wspólnej realizacji zadań publicznych w perspektywie finansowej 2014–2020 w sposób analogiczny do rozwiązań określonych w art. 400b ust. 4 i 5, z uwzględnieniem, że NFOŚiGW ponosiłby pełną odpowiedzialność za realizację powierzonych zadań.

Dodawany ust. 2a w art. 400b precyzuje cel działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy, aby w sposób niebudzący wątpliwości wskazać aktywności tych funduszy związanych z tworzeniem warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Działania tych funduszy nie polegają wyłącznie na udzielaniu dofinansowania obejmującego takie czynności, jak ogłoszenie naboru, przyjęcie wniosku o dofinansowanie, zawarcie umowy o dofinansowanie i jej rozliczenie, ale obejmują także działania organizacyjne, informacyjne, analityczne, koordynacyjne oraz w zakresie budowania i rozwijania kompetencji, związane z przygotowaniem rynku na odbiór dofinansowania udzielanego przez fundusze, jak również wymianę doświadczeń z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami oraz podmiotami zagranicznymi, w celu stałego udoskonalania oferty finansowej.

W związku z wymogiem posiadania przez beneficjentów Priorytetu Inwestycyjnego 4.5 POIiŚ 2014–2020 przygotowanych planów gospodarki niskoemisyjnej, ich opracowanie zostanie sfinansowane ze środków POIiŚ 2007–2013 (działanie 9.3). Realizacja tych planów będzie wymagała zarówno zwiększenia kompetencji beneficjentów, jak i zapewnienia im wsparcia doradczego na etapie przygotowania projektów inwestycyjnych w perspektywie finansowej 2007–2013 oraz na etapie wdrażania w perspektywie finansowej 2014–2020. Zwiększenie kompetencji i zapewnienie wsparcia może być zadaniem Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy. Celem przedstawionego podejścia jest dążenie do zwiększenia efektywności wydatkowanych środków w projektach z zakresu efektywności energetycznej i OZE. Zapewnienie beneficjentom wsparcia doradczego w perspektywie 2007–2013 w połączeniu z przewidzianą w Priorytetach Inwestycyjnych 4.2 i 4.3 możliwością uruchomienia ogólnopolskiego systemu takiego wsparcia dla potencjalnych beneficjentów uzasadnia doprecyzowanie celu działania funduszy, tak jak to przewiduje dodawany ust. 2a w art. 400b.

Dodanie ww. przepisu uzasadnione jest również tym, że:

- tak jak wynika z wytycznych Komisji Europejskiej ws. finansowania projektów z zakresu efektywności energetycznej budynków, udzielanie wsparcia finansowego powinno być łączone z udzielaniem wsparcia pozafinansowego, w szczególności z doradztwem, ułatwiającym beneficjentowi sprawną realizację projektu inwestycyjnego; przeniesienie takiej rekomendacji także na inne obszary

finansowania projektów ekologicznych (np. z zakresu gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, itd.) powinno stanowić ogólną zasadę stosowaną przy wdrażaniu projektów przez NFOŚiGW oraz wojewódzkie fundusze,

- istnieje potrzeba prowadzenia przez fundusze szeroko rozumianych działań informacyjno-promocyjnych zachęcających potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki unijne w perspektywie 2014–2020, a także o środki Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy, w celu zapewnienia wkładu własnego,
- w celu udoskonalania systemu wdrażania projektów z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej uzyskujących wsparcie niezbędna jest stała wymiana doświadczeń z innymi podmiotami (np. w formie warsztatów, konferencji i wyjazdów studyjnych).

W art. 85 wprowadzono zmianę przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zmiana ma na celu umożliwienie realizacji działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w nowej perspektywie finansowej (2014–2020). Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym będzie kontynuacją dotychczasowego mechanizmu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej” rozszerzoną o możliwość finansowania działań mających na celu walkę z wykluczeniem społecznym.

Występująca obecnie i przewidywana na lata 2014–2020 redukcja zapasów interwencyjnych UE, wskutek kolejnych reform Wspólnej Polityki Rolnej, wymusza zmiany w dalszym funkcjonowaniu programu. Ubóstwo i wykluczenie społeczne nadal pozostają poważnym problemem i wciąż istnieje potrzeba pomocy UE osobom najbardziej potrzebującym. Znalazło to odzwierciedlenie w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

W celu optymalizacji kosztów administracyjnych związanych z wdrożeniem nowego programu w Polsce należy w maksymalnym stopniu wykorzystać doświadczenia w realizacji programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”. W szczególności należy w sposób optymalny wykorzystać istniejące struktury i instytucje.

W ramach programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej” Agencja Rynku Rolnego (ARR) realizowała m.in. zadania związane z przeprowadzaniem przetargów, zawieraniem i rozliczaniem umów, kontrolą realizacji mechanizmu, zarówno u przedsiębiorców prowadzących dostawy, jak i w organizacjach charytatywnych na wszystkich szczeblach dystrybucji, obsługą zabezpieczeń i realizacją płatności.

Pozostawienie kompetencji ARR w ramach działań finansowanych z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zapewni skuteczną ochronę interesów finansowych UE. ARR posiada wieloletnie doświadczenie w administrowaniu zadań związanych z dostawami żywności osobom najbardziej potrzebującym.

W zakresie powyższego mechanizmu ARR nie tylko pełni funkcję agencji interwencyjnej, ale ma także status akredytowanej agencji płatniczej Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w Polsce.

Z dotychczasowych uzgodnień wynika, że w ramach realizacji Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Polsce instytucją zarządzającą będzie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, a Agencja Rynku Rolnego będzie pełnić funkcję instytucji pośredniczącej. Wskazane jest określenie w krajowym akcie prawnym zadań instytucji uczestniczących w realizacji programu.

W celu dostosowania stanu prawnego do potrzeb związanych z korzystaniem z Europejskiego Funduszu Pomocy Osobom Najbardziej Potrzebującym, w projekcie zawarto również przepisy dotyczące zmian w poniższych ustawach.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 i 509 oraz z 2012 r. poz. 1544 i 1548) wprowadzono zmiany w kwestii określenia zakresu zadań realizowanych przez poszczególne instytucje w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Zmiany w ustawie o pomocy społecznej polegają na dodaniu Działu IIIa „Realizacja działań finansowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym”.

Art. 134a określa zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, który będzie pełnił funkcję instytucji zarządzającej Programem Operacyjnym w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Art. 134b określa zadania Agencji Rynku Rolnego jako beneficjenta i instytucji pośredniczącej ust. 1 pkt 1 i 2, tryb zawierania umów z organizacjami partnerskimi i kontrolowania zadań tych organizacji (ust. 3 i 5), a także środki, które mogą być zastosowane w przypadku uchybień w wykonywaniu funkcji instytucji pośredniczącej (ust. 6).

Art. 134c nakłada na ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego obowiązek zatwierdzania opracowanych przez Agencję Rynku Rolnego procedur.

Art. 134e–134g to przepisy instytucjonalne określające instytucję certyfikującą, instytucję audytową oraz tryb dokonywania (zawieszania, cofania) desygnacji.

Art. 134h określa tryb przyjmowania i ogłaszania Programu Operacyjnego FEAD.

Art. 134i oraz art. 134j skierowane są do przedsiębiorców i organizacji partnerskich, nakładając na nich obowiązek rejestracji w centralnym rejestrze przedsiębiorców prowadzonym przez Agencję Rynku Rolnego i określając miejsce pochodzenia dostarczanych w programie produktów.

Art. 134k stanowi upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia określającego szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Agencję Rynku Rolnego wypłat w ramach Programu.

Art. 134l określa tryb wyboru organizacji partnerskich, wraz ze wskazaniem procedury odwoławczej.

W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 633, z późn. zm.) wprowadzono przepis w art. 11 ust. 5a, że Agencja realizuje na podstawie odrębnych przepisów zadania instytucji pośredniczącej w systemie zarządzania Programem Operacyjnym Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

W ustawie z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.) wprowadzono przepis, zgodnie z którym inspekcja współpracuje z jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w realizacji operacji finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Rok 2013 był ostatnim rokiem realizacji programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej” w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Zgodnie

z art. 11 rozporządzenia Komisji (UE) nr 807/2010 „Państwa członkowskie przekazują corocznie Komisji, najpóźniej do dnia 30 czerwca, sprawozdanie z realizacji planu na ich terytorium w poprzednim roku gospodarczym”. W związku z powyższym, z dniem 30 czerwca 2014 r., należy uchylić przepisy art. 11 ust. 4b oraz art. 17 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 633, z późn. zm.) dotyczące realizacji programu „Dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej”.

W ramach realizacji Programu Operacyjnego finansowanego ze środków FEAD będą przeprowadzane:

- kontrole weryfikujące spełnienie i utrzymanie kryteriów desygnacji,
- kontrole realizacji programu operacyjnego, w tym kontrole systemowe i kontrole weryfikacji wydatków,
- audyty dokonywane przez instytucję audytową na podstawie art. 58 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1).

Środki na realizację programu FEAD na lata 2014–2020 będą ujęte w ustawach budżetowych w części 19 – Budżet, finanse publiczne instytucje finansowe, części 44 – Zabezpieczenie społeczne oraz w części 83 – Rezerwy celowe. Czynności techniczne będą finansowane z pomocy technicznej programu FEAD. W art. 86 projektowanej ustawy zawarto zmianę ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, polegającą na wyłączeniu stosowania art. 79, art. 82 ust. 1 i art. 83 ust. 1 w kontrolach projektów realizowanych przez przedsiębiorców, będących jednocześnie beneficjentami środków unijnych. Zastosowanie tego wyłączenia miało na celu zagwarantowanie beneficjentom funduszy UE, niezależnie od ich formy prawnej, jednakowego traktowania podczas prowadzonych kontroli. Wyłączenie objęło stosowanie artykułów ustawy, które wcześniej wyłączone zostały ze stosowania w przypadku kontroli beneficjentów przez unijne instytucje audytowe.

W art. 90 wprowadzono zmiany ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Do ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wprowadzono nowe regulacje odnoszące się do zmian programów operacyjnych (art. 14ka i art. 14kb) oraz odpowiednio zmieniono już obowiązujące przepisy, w celu

rozszerzenia zakresu ich stosowania również w odniesieniu do zmian programów (zmiana art. 14g i art. 14k).

W art. 35 ust. 3 pkt 11 doprecyzowano zakres, w jakim mogą być wydawane wytyczne, o kwestie związane z zamknięciem programów operacyjnych.

W ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wprowadzono także regulacje dotyczące przyjmowania i zmian programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (rozdział 2c).

Zmiana art. 37 – obowiązujące przepisy ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nie zawierają podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnej w zakresie ustalenia i nakładania korekty finansowej. Jednakże orzecznictwo sądów administracyjnych w omawianej kwestii nie jest jednolite i wydawane są orzeczenia, zgodnie z którymi w sprawie ustalenia i nałożenia na beneficjenta korekty finansowej powinna być wydana decyzja administracyjna. W związku z powyższym w art. 37 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju proponuje się dodanie normy, zgodnie z którą sprawy z zakresu ustalania i nakładania korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, nie będą podlegały przepisom ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Ponadto, w celu wskazania źródła zobowiązania organów samorządu terytorialnego do stosowania wytycznych horyzontalnych (kontrakt terytorialny), zmieniono art. 14p ust. 2.

W art. 92 zawarto przepisy zmieniające przepisy ustawy o finansach publicznych.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych proponuje się wprowadzenie między innymi poniższych zmian.

Nowelizacja art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych poprzez wykreślenie określenia: „2009–2014” zamieszczonego przy nazwach Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego EOG. Dzięki wprowadzonej zmianie obowiązujące obecnie regulacje dotyczące wyszczególnionych programów obejmować

będą mogły naturalne kontynuacje wspomnianych instrumentów w kolejnej perspektywie finansowej, wykraczającej poza rok 2014. Ponadto rozszerzono katalog środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 5 ust. 3) o środki Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, środki Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym oraz środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę”.

Ograniczono zakres danych prezentowanych w załączniku do ustawy budżetowej dotyczącym programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o którym mowa w art. 121 ust. 2, w taki sposób, aby wspomniany załącznik zawierał najistotniejsze informacje o programach, tj. wskazanie instytucji zarządzającej, planowanych w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach dochodów budżetu państwa z tytułu wpływu środków europejskich planowanych w roku budżetowym i kolejnych dwóch latach wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich na realizację programu oraz planu wydatków budżetu państwa w roku budżetowym na finansowanie programu.

Wyłączono (poprzez nowelizację w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a) dotacje celowe przeznaczone na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, z obowiązku ich ujmowania w wykazie dotacji stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej.

Doprecyzowano w art. 127 ust. 2 pkt 4, że ze środków budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych można udzielać dotacji celowych na realizację projektów w ramach programów EWT (analogicznie do pozostałych programów Polityki Spójności).

Przeformułowano przepis art. 132 ust. 4 w taki sposób, aby wspomniany ustęp jednoznacznie wskazywał, iż do realizacji inwestycji finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, nie stosuje się przepisów art. 132, lecz przepisy odrębne, jak np. ustawę o zasadach prowadzenia polityki rozwoju czy niniejszą ustawę o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

Wprowadzono obowiązek poinformowania Ministra Finansów przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o wyrażeniu zgody na dokonanie przeniesienia polegającego na zmniejszeniu lub zwiększeniu wydatków przeznaczonych

na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (nowy ust. 2a w art. 171).

Modyfikacja przepisów art. 189 ust. 2 znosi możliwość wystawienia zlecenia dokonania płatności zaliczkowej dla beneficjenta przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o płatność. Dzięki proponowanej zmianie przekazanie środków odbywać się będzie zawsze na podstawie wniosku o płatność rejestrowanego w systemie informatycznym, co umożliwi pozyskanie aktualnych i pełnych informacji o skali przekazanych zaliczek. Podkreślić przy tym należy, że zakres danych prezentowanych we wniosku o płatność dotyczącym wypłaty transzy zaliczki będzie bardzo ograniczony, a sam wniosek będzie składany w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, tak więc przedmiotowa zmiana nie spowoduje opóźnień w procesie przekazywania zaliczek na rzecz beneficjentów.

Wskazano ponadto, iż przepisy ust. 1–4 omawianego artykułu dotyczyć będą również środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, tj. niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

W art. 193 wprowadzono ograniczenie zaangażowania budżetu państwa w realizację programów – zgodnie z nowym ust. 5 maksymalna kwota wydatków budżetu państwa przeznaczona na realizację danego programu nie będzie mogła przekroczyć wieloletniego limitu zobowiązań budżetu państwa określonego w załączniku do ustawy budżetowej, o którym mowa w art. 122. Celem wspomnianego rozwiązania jest zapobieżenie sytuacjom, w których decyzje instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów pociągną za sobą nadmierne i w dodatku niekontrolowane skutki dla budżetu państwa.

Dodano w art. 194 nowy ust. 4a, w którym wprowadzono obowiązek poinformowania Ministra Finansów przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego o wyrażaniu zgody na dokonanie przeniesienia pomiędzy programami finansowanymi z udziałem środków europejskich w ramach części i działu klasyfikacji wydatków.

W nowym ust. 2a w art. 196 wskazano, iż obsługę bankową rachunków budżetu środków europejskich prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego lub Narodowy Bank Polski.

Wprowadzono modyfikację art. 206 regulującą treść umowy o dofinansowanie. Zgodnie z wprowadzoną zmianą, wspomniana umowa zawierać będzie zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 2 pkt 32 ustawy.

Doprecyzowano końcowy termin naliczania odsetek (art. 207 ust. 2a) oraz wyłączono samorządowe osoby prawne, beneficjentów dotacji w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa” oraz wybrane typy podmiotów leczniczych z możliwości wykluczenia z możliwości otrzymania środków, tj. potraktowano wspomniane podmioty analogicznie do jednostek samorządu terytorialnego (nowelizacja art. 207 ust. 7). Dotychczasowe pominięcie w przepisie samorządowych osób prawnych (osób prawnych utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego) i poprzestanie wyłącznie na wymienieniu jednostek samorządu terytorialnego sprawiało, iż wykluczeniu potencjalnie podlegały np. zakłady opieki zdrowotnej czy instytucje kultury. Zasadne jest ponadto wyłączenie z możliwości wykluczenia organizacji partnerskich (beneficjentów dotacji w ramach PO PŻ): zastosowanie wobec beneficjentów PO PŻ wykluczenia jako narzędzia prawnego mogłoby skutkować wstrzymaniem działań programu operacyjnego w zakresie przekazywania osobom najbardziej potrzebującym pomocy żywnościowej. Z uwagi na skalę deprywacji materialnej w Polsce, pozbawienie osób najbardziej potrzebujących dostępu do pomocy żywnościowej miałyby bardzo niekorzystne skutki społeczne i byłoby niezgodne z celem PO PŻ, jak również celami Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Dodatkowo wyłączono z możliwości wykluczenia wybrane typy podmiotów leczniczych, tj. instytuty badawcze prowadzące działalność leczniczą, podmioty lecznicze utworzone przez organy administracji rządowej oraz podmioty lecznicze utworzone lub prowadzone przez uczelnie medyczne. Wspomniane jednostki są największymi i najbardziej wyspecjalizowanymi podmiotami leczniczymi i w systemie ochrony zdrowia w Polsce pełnią one szczególną rolę; udzielają bowiem świadczeń zdrowotnych wymagających wysokospecjalistycznej wiedzy i zastosowania najbardziej zaawansowanych procedur medycznych.

Dodano (dzięki nowelizacji art. 210 ust. 1) beneficjentów do katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania informacji z rejestru podmiotów wykluczonych prowadzonego przez Ministra Finansów na podstawie art. 207. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Minister Finansów mógł udostępnić stosowne informacje jedynie instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom

wdrażającym i instytucji certyfikującej. Dzięki proponowanej zmianie beneficjenci będą mogli pozyskać informacje w zakresie swojego własnego statusu.

Jednoznacznie wskazano w art. 61, art. 188, art. 189 ust. 1, art. 206 oraz art. 207 ustawy o finansach publicznych, iż te regulacje mają także zastosowanie w przypadku projektów realizowanych na podstawie umów i decyzji, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 3 niniejszej ustawy. Analogicznie zmiana w art. 191 ustawy o finansach publicznych ma na celu doprecyzowanie, iż regulacje omawianego artykułu dotyczące zbiorczych harmonogramów wydatków mają także zastosowanie do wydatków wynikających z projektów realizowanych na podstawie umów i decyzji, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

Odpowiednio uwzględniono środki pochodzące z instrumentu „Łącząc Europę” poprzez nowelizację przepisów art. 2, art. 5, art. 61, art. 189, art. 191, art. 206 i art. 207 ustawy o finansach publicznych.

Objęcie regulacjami art. 207 (nowelizacja ust. 9, 11 i 12 wraz z dodaniem nowego ust. 11a) także niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), tj. środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG), a także środki Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy (wspomniane regulacje nie będą zatem dotyczyły środków NMF oraz MF EOG z perspektywy 2004–2009).

W przepisach ustawy o finansach publicznych wprowadzono ponadto zmiany konieczne z punktu widzenia wdrażania Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym:

- w art. 61 ust. 3 pkt 2 określono organ odwoławczy od decyzji wydawanej przez instytucję pośredniczącą w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym,
- w art. 138 ust. 4, art. 154 ust. 6, art. 178 ust. 1, art. 192 i art. 194 dodano przywołanie ministra do spraw zabezpieczenia społecznego w celu włączenia środków FEAD w rygor tych przepisów,

– w art. 188 poszerzono katalog organów, w porozumieniu z którymi Minister Finansów wydaje rozporządzenie dotyczące płatności, o ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

W art. 93 w przepisach zmieniających ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju wskazano, że NCBiR może uczestniczyć w realizacji programów operacyjnych, jak również może wykonywać inne zadania niż określone w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, tj. wspieranie zarządzania dużą infrastrukturą badawczą, analiza sektorów gospodarki Polski pod względem udziału w tych sektorach prac B+R, analiza i monitorowanie inteligentnych specjalizacji na poziomie krajowym i regionalnym.

W rozdziale 18 (art. 96–103) zawarto przepisy przejściowe i końcowe.

W art. 96 i art. 97 zawarto przepisy przejściowe regulujące m.in. kwestię objęcia przepisami ustawy programów przyjętych przed jej wejściem w życie.

W art. 98 uregulowano kwestie związane z dalszym wykorzystaniem środków finansowych pochodzących z krajowych i regionalnych programów operacyjnych i zaangażowanych w ramach instrumentów inżynierii finansowej, wdrażanych na podstawie art. 44 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006. Zgodnie z art. 78 ust. 7 tego rozporządzenia powyższe środki podlegają powtórnemu wykorzystaniu przez organy państwa członkowskiego na rzecz projektów z zakresu rozwoju obszarów miejskich, na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw lub efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym. Niezbędne zatem jest zapewnienie odpowiedniego mechanizmu przepływów finansowych, pozwalającego na spełnienie wymagań wynikających z przepisów unijnych, ale przy jednoczesnym ukierunkowaniu tej pozadotycyjnej formy wspierania inwestycji ze środków publicznych, tak aby zapewnić możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie środków publicznych zaangażowanych w ramach instrumentów inżynierii finansowej w perspektywie finansowej 2007–2013.

Mając powyższe na względzie, każda instytucja zarządzająca w celu ponownego wykorzystania środków na cele wskazane w art. 78 ust. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 otwiera w Banku Gospodarstwa Krajowego rachunek do obsługi instrumentów inżynierii finansowej. Jednocześnie art. 98 ust. 6 zawiera fakultatywne upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego

w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych rozporządzenia regulującego warunki i tryb ponownego uruchamiania i wykorzystania ww. środków, z uwzględnieniem w szczególności rodzajów instrumentów finansowych, ich efektywności i zapotrzebowania na poszczególne rodzaje instrumentów.

W proponowanym przepisie przejściowym (art. 99) stanowi się, że do spraw z zakresu ustalania i nakładania korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, w których właściwa instytucja przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie nałożyła korekty finansowej, zastosowanie znajdują przepisy ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

W art. 100 i art. 101 zawarto także przepisy przejściowe określające moment wejścia w życie proponowanych zmian do ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z propozycją przepisy znowelizowanego art. 121 ust. 2 ustawy miałyby po raz pierwszy zastosowanie do ustawy budżetowej na rok 2015, natomiast przepisy art. 189 ust. 1–3 ustawy miałyby zastosowanie do środków przekazywanych w ramach programów obejmujących okres programowania 2014–2020.

Projekt został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Żaden podmiot nie wyraził zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na podmioty zaangażowane w proces wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz na podmioty będące adresatami działań prowadzonych w ramach polityki spójności, w szczególności na wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektów oraz beneficjentów realizujących projekty w ramach programów operacyjnych. Szczegółowe informacje na temat kategorii interwencji, obszarów wsparcia oraz kategorii beneficjentów uprawnionych do aplikowania o pomoc finansową i jej otrzymania zostaną wskazane w poszczególnych programach operacyjnych.

Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana ustawa zawiera regulacje niezbędne do pełnego wykorzystania środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności przyznanych na realizację programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014–2020, wynoszących ok. 72,9 mld EUR (w cenach stałych z 2011 r.).

Podkreślić należy, iż poziom wspomnianych wydatków budżetu państwa czy też szerzej całego sektora finansów publicznych będzie przede wszystkim pochodną finalnego efektu negocjacji dokumentów programowych z Komisją Europejską, a nie przepisów projektowanej ustawy, której głównym celem jest określenie generalnych zasad realizacji programów operacyjnych (bardziej w wymiarze organizacyjnym i technicznym niż finansowym).

Przepisami wpływającym pośrednio na ograniczenie zaangażowania środków budżetu państwa w realizację projektów są projektowany art. 18 ust. 1, zgodnie z którym, co do zasady, procentowy udział środków współfinansowania z budżetu państwa w kosztach kwalifikowalnych projektu nie będzie mógł przekraczać minimalnego procentowego udziału środków współfinansowania krajowego dla danej osi priorytetowej, oraz art. 20 ust. 1, zgodnie z którym podstawą do wyliczenia wkładu unijnego w programach krajowych i regionalnych będą mogły być wyłącznie całkowite wydatki kwalifikowalne, co umożliwi np. wyeliminowanie konieczności zaangażowania budżetu

państwa w dofinansowaniu przekazywanym w ramach projektów pomocy publicznej (dofinansowanie unijne „dopełnione” zostanie głównie wkładem prywatnym).

Celem wspomnianych rozwiązań jest ograniczenie do niezbędnego minimum obciążania budżetu państwa z tytułu realizacji projektów unijnych, przy czym łączny wymierny efekt finansowy omawianych przepisów szacowany jest na około 10,8 mld zł dla całej perspektywy 2014–2020 (wyższa kwota stanowi przybliżoną wartość oszczędności dla budżetu państwa – prawdopodobnie o tyle byłyby większe wydatki budżetu państwa, gdyby nie wprowadzić proponowanych zmian, lecz zachować w niezmiennym kształcie w perspektywie 2014–2020 zasady i reguły funkcjonujące w ramach perspektywy 2007–2013).

Potencjalny wpływ na poziom wydatków finansowanych z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego może mieć przewidziany w art. 11 ust. 3 obowiązek wypłaty beneficjentowi równowartości należnego mu dofinansowania w przypadku nałożenia korekty finansowej związanej z nieprawidłowością wynikającą z działania lub zaniechania właściwej instytucji lub organu. Podkreślić jednak należy, iż omawiany przepis prawnie sankcjonuje stan faktyczny i nie generuje sam z siebie nowych obciążeń dla wspomnianych budżetów, gdyż i w obecnej perspektywie finansowej beneficjenci nie są obciążani kosztami niezawinionych przez siebie nieprawidłowości.

Wpływ ustawy na rynek pracy

Ustawa umożliwi stworzenie sprawnych mechanizmów wdrażania programów operacyjnych na lata 2014–2020, w tym programów ukierunkowanych bezpośrednio na rynek pracy. Proponowane regulacje nie będą wprost generować nowych miejsc pracy, niemniej w perspektywie wieloletniej przyczynią się do zdynamizowania rozwoju społeczno-gospodarczego, co będzie ostatecznie prowadziło do stworzenia stałych miejsc pracy. Aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skali zmian na rynku pracy, gdyż będzie to wypadkową wielu czynników. Niemniej, bazując na dotychczasowych doświadczeniach, szacuje się, że do końca 2012 r. wykorzystanie funduszy europejskich w ramach bieżącej perspektywy finansowej doprowadziło do zwiększenia liczby pracujących o 319 tys. osób i spadku stopy bezrobocia o 1,8 punktu procentowego w stosunku do scenariusza bez funduszy UE²⁾. W związku z powyższym, po ustaleniu

²⁾ Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski w latach 2004–2015 w świetle wyników badań makroekonomicznych, MRR 2013, s. 7.

ostatecznej alokacji dla Polski na lata 2014–2020, w szczególności na działania ukierunkowane bezpośrednio na rynek pracy, przedstawione dane będą mogły posłużyć oszacowaniu potencjalnego wpływu programów operacyjnych 2014–2020 na skalę zatrudnienia i poziom bezrobocia w Polsce.

Wpływ ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przewiduje się, że wprowadzenie projektowanych zmian wpłynie ogólnie pozytywnie na rozwój gospodarczy kraju i przyczyni się do dalszego rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności będzie miało ono pozytywny wpływ na zwiększenie efektywności podejmowanych interwencji i konkurencyjność gospodarki. Zapewnienie spójności podejścia w zakresie planowania i realizacji działań rozwojowych tak na poziomie krajowym, jak i regionalnym sprzyjać będzie zwiększeniu efektywności interwencji, a w konsekwencji poprawi konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki, wzmacniając pozycję polskich przedsiębiorstw na jednolitym rynku europejskim.

Wprowadzenie elektronicznej wymiany danych w zakresie realizacji projektów między beneficjentami a właściwymi instytucjami udzielającymi wsparcia przyczyni się do redukcji obciążeń administracyjnych i przyspieszenia procesu rozliczeń ponoszonych wydatków. Oszczędności zostaną uzyskane zarówno po stronie beneficjentów, jak i administracji odpowiadającej za rozliczenie wsparcia. Zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej w przypadku sektora przedsiębiorstw (beneficjentów, którymi są przedsiębiorcy) oszczędności czasowe, z tytułu wprowadzenia predefiniowanych elektronicznych formularzy dostępnych z poziomu przeglądarki internetowej z zaimplementowanymi regułami walidacyjnymi oraz funkcjonalnościami umożliwiającymi np. śledzenie statusu swojej sprawy, wyniosą 30%³⁾. Biorąc pod uwagę wymogi stawiane beneficjentom wsparcia, wskazany poziom oszczędności ma zastosowanie również do innych grup beneficjentów, w tym przede wszystkim organizacji pozarządowych i szeroko rozumianego sektora publicznego. Standaryzacja stosowanych formularzy i procesów przyczyni się do oszczędności po stronie

³⁾ Explorative study in preparation of the possible future development of central Clearing Houses for Cohesion Policy reporting at national/regional level – Directorate General for Regional Policy in collaboration with Directorate General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, 25/11/2010.

administracji. Zgodnie z szacunkami Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju wprowadzenie elektronicznych wersji wniosków o płatność i funkcjonalności informatycznych wspierających proces weryfikacji dokumentów poświadczających poniesienie wydatków przyczyni się do oszczędności czasowych wahających się w zależności od typu projektu od 10 do 30%.

Wpływ ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane przepisy ustawy, w kontekście kompleksowych działań regulujących sferę polityki rozwoju zmierzających do stworzenia podstaw prawnych i zapewnienia sprawnej realizacji nowego okresu programowania UE, przyczynią się pośrednio do uaktywnienia i lepszego współdziałania krajowych i regionalnych instrumentów polityki spójności i polityki rozwoju. W konsekwencji wprowadzane rozwiązania powinny korzystnie wpływać na rozwój regionów, przyczyniając się do zwiększenia spójności społecznej oraz zmniejszenia nierównomierności o charakterze terytorialnym. Regulacja wpłynie pozytywnie na warunki prowadzenia polityki rozwoju, a w efekcie powinna korzystnie wpływać na rozwój regionalny.

Źródła finansowania

Poziom wydatków z budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego będzie przede wszystkim pochodną finalnego efektu negocjacji Wieloletnich Ram Finansowych 2014–2020 i dokumentów programowych z Komisją Europejską, a jedynie w niewielkim stopniu przepisów projektowanej ustawy, której głównym celem jest określenie generalnych zasad realizacji programów operacyjnych.

Potencjalne konsekwencje finansowe dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego mogą wynikać z przepisów projektowanego art. 11 ust. 3, zgodnie z którym nałożenie korekty finansowej związanej z nieprawidłowością wynikającą z działania lub zaniechania właściwej instytucji lub organu nie zwalnia instytucji, która dopuściła się uchybień, lub instytucji zobowiązanej do wypłaty dofinansowania z obowiązku wypłaty równowartości dofinansowania należnego beneficjentowi. W przypadku państwowych jednostek budżetowych wspomniane zobowiązania obciążą de facto budżet państwa, przy czym w praktyce będą pokryte albo ze środków już ujętych w planie tej jednostki, albo ze środków pochodzących z rezerw celowych zwiększających plan jednostki (w ramach limitu właściwej części budżetowej), a w przypadku instytucji niefinansowanych bezpośrednio poprzez budżet

państwa źródłem tym będą np. środki własne czy dotacje otrzymane na sfinansowanie tych wydatków.

Przebieg konsultacji projektu ustawy

Konsultacje z marszałkami województw

W dniu 23 października 2013 r. zakończono proces konsultacji międzyresortowych i konsultacji z marszałkami województw projektu ustawy. Najistotniejsze i najczęściej pojawiające się uwagi zgłoszone w ramach konsultacji z marszałkami województw dotyczyły poniższych kwestii.

1. Kwestia systemu realizacji programu operacyjnego, w tym kwestia zakresu przedmiotowego wytycznych i konieczności uregulowania części zagadnień w aktach prawa powszechnie obowiązującego. Uwagi w tym zakresie zgłosiły m.in. urząd marszałkowski woj. pomorskiego, urząd marszałkowski woj. małopolskiego, urząd marszałkowski woj. warmińsko-mazurskiego, urząd marszałkowski woj. kujawsko-pomorskiego, urząd marszałkowski woj. śląskiego. Podniesione uwagi dotyczyły m.in.:
 - sprzeczności sposobu uregulowania systemu realizacji z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.2011 r.,
 - niemożności dopuszczenia nawet do pośredniego wpływu elementów tworzących system realizacji nieopisanych w aktach prawa powszechnie obowiązującego na prawa i obowiązki wnioskodawców/beneficjentów,
 - braku możliwości uznania wiążącej mocy wytycznych względem instytucji zaangażowanych w realizację polityki spójności,
 - ograniczania regulacjami zawartymi w wytycznych horyzontalnych autonomii instytucji zarządzających.
2. Kwestia przyznania ministrowi właściwemu ds. rozwoju regionalnego zbyt silnych instrumentów ingerencji w realizację regionalnych programów operacyjnych. Uwagi w tym zakresie zgłosiły m.in. urząd marszałkowski woj. pomorskiego, urząd marszałkowski woj. wielkopolskiego. Zgłoszone uwagi dotyczyły m.in.:
 - zbyt obszernych kompetencji ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego jako koordynatora systemu realizacji polityki spójności, oznaczających de facto przejęcie roli instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym i ograniczania swobody instytucji zarządzającej regionalnym programem

- operacyjnym w zakresie kształtowania regionalnej polityki rozwoju,
- zbyt silnej ingerencji ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w kwestię wykorzystania wsparcia zwrotnego w ramach regionalnego programu operacyjnego.
3. Kwestia procedury związanej z nakładaniem korekt i odzyskiwaniem środków od beneficjentów. Uwagi w tym zakresie zgłosiły m.in. urząd marszałkowski woj. małopolskiego, urząd marszałkowski woj. śląskiego, urząd marszałkowski woj. warmińsko-mazurskiego. Zdaniem podmiotów zgłaszających uwagi:
- wskazane byłoby połączenie procedury nakładania korekty finansowej i postępowania w zakresie ustalania kwoty podlegającej zwrotowi w jedno postępowanie,
 - konieczne jest rozstrzygnięcie kwestii właściwości trybu (cywilny, administracyjny) nakładania korekty i dochodzenia zwrotu środków od beneficjenta.
4. Kwestia wskazania katalogu podmiotów mogących pełnić rolę funduszu funduszy, kwestia umożliwienia wyboru Banku Gospodarstwa Krajowego z pominięciem procedury zamówień publicznych. Uwagi w tym zakresie zgłosiły m.in. urząd marszałkowski woj. pomorskiego, urząd marszałkowski woj. kujawsko-pomorskiego, urząd marszałkowski woj. wielkopolskiego, urząd marszałkowski woj. opolskiego, urząd marszałkowski woj. łódzkiego.
5. Kwestia sposobu uregulowania procedury odwoławczej. Uwagi w tym zakresie zgłosiły m.in. urząd marszałkowski woj. lubuskiego, urząd marszałkowski woj. małopolskiego, urząd marszałkowski woj. warmińsko-mazurskiego, urząd marszałkowski woj. zachodniopomorskiego, urząd marszałkowski woj. śląskiego.
- Uwagi dotyczyły w szczególności:
- nieprawidłowego zdefiniowania pojęcia „negatywna ocena” wniosku o dofinansowanie,
 - kwestii możliwości powierzania instytucji pośredniczącej kompetencji do rozpatrywania protestów od negatywnej oceny wniosku o dofinansowanie,
 - kwestii niemożności dokonania oceny projektu przez instytucję rozpatrującą protest w zakresie wynikającym z wniesionego protestu.

W wyniku uwzględnienia części uwag zgłoszonych w ramach konsultacji w projekcie dokonano między innymi poniższych zmian.

1. Dodano kilka definicji, w tym definicję szczegółowego opisu priorytetów, wytycznych i portalu.
2. Wprowadzono zmianę w zakresie inicjowania zmian w programach operacyjnych (jako narzędzia koordynacji realizacji programów operacyjnych), tj. przepis uwzględnia możliwość inicjowania zmian przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego we wszystkich programach operacyjnych, nie tylko regionalnych programach operacyjnych.
3. W związku z uwagami zgłoszonymi w odniesieniu do kwestii mocy wiążącej rekomendacji i konsekwencji niezastosowania się do nich, usunięto przepisy dotyczące wydawania rekomendacji przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego w zakresie usprawniania realizacji regionalnego programu operacyjnego, jak również dla instytucji zarządzających planujących wdrożenie instrumentu finansowego.
4. Dodano przepisy w zakresie zasięgania opinii instytucji zarządzającej zarówno krajowych i regionalnych programów operacyjnych, jak i programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, przed wydaniem przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych horyzontalnych oraz ich zmian.
5. Rozszerzono katalog zadań instytucji zarządzającej – dodano zadania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania oraz przygotowywania kryteriów wyboru projektów.
6. Zmieniono przepis w zakresie zatwierdzania przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego zmian we wszystkich programach operacyjnych (nie tylko regionalnych programach operacyjnych), które mogą w znaczący sposób wpływać na realizację umowy partnerstwa.
7. W projekcie ustawy wskazano, że podstawy systemu realizacji programu operacyjnego inne niż przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie mogą być podstawą praw i obowiązków wnioskodawców i beneficjentów.
8. Uzupełniono przepisy w zakresie trybu postępowania w przypadku stwierdzenia niezgodności wytycznych programowych z wytycznymi horyzontalnymi lub nieprzedstawienia wytycznych do badania ich zgodności z wytycznymi horyzontalnymi oraz skrócono termin z 30 do 14 dni na poinformowanie instytucji

zarządzającej o zgodności wytycznych programowych z wytycznymi horyzontalnymi.

9. Wprowadzono przepis o odpowiedzialności instytucji pośredniczącej za zadania powierzone instytucji wdrażającej.
10. Zmieniono przepisy dotyczące składu komitetu ds. desygnacji – skład komitetu uzupełniono o przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli i Centralnego Biura Antykorupcyjnego.
11. Dodano przepisy dotyczące składania przez członków komitetu ds. desygnacji oświadczenia o braku konfliktu interesów względem instytucji zarządzającej lub krajowego kontrolera ubiegających się o desygnację.
12. W treści artykułów poświęconych procesowi kontroli wprowadzono następujące zmiany:
 - dodano regulację określającą nowy, fakultatywny typ kontroli, polegający na możliwości weryfikacji *ex ante* dokumentów związanych z przeprowadzeniem procedury w zakresie pomocy publicznej, przepisów środowiskowych lub udzielania zamówień publicznych,
 - dodano odrębny artykuł regulujący kwestię proceduralną formułowania informacji pokontrolnej, w tym m.in. podstawowe terminy związane z tworzeniem informacji pokontrolnej, warunki zgłaszania zastrzeżeń, tworzenie dokumentacji z kontroli doraźnej,
 - uregulowano zakres wyłączenia kontroli przedsiębiorców spod reżimu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.
13. W artykule poświęconym kwestiom nieprawidłowości oraz będących ich konsekwencją korekt finansowych wprowadzone zostały zmiany, które z jednej strony stanowią odpowiedź na postulaty instytucji uczestniczących w procesie konsultacji, z drugiej natomiast powinny przyczynić się do zwiększenia klarowności zawartych w tym artykule przepisów. Z treści artykułu usunięto definicje nieprawidłowości indywidualnej oraz systemowej, które zostały przeniesione do art. 2 ustawy. W artykule tym, w związku z licznymi postulatami, zawarto również nową definicję korekty finansowej. Wskazano również wprost, że w procesie nakładania korekt finansowych nie znajduje zastosowania Kodeks postępowania administracyjnego. Jednocześnie w treści artykułu wskazano, w jaki sposób beneficjent może odnieść się do informacji o stwierdzonej nieprawidłowości

i nałożonej korekcie, którą może otrzymać po przeprowadzonej kontroli, której był poddany, albo po weryfikacji przez właściwą instytucję złożonego przez siebie wniosku o płatność.

14. W zakresie przepisów dotyczących instrumentów finansowych zgłoszone uwagi uwzględniono, m.in. wprowadzając definicję funduszu funduszy poprzez odwołanie do właściwego artykułu projektu rozporządzenia ogólnego.
15. Zrezygnowano z instytucji grantu globalnego, jako szczególnego instrumentu realizacji polityki spójności, a w jego miejsce wprowadzono nowy typ projektu – projekt grantowy.
16. W zakresie przepisów dotyczących wyboru projektów główna zmiana dotyczy rozszerzenia i zwiększenia stopnia szczegółowości artykułów dotyczących trybu konkursowego wyboru projektów. Ponadto, w konsekwencji zgłoszonych uwag, zaproponowano zmianę przepisów odnoszących się do trybu pozakonkursowego. Konsekwencją konsultacji jest dodatkowo zaproponowanie nowego brzmienia artykułu regulującego udział ekspertów, który uzupełniony został o możliwość publikowania wykazów ekspertów, doprecyzuje kwestie związane z zachowaniem przez nich bezstronności, wskazuje wyraźnie moment, od którego daną osobę będzie można uznać za eksperta w rozumieniu ustawy.
17. W odniesieniu do procedury odwoławczej, mimo bardzo licznych uwag, utrzymano regulację dotyczącą umożliwienia instytucji autokontroli w zakresie podjętego przez nią rozstrzygnięcia dotyczącego dofinansowania projektu.
18. Zrezygnowano z części propozycji zmian do ustawy o finansach publicznych, w tym z wyłączenia dotacji celowych przekazanych na realizację programów z obowiązku zwrotu dotacji niewykorzystanej do końca roku (tzw. roczność) oraz z obligatoryjności przekazywania za pośrednictwem BGK środków budżetu państwa stanowiących współfinansowanie projektów.

Konsultacje z KWRiST

W dniu 24 grudnia 2013 r. projekt ustawy przekazano do konsultacji z KWRiST, z 30-dniowym terminem zgłaszania uwag.

W ramach konsultacji z KWRiST uwagi zgłoszone zostały przez: miasto Łódź, miasto Bydgoszcz, miasto Rzeszów, miasto Wrocław, miasto stołeczne Warszawa, miasto Poznań, urząd marszałkowski woj. łódzkiego (w 3 turach), urząd marszałkowski

woj. mazowieckiego, urząd marszałkowski woj. zachodniopomorskiego, urząd marszałkowski woj. małopolskiego, urząd marszałkowski woj. opolskiego, urząd marszałkowski woj. śląskiego, Związek Powiatów Polskich, urząd marszałkowski woj. dolnośląskiego, urząd marszałkowski woj. wielkopolskiego oraz podtrzymane zostały uwagi zgłoszone przez Unię Metropolii Polskich przekazane w dniu 18.10.2013 r. (po pojawieniu się projektu ustawy wdrożeniowej w BIP).

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji z KWRiST dotyczyły między innymi następujących kwestii:

- 1) wzajemnych relacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawy o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020;
- 2) definicji, w tym: projektu, szczegółowego opisu priorytetów, instytucji audytowej, regionalnego programu operacyjnego, współfinansowania UE oraz współfinansowania krajowego z budżetu państwa, instytucji pośredniczącej i wdrażającej, programów operacyjnych;
- 3) wytycznych, w tym wskazanie, czy wytyczne stanowią samoistną podstawę praw i obowiązków instytucji, nadanie wytycznym formy rozporządzeń, usunięcie z definicji wytycznych sformułowania „instrument prawny”, wskazanie, czy wytyczne obowiązują wnioskodawców i beneficjentów, zamknięcie katalogu wytycznych horyzontalnych, doprecyzowanie terminu opiniowania projektu wytycznych horyzontalnych, rezygnacji z opiniowania przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego wytycznych programowych, usunięcie przepisu dotyczącego braku możliwości wydawania wytycznych programowych w zakresie pomocy technicznej;
- 4) rozszerzenia kompetencji ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie zmian regionalnych programów operacyjnych, tj. zatwierdzania zmian oraz inicjowania samego procesu;
- 5) usunięcia wskazania, że system realizacji stanowi zasady obowiązujące także wnioskodawców i beneficjentów;
- 6) obowiązku stosowania PZP, w przypadku gdy instytucja pośrednicząca albo wdrażająca jest podmiotem spoza sektora finansów publicznych;
- 7) funkcjonowania komitetów monitorujących, w tym trybu wskazywania do komitetów monitorujących przedstawicieli środowiska naukowego, zapraszania do

- prac komitetów monitorujących przedstawiciele wszystkich organizacji JST wchodzących w skład KWRiST;
- 8) uwzględnienia w składzie komitetu ds. desygnacji reprezentantów strony samorządowej;
 - 9) wnioskowania bezpośrednio przez beneficjentów o zgodę na wyższe niż minimalne zaangażowanie budżetu państwa;
 - 10) pozostawienia możliwości przekazywania zaliczek na podstawie samej umowy o dofinansowanie (bez wniosku o płatność);
 - 11) mechanizmu weryfikacji potencjału administracyjnego wnioskodawców lub beneficjentów projektów wybranych do dofinansowania w trybie pozakonkursowym;
 - 12) nierównego traktowania kontrolowanych wnioskodawców projektów konkursowych (którzy mają procedurę odwoławczą) oraz pozakonkursowych (którzy możliwości odwołania nie mają) przy weryfikacji wraz z wnioskiem o dofinansowanie elementów prawa zamówień publicznych, ocen oddziaływania na środowisko oraz udzielania pomocy publicznej;
 - 13) umożliwienia na podstawie przepisów projektu ustawy kontrolowania osób innych niż beneficjenci projektu, które są zaangażowane w projekt (np. ostatecznych beneficjentów projektów EFS);
 - 14) procedury kontradyktoryjnej;
 - 15) nieprawidłowości i korekt, w tym taryfikatora, dochodzenia odszkodowań w przypadku nieprawidłowości będących efektem błędów instytucji systemu wdrażania, nałożenia korekty w sytuacji, gdy nieprawidłowość nie została wykryta w pierwszej kontroli, a dopiero w kolejnej, wyłączenia przepisów KPA przy ustalaniu i nakładaniu korekt;
 - 16) monitorowania postępu rzeczowego, w tym wprowadzenia obowiązku podawania do publicznej wiadomości informacji nt. postępów w realizacji wskaźników kluczowych, traktowania niezrealizowania wskaźnika w projekcie jako nieprawidłowości i nakładania z tego tytułu korekt;
 - 17) projektowanej delegacji ustawowej dla wydawania programów pomocowych na poziomie poszczególnych regionów;
 - 18) instrumentów finansowych, w tym wykorzystania środków wycofanych z instrumentów finansowych, trybu wyboru podmiotów wdrażających instrumenty

finansowe, rezygnacji z podziału wkładu z programu operacyjnego na środki przekazane w zarządzanie oraz środki na pokrycie kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie;

- 19) Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, w tym postulaty rezygnacji z obowiązkowego udziału EFS w realizacji instrumentu, warunki realizacji ZIT, rola związku ZIT w systemie realizacji RPO, kwestia aktualizacji strategii ZIT;
- 20) projektu zakończonego;
- 21) projektów zintegrowanych;
- 22) projektów partnerskich, w tym otwartego naboru partnerów, możliwość utworzenia partnerstwa po podpisaniu przez beneficjenta umowy o dofinansowanie;
- 23) projektów grantowych, w tym kwestii finansowania projektów grantowych także z EFRR;
- 24) konkursowego oraz pozakonkursowego trybu wyboru projektów, w tym ujawniania informacji wytworzonych przez instytucje po ocenie projektów, reguł identyfikacji projektów pozakonkursowych, obowiązku powoływania komisji oceny projektów;
- 25) zawartości oraz umocowania prawnego regulaminów konkursów, w tym opracowania ramowego regulaminu konkursu, wprowadzenia jako elementu konkursu trybu poprawiania wniosku o dofinansowanie, dodania jako elementu regulaminu konkursu wzoru decyzji o dofinansowanie, problematyczności znaczenia kryteriów wyboru projektów;
- 26) ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie, w tym rozszerzenie zakresu usług ekspertów, otwarcie katalogu wymogów stawianych kandydatom na ekspertów, wykreślenie z katalogu danych zamieszczanych w wykazie kandydatów na ekspertów danych do kontaktu;
- 27) procedury odwoławczej, w tym objęcie procedurą odwoławczą trybu pozakonkursowego, wydłużenie terminu rozpatrywania protestu, rezygnacja z obowiązku składania dokumentów potwierdzających prawo do reprezentacji wnioskodawcy, modyfikacja projektowanych regulacji dotyczących wyłączenia osób w przypadku autokontroli i ponownej oceny, regulacje dotyczące pozostawienia bez rozpatrzenia protestu złożonego przez podmiot wykluczony, wyczerpanie środków na działanie lub priorytet;
- 28) systemu informatycznego, w tym dokumentów składanych wraz z wnioskiem o płatność poprzez system informatyczny, korzystania przez regionalny program

operacyjny z funkcjonalności centralnego systemu informatycznego dotyczącej obsługi wniosku o płatność, uwierzytelnienia przez hasło i login;

- 29) zmian w ustawie o finansach publicznych, w tym terminu zwrotu wraz z odsetkami środków, o których mowa w art. 207 ustawy, daty końcowej naliczania odsetek w przypadku wyrażenia zgody na pomniejszenie kolejnych płatności, wskazania momentu stwierdzenia nieprawidłowości jako początkowego terminu naliczania odsetek z art. 207, zmiany sposobu prowadzenia oraz rezygnacji z prowadzenia rejestru podmiotów wykluczonych, wskazania w ustawie przesłanek udzielania z urzędu ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności „unijnych”, ujednoczenia procedur przekazywania i rozliczania środków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich, rozszerzenia wyłączenia ze stosowania art. 207 na inne grupy podmiotów, wydłużenia określonego w art. 191 ust. 1 ustawy terminu przekazywania dysponentom części budżetowych (lub zarządom województw) zbiorczych harmonogramów wydatków wynikających z podpisanych umów, obligatoryjności przekazywania środków budżetu państwa stanowiących współfinansowanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz wyłączenia z obowiązku zwrotu z końcem roku niewykorzystanej dotacji celowej na współfinansowanie krajowe z budżetu państwa.

Uwagi, które wpłynęły w ramach konsultacji z KWRiST, zostały poddane szczegółowej analizie. Część uwag została uwzględniona i dokonano stosownych poprawek w projekcie ustawy, do części uwag przedstawiono wyjaśnienia, natomiast część uwag została nieuwzględniona, a stanowisko MIR nt. przyczyn ich nieuwzględnienia przedstawiono KWRiST. Część uwag przekazanych przez urzędy marszałkowskie w ramach konsultacji z KWRiST została ponownie zgłoszona, mimo że kwestie te były uzgodnione podczas konferencji uzgodnieniowej, która odbyła się w dniach 5 i 19 grudnia 2013 r., w której uczestniczyli przedstawiciele marszałków województw.

Stanowisko MIR do zgłoszonych uwag przedstawiono KWRiST:

- w dniu 17 stycznia 2014 r. (uwagi miasta Łodzi, urzędu marszałkowskiego woj. łódzkiego, urzędu marszałkowskiego woj. mazowieckiego, urzędu marszałkowskiego woj. zachodniopomorskiego),
- w dniu 20 stycznia 2014 r. (uwagi miasta Bydgoszcz, miasta Rzeszów, Unii Metropolii Polskich),
- w dniu 21 stycznia 2014 r. (uwagi urzędu marszałkowskiego woj. małopolskiego),

- w dniu 22 stycznia 2014 r. (uwagi urzędu marszałkowskiego woj. opolskiego),
- w dniu 23 stycznia 2014 r. (uwagi Związku Powiatów Polskich, miasta Wrocław oraz miasta stołecznego Warszawy),
- w dniu 28 stycznia 2014 r. (uwagi urzędu marszałkowskiego woj. śląskiego, miasta Poznań, kolejne uwagi urzędu marszałkowskiego woj. łódzkiego, urzędu marszałkowskiego woj. dolnośląskiego oraz urzędu marszałkowskiego woj. wielkopolskiego).

W dniu 20 stycznia 2014 r. odbyło się posiedzenie zespołu KWRiST ds. funkcjonalnych obszarów metropolitalnych i miejskich, podczas którego omawiane miały być uwagi zgłoszone do projektu ustawy oraz odpowiedzi udzielone przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Ze względu na brak stanowiska strony samorządowej względem odpowiedzi ministra, na zespole nie podjęto żadnych ustaleń dotyczących projektu.

W dniu 22 stycznia 2014 r. odbyło się posiedzenie zespołu ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska KWRiST, podczas którego przedstawiciel ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego przedstawił podsumowanie zgłoszonych w ramach konsultacji z KWRiST uwag, jak również stanowisko MIR względem tych uwag. Przedstawicielom KWRiST wyjaśniono również wątpliwości zgłaszane w uwagach strony samorządowej, między innymi w zakresie: relacji między ustawą o zasadach realizacji polityki rozwoju a ustawą wdrożeniową, kwestii charakteru prawnego wytycznych (w tym, z czego wynika konieczność ich zmian, jak również kwestii obowiązywania wytycznych wnioskodawców i beneficjentów), kwestii kontroli i nieprawidłowości, komitetów monitorujących, instrumentów finansowych, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, systemu informatycznego oraz procedury odwoławczej.

Podczas dodatkowego spotkania strony samorządowej i Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, które odbyło się 24 stycznia 2014 r. potwierdzono wcześniejsze uzgodnienie, iż zostaną doprecyzowane przepisy dotyczące składu komitetów monitorujących w zakresie odnoszącym się do udziału w Komitecie przedstawicieli strony samorządowej. Podczas spotkania została podniesiona kwestia charakteru prawnego wytycznych – przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju wyrazili opinię, że nie ma możliwości uzasadnienia przeniesienia treści, które miałyby

być zawarte w wytycznych do rozporządzeń. Podjęto ustalenie, że w projekcie ustawy zostanie wprowadzony mechanizm zapewniający udział KWRiST w procesie tworzenia/zmian wytycznych horyzontalnych. Przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju zobowiązali się do przeredagowania przepisu dotyczącego nakładania korekt w zakresie, w jakim przepis stanowi, że wcześniejsze niestwierdzenie nieprawidłowości nie uniemożliwia jej stwierdzenia na etapie późniejszej kontroli. W przepisie wprowadzono postanowienie, zgodnie z którym, w zakresie, w jakim korekta wynika z działania lub zaniechania instytucji lub organu, beneficjent nie jest obciążany jej skutkami. Ponadto podczas spotkania wyjaśniono kwestie dotyczące: sposobu interpretowania przepisu umożliwiającego wydawanie programów pomocowych na poziomie regionalnym, zmian w przepisach odnoszących się do procedury wyboru projektów oraz zagadnienia obowiązku dwukrotnego obrotu środkami w przypadku realizacji działań z zaangażowaniem instrumentów finansowych.

Ponadto uwagi zgłaszane do projektu ustawy wdrożeniowej w zakresie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych były omawiane w dniu 23 stycznia 2014 r. podczas IV Zebrania Zespołu Koordynującego ds. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W spotkaniu udział wzięli w szczególności osoby reprezentujące Związki ZIT z poszczególnych miast wojewódzkich oraz przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, którzy przedstawili szeroki kontekst realizacji ZIT i ogólnie informacje związane z programowaniem nowej perspektywy 2014–2020. Przekazane informacje w większości stanowiły uzasadnienie uwag zgłoszonych do projektu ustawy wdrożeniowej.

W dniu 29 stycznia 2014 r. odbyło się posiedzenie plenarne KWRiST, podczas którego przyjęto projekt ustawy wdrożeniowej.

Konsultacje społeczne

Po przekazaniu do uzgodnień międzyresortowych, projekt został przesłany do zaopiniowania do następujących podmiotów:

- 1) marszałków województw;
- 2) Business Center Club;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 5) Konfederacji Lewiatan;

- 6) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 7) Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 8) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 9) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- 11) Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 12) Sądu Najwyższego;
- 13) Unii Metropolii Polskich;
- 14) Unii Miasteczek Polskich;
- 15) Związku Gmin Wiejskich RP;
- 16) Związku Miast Polskich;
- 17) Związku Powiatów Polskich;
- 18) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 19) Związku Województw RP.

Projekt ustawy został również przekazany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

W dniu 24 stycznia 2014 r. zakończono konsultacje społeczne projektu ustawy o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

W ramach konsultacji społecznych opinię do projektu ustawy przekazały następujące podmioty:

- 1) marszałkowie województw;
- 2) pan Bartłomiej Kuchta;
- 3) Business Center Club;
- 4) Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”;
- 5) Forum Związków Zawodowych;
- 6) Instytut Twórczego Rozwoju;
- 7) Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”;
- 8) Konfederacja Lewiatan;

- 9) miasto Bydgoszcz;
- 10) miasto Łódź;
- 11) miasto Poznań;
- 12) miasto Rzeszów;
- 13) miasto stołeczne Warszawa;
- 14) miasto Wrocław;
- 15) ON Inclusion 14–20 / Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym;
- 16) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 17) Sąd Najwyższy;
- 18) Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT;
- 19) Unia Metropolii Polskich;
- 20) Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Olsztynie;
- 21) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku;
- 22) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach;
- 23) Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu;
- 24) Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A.;
- 25) Związek Banków Polskich;
- 26) Związek Powiatów Polskich;
- 27) Związek Rzemiosła Polskiego.

Bank Gospodarstwa Krajowego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju przekazały swoje uwagi w ramach konsultacji międzyresortowych.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych dotyczyły między innymi następujących kwestii:

- 1) statusu prawnego regionalnego programu operacyjnego i ewentualnie innych dokumentów wdrożeniowych, w tym wytycznych;
- 2) niedochowania terminów wskazywanych w projekcie ustawy i różnych konsekwencji, w zależności od tego, do kogo są one adresowane;
- 3) definicji instrumentu prawnego, wytycznych, regionalnego programu operacyjnego;
- 4) konsultowania z partnerami społeczno-gospodarczymi, w tym z organizacjami pozarządowymi, projektu wytycznych;
- 5) fakultatywnego trybu i obszaru wydawania wytycznych;

- 6) koordynowania, pośredniczenia i inicjowania (wymianie dobrych) praktyk stosowanych w instytucjach zarządzających;
- 7) przyznania ministrowi właściwemu ds. rozwoju regionalnego kompetencji związanych z zatwierdzaniem zmiany programu operacyjnego w zakresie mającym istotny wpływ na realizację umowy partnerstwa;
- 8) procedury stanowienia i wprowadzania zmian do wytycznych programowych;
- 9) angażowania partnerów w realizację wybranych zadań instytucji zarządzającej;
- 10) powierzania przez instytucję zarządzającą zadań instytucji wdrażającej;
- 11) wyznaczania wspólnego sekretariatu i krajowego kontrolera w procedurze konkursowej;
- 12) wprowadzenia w naborach konkursowych w ramach programów EWT narzędzi zaliczkowania projektów dla beneficjentów działających nie dla zysku;
- 13) obowiązku przesyłania wniosku o płatność oraz innych dokumentów niezbędnych do rozliczenia projektu za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;
- 14) ograniczenia ilości podmiotów uprawnionych do kontrolowania beneficjentów;
- 15) doprecyzowania/ograniczenia uprawnień kontrolerów wobec beneficjentów, zarówno w zakresie miejsca kontroli (każde miejsce bezpośrednio związane z realizacją projektu), jak i w zakresie dokumentów, które mogą podlegać kontroli (dokumenty związane z realizacją projektów);
- 16) ujęcia w treści ustawy bezwarunkowego obowiązku wydania rozporządzenia w zakresie stawek korekt finansowych;
- 17) wprowadzenia do projektu ustawy przepisu nakazującego odzyskiwanie środków krajowych, ponieważ korekty finansowe, o których mowa w ustawie, dotyczą wyłącznie środków pochodzących z budżetu UE;
- 18) doprecyzowania przepisu dotyczącego nałożenia przez instytucję zarządzającą korekty finansowej z tytułu niewykonania wskaźnika przez dookreślenie m.in. wszystkich sytuacji stanowiących nieprawidłowość, dopuszczalnej rozbieżności osiągniętej i zakładanej wartości wskaźnika, zasad dla instytucji zarządzającej dot. nakładania korekt finansowych z tytułu nieosiągnięcia wskaźnika produktu/rezultatu, taryfikatora korekt finansowych;
- 19) braku konieczności regulowania kwestii niewykonania wskaźnika w projekcie ustawy, gdyż szczegółowe zobowiązania związane z rozliczeniem wskaźników w projekcie powinny zostać umieszczone w umowie o dofinansowanie;

- 20) uwzględnienia w ustawie zasady partnerstwa, zdefiniowania strategii realizacji zasady partnerstwa oraz konieczności powołania komitetu monitorującego ds. jej realizacji, jak również komitetu monitorującego ds. przedsiębiorczości;
- 21) możliwości ujednolicenia wzorów wniosków o dofinansowanie;
- 22) relacji między definicją operacji zawartą w rozporządzeniu ogólnym a definicją projektu zawartą w ustawie;
- 23) zagwarantowania uczestnictwa w pracach komitetów monitorujących przedstawicieli izb gospodarczych;
- 24) zagwarantowania większego wpływu komitetów monitorujących na kształt programów operacyjnych oraz większego wpływu przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych na decyzje podejmowane przez komitety;
- 25) zagwarantowania możliwości rezygnacji z uczestnictwa w pracach komitetu monitorującego przedstawicieli właściwych ministrów;
- 26) Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), tj. wprowadzenia do projektu ustawy możliwości uzgodnień strategii ZIT z partnerami spoza administracji, zastrzeżenia odnośnie do wymogu pozytywnego zaopiniowania strategii ZIT przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego;
- 27) możliwości objęcia dofinansowaniem projektu zakończonego w rozumieniu rozporządzenia ogólnego;
- 28) możliwości rozszerzenia realizacji projektów grantowych o przedsięwzięcia finansowane również z EFRR;
- 29) zakresu dokumentacji oraz informacji, które właściwa instytucja może żądać od wnioskodawcy;
- 30) zakazu udostępniania informacji publicznych przed rozstrzygnięciem konkursów lub przed zamieszczeniem informacji o wybraniu projektu do dofinansowania w trybie pozakonkursowym;
- 31) możliwego zakresu stosowania trybu pozakonkursowego wyboru projektów;
- 32) konieczności stosownego przeformułowania przepisu mówiącego, czym jest konkurs i czemu służy;
- 33) organizacji pracy oraz niezależności komisji oceny projektów;
- 34) okresu, jaki musi upłynąć od dnia ogłoszenia o konkursie do dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie;
- 35) elementów, które powinny zawierać ogłoszenie o konkursie oraz regulamin

konkursu;

- 36) dopuszczalnego terminu na składanie wniosków o dofinansowanie;
- 37) doprecyzowania przepisów na temat etapów, z których może składać się konkurs;
- 38) wprowadzenia możliwości tworzenia list rezerwowych;
- 39) ograniczenia możliwości dokonywania zmian w harmonogramach konkursów;
- 40) konieczności zagwarantowania właściwej kontroli społecznej nad stosowaniem pozakonkursowego trybu wyboru projektów;
- 41) regulacji w obszarze instytucji eksperta, w tym w zakresie: konieczności bezwzględnego wykluczenia eksperta, jeżeli zachodzi podejrzenie o konflikt interesów, zakresu informacji o ekspercie publikowanych na stronie internetowej właściwej instytucji;
- 42) usunięcia przepisu dotyczącego wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych w trybie otwartego naboru;
- 43) rozszerzenia zakresu przedmiotowego porozumienia lub umowy o partnerstwie o zasady dokumentowania, sprawozdawczości i rozliczania działań;
- 44) ograniczania w akcie rangi ustawowej możliwości realizacji projektów partnerskich pomiędzy podmiotami powiązаныmi;
- 45) doprecyzowania przepisów dotyczących wniesienia protestu, w tym protestu niespełniającego wymogów formalnych;
- 46) wątpliwości co do zasadności wyłączenia na poszczególnych etapach osób uprzednio zaangażowanych w ocenę projektu;
- 47) umożliwienia podejmowania przez instytucję zarządzającą decyzji o wydłużeniu terminu przeznaczonego na rozpatrywanie protestów;
- 48) wyjaśnienia instytucji autokontroli oraz ponownej oceny, tj. kiedy znajdują zastosowanie;
- 49) doprecyzowania przepisów dotyczących wnoszenia skargi;
- 50) wyjaśnienia kwestii praw wnioskodawców związanych z wyczerpaniem środków finansowych w przypadku uwzględnienia protestu;
- 51) dodania przepisu dotyczącego fakultatywnego stosowania centralnego systemu informatycznego w odniesieniu do regionalnych programów operacyjnych;
- 52) dokonania w ustawie o finansach publicznych zmian skutkujących zwolnieniem z obowiązku zwrotu niewykorzystanej dotacji celowej z końcem roku w przypadku projektów unijnych;

- 53) określenia w ustawie o finansach publicznych terminów rozpoznania skarg przez sądy administracyjne;
- 54) rozszerzenia definicji pojęcia „współfinansowanie krajowe z budżetu państwa”;
- 55) wprowadzania w ustawie o finansach publicznych przepisu o naliczaniu odsetek od dnia stwierdzenia nieprawidłowości (a nie od dnia przekazania środków);
- 56) uregulowania w ustawie o finansach publicznych technicznych aspektów związanych z naliczaniem odsetek;
- 57) uspoźnienia przesłanek zwrotu z art. 207 w ustawie o finansach publicznych oraz przesłanek wystąpienia nieprawidłowości;
- 58) wprowadzenia zmian w ustawie o finansach publicznych dotyczących klasyfikacji budżetowej środków budżetu państwa;
- 59) uwzględnienia w przepisach dotyczących instrumentów rozwoju terytorialnego drugiego instrumentu wynikającego z regulacji UE, tj. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

W wyniku uwzględnienia części uwag w projekcie ustawy:

- 1) dodano przepisy w zakresie obowiązku przedstawiania do opinii wybranym podmiotom wytycznych horyzontalnych;
- 2) usunięto przepis dotyczący wyboru instytucji pośredniczącej lub instytucji wdrażającej, jeżeli jest podmiotem spoza sektora finansów publicznych, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych;
- 3) zmodyfikowano przepisy w sposób obligujący instytucję zarządzającą do zaproszenia do komitetu monitorującego wszystkich właściwych ministrów w charakterze członka, niemniej dopuszczona będzie sytuacja, w której ministrowie nie będą musieli delegować swojego przedstawiciela;
- 4) usunięto sprzeczności dotyczące momentu, od którego kontrole mogą być realizowane (tzn. uwzględniono w treści ustawy wyjątek dotyczący możliwości prowadzenia pewnych kontroli przed otrzymaniem przez beneficjenta informacji o wyborze projektu do dofinansowania);
- 5) doprecyzowano przepisy dotyczące informacji pokontrolnych;
- 6) zmieniono brzmienie przepisu dotyczącego odzyskiwania środków każdorazowo w trybie art. 207 ustawy o finansach publicznych;
- 7) zmieniono brzmienie przepisu przesądzającego o tym, że dofinansowaniem nie może zostać objęty projekt zakończony w rozumieniu rozporządzenia ogólnego;

- 8) rozszerzono możliwość realizacji projektów grantowych o projekty finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- 9) przeformułowano i doprecyzowano przepisy określające pojęcie i cel konkursu;
- 10) doprecyzowano przepisy dopuszczające możliwość skrócenia naboru wniosków o dofinansowanie w zależności od wartości, na jaką będą one opiewały, możliwość tworzenia list rezerwowych oraz ograniczających swobodne modyfikowanie harmonogramów konkursów;
- 11) doprecyzowano zakres przedmiotowy porozumienia / umowy o partnerstwie;
- 12) doprecyzowano przepisy dotyczące zawiązywania partnerstw oraz dodano przepisy obligujące właściwe instytucje do opracowania i uzgodnienia ze stroną społeczną wzorów dokumentów/umów partnerskich poprzez doprecyzowanie zakresu przedmiotowego porozumienia lub umowy o partnerstwie;
- 13) rozszerzono sposób wyboru beneficjenta grantowego (nie tylko do trybu konkursowego);
- 14) doprecyzowano, że grantem są środki finansowe;
- 15) usunięto odwołanie do ustawy – Prawo zamówień publicznych w zakresie trybu wyboru podmiotów wdrażających fundusz funduszy;
- 16) wskazano, iż tryb wyboru pośredników finansowych przez podmiot wdrażający fundusz funduszy zostanie określony w umowie między instytucją zarządzającą a podmiotem wdrażającym fundusz funduszy.

Stanowisko ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego względem uwag zgłoszonych w ramach konsultacji z marszałkami województw, społecznymi oraz z KWRiST przedstawiono w BIP Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz BIP Rządowego Centrum Legislacji.

20)

Warszawa, 13 maja 2014 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1435.2013/31/mkam, eg, msz

dot.: RM-10-41-14 z 12.05.2014 r.

1018/m/s

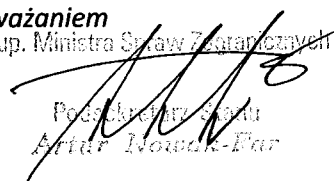
Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
z up. Ministra Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Artur Nowak-Piar

Do wiadomości:

Pani Elżbieta Bieńkowska
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Infrastruktury i Rozwoju